॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ

ದಸಕನಿಪಾತಪಾಳಿ

೧. ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ

೧. ಆನಿಸಂಸವಗ್ಗೋ

೧. ಕಿಮತ್ಥಿಯಸುತ್ತಂ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಕಿಮತ್ಥಿಯಾನಿ , ಭನ್ತೇ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾನೀ”ತಿ? “ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನೀ”ತಿ।

“ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ? “ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ [ಪಾಮುಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮುಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧]।

“ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ? “ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ।

“ಪೀತಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾ”ತಿ? “ಪೀತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ”ತಿ।

“ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾ”ತಿ? “ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಖೋ , ಆನನ್ದ, ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ”ತಿ।

“ಸುಖಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ? “ಸುಖಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ ।

“ಸಮಾಧಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ? “ಸಮಾಧಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ।

“ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ? “ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಾನಿಸಂಸ”ನ್ತಿ।

“ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ”ತಿ? “ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ [… ನಿಸಂಸೋತಿ (ಸೀ॰ ಕ॰)]।

“ಇತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನಿ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ; ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸಂ; ಪೀತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ; ಸುಖಂ ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸಂ; ಸಮಾಧಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಾನಿಸಂಸಂ; ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ। ಇತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಅಗ್ಗಾಯ ಪರೇನ್ತೀ”ತಿ [ಅರಹತ್ತಾಯ ಪೂರೇನ್ತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಪಠಮಂ।

೨. ಚೇತನಾಕರಣೀಯಸುತ್ತಂ

೨. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೨] “ಸೀಲವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿಸ್ಸ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಪೀತಿ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಪೀತಿಮನಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಕಾಯೋ ಮೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಸುಖಂ ವೇದಿಯಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ। ಸುಖಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಸಮಾಧಿಯತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸಮಾಹಿತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಥಾಭೂತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಾನತೋ ಪಸ್ಸತೋ ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ನಿಬ್ಬಿನ್ದಾಮಿ ವಿರಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ ವಿರಜ್ಜತಿ। ನಿಬ್ಬಿನ್ನಸ್ಸ [ನಿಬ್ಬಿನ್ದಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರತ್ತಸ್ಸ ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ [ನಿಬ್ಬಿನ್ದೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ವಿರತ್ತೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಾನಿಸಂಸಂ; ಸಮಾಧಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ; ಸುಖಂ ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸಂ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ; ಪೀತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ; ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸಂ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ; ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನಿ । ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸನ್ದೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ ಅಪಾರಾ ಪಾರಂ ಗಮನಾಯಾ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಉಪನಿಸಸುತ್ತಂ

೩. [ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೨೪; ೧೧.೩] “ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ; ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಅಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ; ಪೀತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪೀತಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ; ಸುಖೇ ಅಸತಿ ಸುಖವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ

ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ ; ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೀಲವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ; ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ; ಪೀತಿಯಾ ಸತಿ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ; ಸುಖೇ ಸತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ; ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಉಪನಿಸಸುತ್ತಂ

೪. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೪] ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೀಲವತೋ , ಆವುಸೋ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰ ... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ತತಿಯಉಪನಿಸಸುತ್ತಂ

೫. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೫] ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ; ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಅಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ; ಪೀತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪೀತಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ; ಸುಖೇ ಅಸತಿ ಸುಖವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ

ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ; ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೀಲವತೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ; ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ; ಪೀತಿಯಾ ಸತಿ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ; ಸುಖೇ ಸತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ; ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ । ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ; ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಮಾಧಿಸುತ್ತಂ

೬. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೮] ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ...ಪೇ॰... ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ [ಪಠವಿಸಞ್ಞೀ (ಸೀ॰), ಪಠವೀಸಞ್ಞೀ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಸಿಯಾ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ , ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ

ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೭. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಸಿಯಾ , ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ... ಪೇ॰... ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಸಮಯಂ ಇಧೇವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರಾಮಿ ಅನ್ಧವನಸ್ಮಿಂ। ತತ್ಥಾಹಂ [ಅಥಾಹಂ (ಕ॰)] ತಥಾರೂಪಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಂ [ಪಟಿಲಭಾಮಿ (ಕ॰)] ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿಂ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

"ಕಿಂಸಞ್ಞೀ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ [ಕಿಂ ಸಞ್ಞೀ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ (ಕ॰)] ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅಹೋಸೀ"ತಿ? "ಭವನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಭವನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ ಖೋ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸಕಲಿಕಗ್ಗಿಸ್ಸ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾವ ಅಚ್ಚಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಞ್ಞಾವ ಅಚ್ಚಿ ನಿರುಜ್ಝತಿ;

ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, 'ಭವನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಭವನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। 'ಭವನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ [ನಿಬ್ಬಾನಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಝಾನಸುತ್ತಂ

೮. "ಸದ್ಧೋ ಚ [ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಾಕ್ಯೇ ಅಯಂ ಚ ಕಾರೋ ನತ್ಥಿ ಸ್ಯಾಮಪೋತ್ಥಕೇ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ [ನೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ। ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೧] ಸೀಲವಾ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ! ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ...ಪೇ॰... ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ನೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ... ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಸಾವಚರೋ... ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ನೋ ಚ ವಿಸಾರದೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ... ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ನೋ ಚ ವಿನಯಧರೋ... ವಿನಯಧರೋ ಚ, ನೋ ಚ ಆರಞ್ಞಿಕೋ [ಆರಞ್ಞಕೋ (ಕ॰)] ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ... ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ನೋ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ... ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ನೋ ಚ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸಂ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

"ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರೋ ಚಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸನ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸುತ್ತಂ

೯. "ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಸೀಲವಾ...ಪೇ॰... ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ... ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ನೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ... ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಸಾವಚರೋ... ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ನೋ ಚ ವಿಸಾರದೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ... ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ನೋ ಚ ವಿನಯಧರೋ... ವಿನಯಧರೋ ಚ, ನೋ ಚ ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ... ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ನೋ ಚ ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ... ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಚ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ

ವಿಹರತಿ, ನೋ ಚ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಚ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

"ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಚ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ, ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಚ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರೋ ಚಾ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ವಿಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ

೧೦. "ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಸೀಲವಾ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ನೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಸಾವಚರೋ ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ನೋ ಚ ವಿಸಾರದೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ನೋ ಚ ವಿನಯಧರೋ ವಿನಯಧರೋ ಚ, ನೋ ಚ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಅನೇಕವಿಹಿತಞ್ಚ...ಪೇ॰... ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೋ ಚ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ, ನೋ ಚ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಅನೇಕವಿಹಿತಞ್ಚ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಂ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಂ, ದಿಬ್ಬೇನ ಚ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

"ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ವಿನಯಧರೋ ಚ, ಅನೇಕವಿಹಿತಞ್ಚ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ

ಅನುಸ್ಸರತಿ, ದಿಬ್ಬೇನ ಚ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ, ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರೋ ಚಾ''ತಿ। ದಸಮಂ।

ಆನಿಸಂಸವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಚೇತನಾ ಚ, ತಯೋ ಉಪನಿಸಾಪಿ ಚ।
ಸಮಾಧಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ, ಝಾನಂ ಸನ್ತೇನ ವಿಜ್ಜಯಾತಿ॥

೨. ನಾಥವಗ್ಗೋ

೧. ಸೇನಾಸನಸುತ್ತಂ

೧೧. ‘‘ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವಮಾನೋ ಭಜಮಾನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ; ಸದ್ದಹತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಭಗವಾ’ತಿ; ಅಪ್ಪಾಬಾಧೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕೋ, ಸಮವೇಪಾಕಿನಿಯಾ ಗಹಣಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ನಾತಿಸೀತಾಯ ನಾಚ್ಚುಣ್ಹಾಯ ಮಜ್ಝಿಮಾಯ ಪಧಾನಕ್ಖಮಾಯ; ಅಸಠೋ ಹೋತಿ ಅಮಾಯಾವೀ, ಯಥಾಭೂತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಆವಿಕತ್ತಾ ಸತ್ಥರಿ ವಾ ವಿಞ್ಞೂಸು ವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು; ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ, ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ; ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ, ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಂ ನಾತಿದೂರಂ ಹೋತಿ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನಂ ಗಮನಾಗಮನಸಮ್ಪನ್ನಂ ದಿವಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಂ ರತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸಂ ಅಪ್ಪಡಂಸಮಕಸವಾತಾತಪಸರೀಸಪಸಮ್ಫಸ್ಸಂ [ಅಪ್ಪಡಂಸ… ಸಿರಿಂಸಪಸಮ್ಫಸ್ಸಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]; ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸೇನಾಸನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ ಸೇನಾಸನೇ ಥೇರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಆಗತಾಗಮಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ವಿನಯಧರಾ ಮಾತಿಕಾಧರಾ; ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ – ‘ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ’ತಿ; ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ವಿವರನ್ತಿ ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ಉತ್ತಾನಿಂ ಕರೋನ್ತಿ ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವಮಾನೋ ಭಜಮಾನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯಾ’’ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಪಞ್ಚಙ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೨. ‘‘ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ‘ಕೇವಲೀ ವುಸಿತವಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೋ’ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಂ [ಥೀನಮಿದ್ಧಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸೇಖೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ

ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

“ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ‘ಕೇವಲೀ ವುಸಿತವಾ ಉತ್ತಮಪುರಿಸೋ’ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಚ ಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಥಿನಮಿದ್ಧಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಚ, ಸಬ್ಬಸೋವ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

“ಅಸೇಖೇನ ಚ ಸೀಲೇನ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮಾಧಿನಾ।
ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಞಾಣೇನ ಚ ತಥಾವಿಧೋ॥

“ಸ ವೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪಞ್ಚ ಅಙ್ಗೇ [ಪಞ್ಚಙ್ಗಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿವಜ್ಜಯಂ [ವಿವಜ್ಜಿಯ (ಕ॰)]।
ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಕೇವಲೀ ಇತಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಂಯೋಜನಸುತ್ತಂ

೧೩. “ದಸಯಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಯೋಜನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ಪಞ್ಚುದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ, ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ - ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ।

“ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚುದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ? ರೂಪರಾಗೋ, ಅರೂಪರಾಗೋ, ಮಾನೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ - ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚುದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಸಂಯೋಜನಾನೀ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚೇತೋಖಿಲಸುತ್ತಂ

೧೪. “ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

“ಕತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ ಅಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮೇ ಕಙ್ಖತಿ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘೇ ಕಙ್ಖತಿ... ಸಿಕ್ಖಾಯ ಕಙ್ಖತಿ... ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ ಅಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ।

“ಕತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ಅವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ಅವಿಗತಪೇಮೋ ಅವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ಅವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ಅವಿಗತತಣ್ಹೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ಅವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ಅವಿಗತಪೇಮೋ ಅವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ಅವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ಅವಿಗತತಣ್ಹೋ , ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಾವದೇಹಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಸುಖಂ ಪಸ್ಸಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ… ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ – ‘ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾ’ತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ – ‘ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾ’ತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ।

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾಯತೇವ ವಣ್ಣೇನ ಹಾಯತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ಹಾಯತಿ ಆಭಾಯ ಹಾಯತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಅಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಪಹೀನಾ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ।

“ಕತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ನ ಕಙ್ಖತಿ ನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ, ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ನ ಕಙ್ಖತಿ ನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮೇ ನ ಕಙ್ಖತಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಘೇ ನ ಕಙ್ಖತಿ… ಸಿಕ್ಖಾಯ ನ ಕಙ್ಖತಿ … ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ನ ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅತ್ತಮನೋ ನ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ನ ಖಿಲಜಾತೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ನ ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅತ್ತಮನೋ ನ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ನ ಖಿಲಜಾತೋ , ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ।

“ಕತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ವಿಗತಪೇಮೋ ವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ವಿಗತತಣ್ಹೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ವಿಗತಪೇಮೋ ವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ವಿಗತತಣ್ಹೋ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ …ಪೇ॰… ನ ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಾವದೇಹಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಸುಖಂ ಪಸ್ಸಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ನ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ – ‘ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾ’ತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ…ಪೇ॰… ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಏವಮಸ್ಸಾಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ।

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಪಹೀನಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ , ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢತೇವ ವಣ್ಣೇನ ವಡ್ಢತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ವಡ್ಢತಿ ಆಭಾಯ ವಡ್ಢತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತೋಖಿಲಾ ಪಹೀನಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ ಸುಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನೀ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಪ್ಪಮಾದಸುತ್ತಂ

೧೫. “ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಅಪದಾ ವಾ ದ್ವಿಪದಾ ವಾ ಚತುಪ್ಪದಾ ವಾ ಬಹುಪ್ಪದಾ ವಾ ರೂಪಿನೋ ವಾ ಅರೂಪಿನೋ ವಾ ಸಞ್ಞಿನೋ ವಾ ಅಸಞ್ಞಿನೋ ವಾ ನೇವಸಞ್ಞಿನಾಸಞ್ಞಿನೋ ವಾ, ತಥಾಗತೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಮಾದಮೂಲಕಾ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮೋಸರಣಾ। ಅಪ್ಪಮಾದೋ ತೇಸಂ [ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ (ಸೀ॰ ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೩೯] ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಜಙ್ಗಲಾನಂ [ಜಙ್ಗಮಾನಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೩೯] ಪಾಣಾನಂ ಪದಜಾತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಹತ್ಥಿಪದೇ ಸಮೋಧಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಹತ್ಥಿಪದಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ, ಯದಿದಂ ಮಹನ್ತತ್ತೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಯೇ ಕೇಚಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಮಾದಮೂಲಕಾ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮೋಸರಣಾ। ಅಪ್ಪಮಾದೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೂಟಾಗಾರಸ್ಸ ಯಾ ಕಾಚಿ ಗೋಪಾನಸಿಯೋ ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಕೂಟಙ್ಗಮಾ ಕೂಟನಿನ್ನಾ ಕೂಟಸಮೋಸರಣಾ, ಕೂಟೋ ತಾಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಮಾದಮೂಲಕಾ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮೋಸರಣಾ। ಅಪ್ಪಮಾದೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮೂಲಗನ್ಧಾ, ಕಾಳಾನುಸಾರಿಯಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಾರಗನ್ಧಾ, ಲೋಹಿತಚನ್ದನಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧಾ, ವಸ್ಸಿಕಂ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಖುದ್ದರಾಜಾನೋ [ಕುಡ್ಡರಾಜಾನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಕುಟ್ಟರಾಜಾನೋ, ಕೂಟರಾಜಾನೋ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೫೩], ಸಬ್ಬೇ ತೇ ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಅನುಯನ್ತಾ ಭವನ್ತಿ, ರಾಜಾ ತೇಸಂ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ತಾರಕರೂಪಾನಂ ಪಭಾ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಚನ್ದಪ್ಪಭಾಯ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ, ಚನ್ದಪ್ಪಭಾ ತಾಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸರದಸಮಯೇ ವಿದ್ಧೇ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ದೇವೇ ಆದಿಚ್ಚೋ ನಭಂ ಅಬ್ಭುಸ್ಸಕ್ಕಮಾನೋ [ಅಬ್ಭುಸ್ಸುಕ್ಕಮಾನೋ (ಸೀ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೪೬-೧೪೮] ಸಬ್ಬಂ ಆಕಾಸಗತಂ ತಮಗತಂ ಅಭಿವಿಹಚ್ಚ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತಿ ಚ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ, ಯಮುನಾ, ಅಚಿರವತೀ, ಸರಭೂ, ಮಹೀ, ಸಬ್ಬಾ ತಾ ಸಮುದ್ದಙ್ಗಮಾ ಸಮುದ್ದನಿನ್ನಾ ಸಮುದ್ದಪೋಣಾ ಸಮುದ್ದಪಬ್ಭಾರಾ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ತಾಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಮಾದಮೂಲಕಾ ಅಪ್ಪಮಾದಸಮೋಸರಣಾ। ಅಪ್ಪಮಾದೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಆಹುನೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೧೬. “ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ ಪಾಹುನೇಯ್ಯಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯಾ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇ ದಸ? ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ, ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ, ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖಿ, ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಸದ್ಧಾನುಸಾರೀ, ಧಮ್ಮಾನುಸಾರೀ, ಗೋತ್ರಭೂ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮನಾಥಸುತ್ತಂ

೧೭. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೫, ೩೬೦] “ಸನಾಥಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ, ಮಾ ಅನಾಥಾ। ದುಕ್ಖಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಥೋ ವಿಹರತಿ। ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಥಕರಣಾ ಧಮ್ಮಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ [ಸಾತ್ಥಾ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಾ (ಸೀ॰)] ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ [ಬಹೂ ಸುತಾ (?)] ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ । ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅನುಸಾಸನಿಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ, ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ…ಪೇ॰… ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಸನಾಥಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ, ಮಾ ಅನಾಥಾ। ದುಕ್ಖಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಥೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ನಾಥಕರಣಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯನಾಥಸುತ್ತಂ

೧೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಸನಾಥಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ, ಮಾ ಅನಾಥಾ। ದುಕ್ಖಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಥೋ ವಿಹರತಿ। ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಥಕರಣಾ ಧಮ್ಮಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। 'ಸೀಲವಾ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂ'ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। 'ಬಹುಸ್ಸುತೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ'ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। 'ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ'ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ। 'ಸುವಚೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿ'ನ್ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ, ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ, ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। 'ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ, ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಅನಲಸೋ, ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತು'ನ್ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ। ‘ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ’ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸೂ’ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ । ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ‘ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನಾ’ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ। ‘ಸತಿಮಾ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ’ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ಮಜ್ಝಿಮಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ನವಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ‘ಪಞ್ಞವಾ ವತಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ’ತಿ ಥೇರಾಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ... ನವಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅನುಸಾಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಥೇರಾನುಕಮ್ಪಿತಸ್ಸ...ಪೇ॰... ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನಾಥಕರಣೋ।

“ಸನಾಥಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ, ಮಾ ಅನಾಥಾ। ದುಕ್ಖಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಥೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ನಾಥಕರಣಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಅರಿಯಾವಾಸಸುತ್ತಂ

೧೯. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೮, ೩೬೦] “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾವಾಸಾ, ಯೇ ಅರಿಯಾ ಆವಸಿಂಸು ವಾ ಆವಸನ್ತಿ ವಾ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಛಳಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಏಕಾರಕ್ಖೋ, ಚತುರಾಪಸ್ಸೇನೋ, ಪಣುನ್ನಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೋ [ಪನುಣ್ಣಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೋ (ಕ॰)], ಸಮವಯಸಟ್ಠೇಸನೋ, ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ, ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ, ಸುವಿಮುತ್ತಪಞ್ಞೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಅರಿಯಾವಾಸಾ , ಯೇ ಅರಿಯಾ ಆವಸಿಂಸು ವಾ ಆವಸನ್ತಿ ವಾ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಅರಿಯಾವಾಸಸುತ್ತಂ

೨೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕುರೂಸು ವಿಹರತಿ ಕಮ್ಮಾಸಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ಕುರೂನಂ ನಿಗಮೋ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ…ಪೇ॰…।

“ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾವಾಸಾ, ಯೇ ಅರಿಯಾ ಆವಸಿಂಸು ವಾ ಆವಸನ್ತಿ ವಾ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಛಳಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ , ಏಕಾರಕ್ಖೋ, ಚತುರಾಪಸ್ಸೇನೋ, ಪಣುನ್ನಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೋ, ಸಮವಯಸಟ್ಠೇಸನೋ, ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ, ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ, ಸುವಿಮುತ್ತಪಞ್ಞೋ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚಙ್ಗವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಛಳಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನೇವ ಸುಮನೋ ಹೋತಿ ನ ದುಮ್ಮನೋ, ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ… ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ… ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ… ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ… ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನೇವ ಸುಮನೋ ಹೋತಿ ನ ದುಮ್ಮನೋ, ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಛಳಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏಕಾರಕ್ಖೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಾರಕ್ಖೇನ ಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏಕಾರಕ್ಖೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತುರಾಪಸ್ಸೇನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಪಟಿಸೇವತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ವಿನೋದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತುರಾಪಸ್ಸೇನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಣುನ್ನಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯಾನಿ ತಾನಿ ಪುಥುಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಥುಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ನುನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಪಣುನ್ನಾನಿ [ನುಣ್ಣಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಪನುಣ್ಣಾನಿ (?)] ಚತ್ತಾನಿ ವನ್ತಾನಿ ಮುತ್ತಾನಿ ಪಹೀನಾನಿ ಪಟಿನಿಸ್ಸಟ್ಠಾನಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಣುನ್ನಪಚ್ಚೇಕಸಚ್ಚೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮವಯಸಟ್ಠೇಸನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಮೇಸನಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ, ಭವೇಸನಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇಸನಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮವಯಸಟ್ಠೇಸನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಾಮಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ, ವಿಹಿಂಸಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ರಾಗಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ದೋಸಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಮೋಹಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಿಮುತ್ತಪಞ್ಞೋ ಹೋತಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ರಾಗೋ ಮೇ ಪಹೀನೋ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲೋ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತೋ ಅನಭಾವಂಕತೋ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮೋ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ದೋಸೋ ಮೇ ಪಹೀನೋ…ಪೇ॰… ‘ಮೋಹೋ ಮೇ ಪಹೀನೋ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲೋ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತೋ ಅನಭಾವಂಕತೋ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮೋ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಿಮುತ್ತಪಞ್ಞೋ ಹೋತಿ।

“ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ ಅರಿಯಾ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇವ ದಸ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸಿಂಸು; ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ ಅರಿಯಾ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇವ ದಸ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ; ಯೇ ಹಿ [ಯೇಪಿ (?)] ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತರಹಿ ಅರಿಯಾ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇವ ದಸ ಅರಿಯಾವಾಸೇ ಆವಸನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಅರಿಯಾವಾಸಾ, ಯೇ ಅರಿಯಾ ಆವಸಿಂಸು ವಾ ಆವಸನ್ತಿ ವಾ ಆವಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ನಾಥವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸೇನಾಸನಞ್ಚ ಪಞ್ಚಙ್ಗಂ, ಸಂಯೋಜನಾಖಿಲೇನ ಚ।
ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ, ದ್ವೇ ನಾಥಾ ದ್ವೇ ಅರಿಯಾವಾಸಾತಿ॥

೩. ಮಹಾವಗ್ಗೋ

೧. ಸೀಹನಾದಸುತ್ತಂ

೨೧. “ಸೀಹೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಗರಾಜಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಆಸಯಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ। ಆಸಯಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಿಜಮ್ಭತಿ। ವಿಜಮ್ಭಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಚತುದ್ದಿಸಂ [ಚತುದ್ದಿಸಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೬೪] ಅನುವಿಲೋಕೇತಿ। ಸಮನ್ತಾ ಚತುದ್ದಿಸಂ [ಚತುದ್ದಿಸಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೬೪] ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ। ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ‘ಮಾಹಂ ಖುದ್ದಕೇ ಪಾಣೇ ವಿಸಮಗತೇ ಸಙ್ಘಾತಂ ಆಪಾದೇಸಿ’ನ್ತಿ!

“‘ಸೀಹೋ’ತಿ, ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ಯಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಇದಮಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಹನಾದಸ್ಮಿಂ।

[ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೮; ವಿಭ॰ ೭೬೦; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೨.೪೪] “ದಸಯಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾನಂ ಠಾನಸೋ ಹೇತುಸೋ ವಿಪಾಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾನಂ ಠಾನಸೋ ಹೇತುಸೋ ವಿಪಾಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ತಥಾಗತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕಧಾತುಂ ನಾನಾಧಾತುಂ ಲೋಕಂ [ಅನೇಕಧಾತುನಾನಾಧಾತುಲೋಕಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕಧಾತುಂ ನಾನಾಧಾತುಂ ಲೋಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ… ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ,

ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ವುಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ…ಪೇ॰… ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ, ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’ತಿ, ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - ‘ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ; ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತೀ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅಧಿವುತ್ತಿಪದಸುತ್ತಂ

೨೨. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಯೇ ತೇ, ಆನನ್ದ, ಧಮ್ಮಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಅಧಿವುತ್ತಿಪದಾನಂ [ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಂ (ಕ॰)] ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ವಿಸಾರದೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ತತ್ಥ ಪಟಿಜಾನಾಮಿ। ‘ತೇಸಂ ತೇಸಂ ತಥಾ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಯಥಾ ಯಥಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ಥೀತಿ ಞಸ್ಸತಿ, ಅಸನ್ತಂ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ ಞಸ್ಸತಿ, ಹೀನಂ ವಾ ಹೀನನ್ತಿ ಞಸ್ಸತಿ , ಪಣೀತಂ ವಾ ಪಣೀತನ್ತಿ ಞಸ್ಸತಿ, ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಸಉತ್ತರನ್ತಿ ಞಸ್ಸತಿ, ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಅನುತ್ತರನ್ತಿ ಞಸ್ಸತಿ; ಯಥಾ ಯಥಾ ವಾ ಪನ ತಂ ಞಾತೇಯ್ಯಂ ವಾ ದಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರೇಯ್ಯಂ ವಾ, ತಥಾ ತಥಾ ಞಸ್ಸತಿ ವಾ ದಕ್ಖತಿ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತಿ ವಾ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಏತದಾನುತ್ತರಿಯಂ, ಆನನ್ದ, ಞಾಣಾನಂ ಯದಿದಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಯಥಾಭೂತಞಾಣಂ। ಏತಸ್ಮಾ ಚಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ಞಾಣಾ ಅಞ್ಞಂ ಞಾಣಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ।

“ದಸಯಿಮಾನಿ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಇಧಾನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾನಂ ಠಾನಸೋ ಹೇತುಸೋ ವಿಪಾಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕಧಾತುಂ ನಾನಾಧಾತುಂ ಲೋಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ … ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ವುಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಾನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಾನನ್ದ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

“ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ದಸ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ , ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಕಾಯಸುತ್ತಂ

೨೩. “ಅತ್ಥಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ವಾಚಾಯ। ಅತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ವಾಚಾಯ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ಕಾಯೇನ। ಅತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ [ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಪಹಾತಬ್ಬಾ।

“ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ವಾಚಾಯ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕುಸಲಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಸಂ [ಕಞ್ಚಿ ದೇವ ದೇಸಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಕಾಯೇನ। ತಮೇನಂ ಅನುವಿಚ್ಚ ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ ಅಕುಸಲಂ ಆಪನ್ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಸಂ ಕಾಯೇನ। ಸಾಧು ವತಾಯಸ್ಮಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಪಹಾಯ ಕಾಯಸುಚರಿತಂ ಭಾವೇತೂ’ತಿ। ಸೋ ಅನುವಿಚ್ಚ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ಪಹಾಯ ಕಾಯಸುಚರಿತಂ ಭಾವೇತಿ। ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ವಾಚಾಯ।

“ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ವಾಚಾಯ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ಕಾಯೇನ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕುಸಲಂ ಆಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಸಂ ವಾಚಾಯ। ತಮೇನಂ ಅನುವಿಚ್ಚ ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ ಅಕುಸಲಂ ಆಪನ್ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಸಂ ವಾಚಾಯ। ಸಾಧು ವತಾಯಸ್ಮಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಪಹಾಯ ವಚೀಸುಚರಿತಂ ಭಾವೇತೂ’ತಿ। ಸೋ ಅನುವಿಚ್ಚ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಹಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಪಹಾಯ ವಚೀಸುಚರಿತಂ ಭಾವೇತಿ। ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ವಾಚಾಯ ಪಹಾತಬ್ಬಾ, ನೋ ಕಾಯೇನ।

“ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ? ಲೋಭೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬೋ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬೋ। ದೋಸೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ … ಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಂ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಂ।

“ಪಾಪಿಕಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಸ್ಸಾ ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಜ್ಝತಿ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಧನೇನ ವಾ ಧಞ್ಞೇನ ವಾ ರಜತೇನ ವಾ ಜಾತರೂಪೇನ ವಾ। ತತ್ರಾಞ್ಞತರಸ್ಸ ದಾಸಸ್ಸ ವಾ ಉಪವಾಸಸ್ಸ ವಾ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಿಮಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ನ ಇಜ್ಝೇಯ್ಯ ಧನೇನ ವಾ ಧಞ್ಞೇನ ವಾ ರಜತೇನ ವಾ ಜಾತರೂಪೇನ ವಾ’ತಿ। ಸಮಣೋ ವಾ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ತತ್ರಾಞ್ಞತರಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ನ ಲಾಭೀ ಅಸ್ಸ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ।

“ಪಾಪಿಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಚ್ಛಾ ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ? [ವಿಭ॰ ೮೫೧] ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸದ್ಧೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸೀಲವಾತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಸಮಾನೋ ‘ಬಹುಸ್ಸುತೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮೋ ಸಮಾನೋ ‘ಪವಿವಿತ್ತೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಕುಸೀತೋ ಸಮಾನೋ ‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಸಮಾನೋ ‘ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತೀತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಅಸಮಾಹಿತೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸಮಾಹಿತೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಸಮಾನೋ ‘ಪಞ್ಞವಾತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ; ಅಖೀಣಾಸವೋ ಸಮಾನೋ ‘ಖೀಣಾಸವೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ ಇಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ। ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ಕಾಯೇನ ಪಹಾತಬ್ಬಾ ನೋ ವಾಚಾಯ, ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ।

“ತಞ್ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ, ದೋಸೋ... ಮೋಹೋ... ಕೋಧೋ... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ। ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ; ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ... ಮೋಹೋ... ಕೋಧೋ... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತೀ’ತಿ।

“ತಞ್ಚೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ, ದೋಸೋ... ಮೋಹೋ... ಕೋಧೋ... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತಿ; ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ... ಮೋಹೋ... ಕೋಧೋ ... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ಇರಿಯತೀ’”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಮಹಾಚುನ್ದಸುತ್ತಂ

೧೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಚೇತೀಸು ವಿಹರತಿ ಸಹಜಾತಿಯಂ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಚುನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಏತದವೋಚ -

“ಞಾಣವಾದಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ - ‘ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ … ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ’ತಿ।

“ಭಾವನಾವಾದಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ - ‘ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ’ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ … ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ’ತಿ।

“ಞಾಣವಾದಞ್ಚ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ ಭಾವನಾವಾದಞ್ಚ - ‘ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ’ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ’ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆವುಸೋ, ಪುರಿಸೋ ದಲಿದ್ದೋವ ಸಮಾನೋ ಅಡ್ಢವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ, ಅಧನೋವ ಸಮಾನೋ ಧನವಾವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ, ಅಭೋಗೋವ ಸಮಾನೋ ಭೋಗವಾವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ। ಸೋ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಧನಕರಣೀಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ ಉಪನೀಹಾತುಂ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ - ‘ದಲಿದ್ದೋವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಅಡ್ಢವಾದಂ ವದೇತಿ, ಅಧನೋವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಧನವಾವಾದಂ ವದೇತಿ, ಅಭೋಗವಾವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಭೋಗವಾವಾದಂ ವದೇತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಧನಕರಣೀಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಉಪನೀಹಾತುಂ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ’ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಞಾಣವಾದಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ ಭಾವನಾವಾದಞ್ಚ - ‘ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ’ತಿ। ತಂ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ‘ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ

ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ … ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ।

“ಞಾಣವಾದಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ - 'ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - 'ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ತಥಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ।

“ಭಾವನಾವಾದಂ , ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ - 'ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ'ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - 'ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ।

“ಞಾಣವಾದಞ್ಚ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ ಭಾವನಾವಾದಞ್ಚ - 'ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ'ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - 'ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ಹೋತಿ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ… ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆವುಸೋ, ಪುರಿಸೋ ಅಡ್ಢೋವ ಸಮಾನೋ ಅಡ್ಢವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ, ಧನವಾವ ಸಮಾನೋ ಧನವಾವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ, ಭೋಗವಾವ ಸಮಾನೋ ಭೋಗವಾವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ। ಸೋ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಧನಕರಣೀಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ ಉಪನೀಹಾತುಂ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ - 'ಅಡ್ಢೋವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಅಡ್ಢವಾದಂ ವದೇತಿ, ಧನವಾವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಧನವಾವಾದಂ ವದೇತಿ, ಭೋಗವಾವ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಮಾನೋ ಭೋಗವಾವಾದಂ ವದೇತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಧನಕರಣೀಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ಸಕ್ಕೋತಿ ಉಪನೀಹಾತುಂ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ'ತಿ।

ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಞಾಣವಾದಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ವದಮಾನೋ ಭಾವನಾವಾದಞ್ಚ - 'ಜಾನಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಪಸ್ಸಾಮಿಮಂ ಧಮ್ಮಂ, ಭಾವಿತಕಾಯೋಮ್ಹಿ ಭಾವಿತಸೀಲೋ ಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಭಾವಿತಪಞ್ಞೋ'ತಿ। ತಞ್ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದೋಸೋ… ಮೋಹೋ… ಕೋಧೋ… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ…

ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - 'ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ಲೋಭೋ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲೋಭೋ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ; ತಥಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಜಾನಾತಿ ಯಥಾ ಪಜಾನತೋ ದೋಸೋ ನ ಹೋತಿ... ಮೋಹೋ... ಕೋಧೋ... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಸ್ಸಾ... ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನ ಹೋತಿ, ತಥಾಹಿಮಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಾಪಿಕಾ ಇಚ್ಛಾ ನಾಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತೀ'"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಕಸಿಣಸುತ್ತಂ

೨೫. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೬, ೩೬೦; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೨೯] "ದಸಯಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಸಿಣಾಯತನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಪಥವೀಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಂ ಅದ್ವಯಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ; ಆಪೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ...ಪೇ॰... ತೇಜೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ವಾಯೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ನೀಲಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ಪೀತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ಲೋಹಿತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ಓದಾತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ಆಕಾಸಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ... ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಂ ಅದ್ವಯಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಕಸಿಣಾಯತನಾನೀ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಕಾಳೀಸುತ್ತಂ

೨೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಅವನ್ತೀಸು ವಿಹರತಿ ಕುರರಘರೇ [ಗುಲಘರೇ (ಕ॰) ಕುರುರಘರೇ ಮಹಾವ॰ ೨೫೭] ಪವತ್ತೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಕಾಳೀ ಉಪಾಸಿಕಾ ಕುರರಘರಿಕಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ಕಾಳೀ ಉಪಾಸಿಕಾ ಕುರರಘರಿಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತದವೋಚ - "ವುತ್ತಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಕುಮಾರಿಪಞ್ಹೇಸು -

> 'ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಂ,
> ಜೇತ್ವಾನ ಸೇನಂ ಪಿಯಸಾತರೂಪಂ।
> ಏಕೋಹಂ [ಏಕಾಹಂ (ಕ॰)] ಝಾಯಂ ಸುಖಮನುಬೋಧಿಂ,
> ತಸ್ಮಾ ಜನೇನ ನ ಕರೋಮಿ ಸಕ್ಖಿಂ [ಸಖಿಂ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]।
> ಸಕ್ಖೀ [ಸಖೀ (ಕ॰)] ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ಕೇನಚಿ ಮೇ'ತಿ॥

"ಇಮಸ್ಸ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಕಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ?

"ಪಥವೀಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ 'ಅತ್ಥೋ'ತಿ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತೇಸುಂ [ಅತ್ಥಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತೇಸುಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। ಯಾವತಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ಪಥವೀಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮತಾ , ತದಭಿಞ್ಞಾಸಿ ಭಗವಾ। ತದಭಿಞ್ಞಾಯ ಭಗವಾ ಅಸ್ಸಾದಮದ್ದಸ [ಆದಿಮದ್ದಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಆದೀನವಮದ್ದಸ ನಿಸ್ಸರಣಮದ್ದಸ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನಮದ್ದಸ। ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದದಸ್ಸನಹೇತು ಆದೀನವದಸ್ಸನಹೇತು ನಿಸ್ಸರಣದಸ್ಸನಹೇತು ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನಹೇತು ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿ ವಿದಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಆಪೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ…ಪೇ॰… ತೇಜೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ವಾಯೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ನೀಲಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ಪೀತಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ಲೋಹಿತಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ಓದಾತಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ಆಕಾಸಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ… ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ‘ಅತ್ಥೋ’ತಿ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತೇಸುಂ । ಯಾವತಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಪರಮತಾ, ತದಭಿಞ್ಞಾಸಿ ಭಗವಾ। ತದಭಿಞ್ಞಾಯ ಭಗವಾ ಅಸ್ಸಾದಮದ್ದಸ ಆದೀನವಮದ್ದಸ ನಿಸ್ಸರಣಮದ್ದಸ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನಮದ್ದಸ। ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದದಸ್ಸನಹೇತು ಆದೀನವದಸ್ಸನಹೇತು ನಿಸ್ಸರಣದಸ್ಸನಹೇತು ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಞಾಣದಸ್ಸನಹೇತು ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿ ವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಕುಮಾರಿಪಞ್ಹೇಸು –

‘ಅತ್ಥಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ಹದಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಂ,
ಜೇತ್ವಾನ ಸೇನಂ ಪಿಯಸಾತರೂಪಂ।
ಏಕೋಹಂ ಝಾಯಂ ಸುಖಮನುಬೋಧಿಂ,
ತಸ್ಮಾ ಜನೇನ ನ ಕರೋಮಿ ಸಕ್ಖಿಂ।
ಸಕ್ಖೀ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ ಕೇನಚಿ ಮೇ’ತಿ॥

“ಇಮಸ್ಸ ಖೋ, ಭಗಿನಿ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಮಹಾಪಞ್ಹಾಸುತ್ತಂ

೨೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅತಿಪ್ಪಗೋ ಖೋ ತಾವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ; ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏತದವೋಚುಂ –

“ಸಮಣೋ, ಆವುಸೋ, ಗೋತಮೋ ಸಾವಕಾನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ – ‘ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಜಾನಾಥ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ವಿಹರಥಾ’ತಿ; ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾವಕಾನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ – ‘ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಜಾನಾಥ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ವಿಹರಥಾ’ತಿ। ಇಧ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಕೋ ವಿಸೇಸೋ ಕೋ ಅಧಿಪ್ಪಯಾಸೋ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣಂ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾ, ಯದಿದಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಅನುಸಾಸನಿಯಾ ವಾ ಅನುಸಾಸನಿ”ನ್ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂಸು ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂಸು। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು – “ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಇಧ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಮ್ಹಾ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅತಿಪ್ಪಗೋ ಖೋ ತಾವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ; ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮಾ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಮ್ಹಾ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಮ್ಹಾ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಮ್ಹೇ ಏತದವೋಚುಂ –

'ಸಮಣೋ, ಆವುಸೋ, ಗೋತಮೋ ಸಾವಕಾನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ – ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಜಾನಾಥ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ವಿಹರಥಾತಿ; ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾವಕಾನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ – ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಜಾನಾಥ, ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ವಿಹರಥಾತಿ। ಇಧ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಕೋ ವಿಸೇಸೋ ಕೋ ಅಧಿಪ್ಪಯಾಸೋ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣಂ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾ, ಯದಿದಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ವಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಅನುಸಾಸನಿಯಾ ವಾ ಅನುಸಾಸನಿ'ನ್ತಿ?

"ಅಥ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಮ್ಹಾ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಮ್ಹಾ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಮ್ಹಾ – 'ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ'"ತಿ।

"ಏವಂವಾದಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಮಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ – 'ಏಕೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ, ದ್ವೇ ಪಞ್ಹಾ ದ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಾ ದ್ವೇ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ತಯೋ ಪಞ್ಹಾ ತಯೋ ಉದ್ದೇಸಾ ತೀಣಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಹಾ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ ಪಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಛ ಪಞ್ಹಾ ಛ ಉದ್ದೇಸಾ ಛ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಸತ್ತ ಪಞ್ಹಾ ಸತ್ತುದ್ದೇಸಾ ಸತ್ತ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಹಾ ಅಟ್ಠುದ್ದೇಸಾ ಅಟ್ಠ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ನ ಚೇವ ಸಮ್ಪಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಉತ್ತರಿ ಚ ವಿಘಾತಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯಥಾ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅವಿಸಯಸ್ಮಿಂ। ನಾಹಂ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಹಾನಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತೇನ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೇನ ವಾ ಇತೋ ವಾ ಪನ ಸುತ್ವಾ।

"'ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಏಕಧಮ್ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮಸ್ಮಿಂ ಏಕಧಮ್ಮೇ? 'ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ' – ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಧಮ್ಮೇ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ದ್ವೇ ಪಞ್ಹಾ ದ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಾ ದ್ವೇ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ದ್ವೀಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ದ್ವೀಸು? ನಾಮೇ ಚ ರೂಪೇ ಚ - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ದ್ವೇ ಪಞ್ಹಾ ದ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಾ ದ್ವೇ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ತಯೋ ಪಞ್ಹಾ ತಯೋ ಉದ್ದೇಸಾ ತೀಣಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತೀಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ । ಕತಮೇಸು ತೀಸು? ತೀಸು ವೇದನಾಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ತಯೋ ಪಞ್ಹಾ ತಯೋ ಉದ್ದೇಸಾ ತೀಣಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಚತೂಸು , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಚತೂಸು? ಚತೂಸು ಆಹಾರೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಹಾ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ ಪಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಪಞ್ಚಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು? ಪಞ್ಚಸು ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ । ‘ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಹಾ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ ಪಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ಛ ಪಞ್ಹಾ ಛ ಉದ್ದೇಸಾ ಛ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಛಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಛಸು? ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕೇಸು ಆಯತನೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ಛ ಪಞ್ಹಾ ಛ ಉದ್ದೇಸಾ ಛ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘ಸತ್ತ ಪಞ್ಹಾ ಸತ್ತುದ್ದೇಸಾ ಸತ್ತ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಸತ್ತಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ

ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಸತ್ತಸು? ಸತ್ತಸು ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತೀಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ಸತ್ತ ಪಞ್ಹಾ ಸತ್ತುದ್ದೇಸಾ ಸತ್ತ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಹಾ ಅಟ್ಠುದ್ದೇಸಾ ಅಟ್ಠ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಅಟ್ಠಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಅಟ್ಠಸು? ಅಟ್ಠಸು ಲೋಕಧಮ್ಮೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಹಾ ಅಟ್ಠುದ್ದೇಸಾ ಅಟ್ಠ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ನವಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ನವಸು? ನವಸು ಸತ್ತಾವಾಸೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ದಸಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ದಸಸು? ದಸಸು ಅಕುಸಲೇಸು ಕಮ್ಮಪಥೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ । 'ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯಮಹಾಪಞ್ಹಾಸುತ್ತಂ

೧೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕಜಙ್ಗಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಜಙ್ಗಲಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಯೇನ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ಕಜಙ್ಗಲಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಏತದವೋಚುಂ -

"ವುತ್ತಮಿದಂ, ಅಯ್ಯೇ, ಭಗವತಾ ಮಹಾಪಞ್ಹೇಸು - 'ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ, ದ್ವೇ ಪಞ್ಹಾ ದ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಾ ದ್ವೇ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ತಯೋ ಪಞ್ಹಾ ತಯೋ ಉದ್ದೇಸಾ ತೀಣಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಹಾ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ ಪಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಛ ಪಞ್ಹಾ ಛ ಉದ್ದೇಸಾ ಛ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಸತ್ತ ಪಞ್ಹಾ ಸತ್ತುದ್ದೇಸಾ ಸತ್ತ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಹಾ ಅಟ್ಠುದ್ದೇಸಾ ಅಟ್ಠ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನಿ, ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ। ಇಮಸ್ಸ ನು ಖೋ, ಅಯ್ಯೇ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಕಥಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ"ತಿ?

“ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸುತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ, ನಪಿ ಮನೋಭಾವನೀಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸುತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ; ಅಪಿ ಚ, ಯಥಾ ಮೇತ್ಥ ಖಾಯತಿ ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ, ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಅಯ್ಯೇ”ತಿ, ಖೋ ಕಜಙ್ಗಲಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಏತದವೋಚ –

“‘ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಏಕಧಮ್ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮಸ್ಮಿಂ ಏಕಧಮ್ಮೇ? ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ – ಇಮಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಏಕಧಮ್ಮೇ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ದ್ವೇ ಪಞ್ಹಾ ದ್ವೇ ಉದ್ದೇಸಾ ದ್ವೇ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ ಇತಿ, ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ದ್ವೀಸು, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ದ್ವೀಸು? ನಾಮೇ ಚ ರೂಪೇ ಚ…ಪೇ॰… ಕತಮೇಸು ತೀಸು? ತೀಸು ವೇದನಾಸು – ಇಮೇಸು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ತಯೋ ಪಞ್ಹಾ ತಯೋ ಉದ್ದೇಸಾ ತೀಣಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಚತೂಸು, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಚತೂಸು? ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು – ಇಮೇಸು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಚತೂಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಹಾ ಚತ್ತಾರೋ ಉದ್ದೇಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಹಾ ಪಞ್ಚುದ್ದೇಸಾ ಪಞ್ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಪಞ್ಚಸು, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು? ಪಞ್ಚಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು…ಪೇ॰… ಕತಮೇಸು ಛಸು? ಛಸು ನಿಸ್ಸರಣೀಯಾಸು ಧಾತೂಸು…ಪೇ॰… ಕತಮೇಸು ಸತ್ತಸು? ಸತ್ತಸು ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಸು…ಪೇ॰… ಕತಮೇಸು ಅಟ್ಠಸು? ಅಟ್ಠಸು ಅರಿಯಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಗ್ಗೇಸು – ಇಮೇಸು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅಟ್ಠಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ‘ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಹಾ ಅಟ್ಠುದ್ದೇಸಾ ಅಟ್ಠ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ನವಸು, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ

ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ನವಸು? ನವಸು ಸತ್ತಾವಾಸೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ನವಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿರಜ್ಜಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುಚ್ಚಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ನವ ಪಞ್ಹಾ ನವುದ್ದೇಸಾ ನವ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ದಸಸು, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಸು ದಸಸು? ದಸಸು ಕುಸಲೇಸು ಕಮ್ಮಪಥೇಸು - ಇಮೇಸು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಸಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾ ಸುಭಾವಿತಚಿತ್ತೋ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಯನ್ತದಸ್ಸಾವೀ ಸಮ್ಮದತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮೇಚ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕರೋ ಹೋತಿ। 'ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"ಇತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಾಸು ಮಹಾಪಞ್ಹಾಸು - 'ಏಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಏಕೋ ಉದ್ದೇಸೋ ಏಕಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ...ಪೇ॰... ದಸ ಪಞ್ಹಾ ದಸುದ್ದೇಸಾ ದಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾನೀ'ತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಚ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ಭಗವನ್ತಞ್ಞೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। ಯಥಾ ವೋ [ಯಥಾ ಖೋ (ಕ॰), ಯಥಾ ನೋ (ಬಹೂಸು) ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೧೫, ೧೭೨ ಪನ ಪಾಠಭೇದೋ ನತ್ಥಿ] ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಖೋ ಕಜಙ್ಗಲಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಖೋ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ಕಜಙ್ಗಲಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ।

"ಸಾಧು ಸಾಧು, ಗಹಪತಯೋ! ಪಣ್ಡಿತಾ, ಗಹಪತಯೋ, ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ। ಮಹಾಪಞ್ಞಾ, ಗಹಪತಯೋ, ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ। ಮಞ್ಚೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ, ಗಹಪತಯೋ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಏವಮೇವಂ [ಏವಮೇವ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ ಯಥಾ ತಂ ಕಜಙ್ಗಲಿಕಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಏಸೋ ಚೇವ ತಸ್ಸ [ಏಸೋ ಚೇವೇತಸ್ಸ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೫)] ಅತ್ಥೋ। ಏವಞ್ಚ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಕೋಸಲಸುತ್ತಂ

೨೯. "ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಸಿಕೋಸಲಾ, ಯಾವತಾ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ವಿಜಿತಂ [ವಿಜಿತೇ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ರಾಜಾ ತತ್ಥ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ರಞ್ಞೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

"ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಪರಿಹರನ್ತಿ ದಿಸಾ ಭನ್ತಿ ವಿರೋಚಮಾನಾ, ತಾವ ಸಹಸ್ಸಧಾ ಲೋಕೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಹಸ್ಸಧಾ ಲೋಕೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಚನ್ದಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಸೂರಿಯಾನಂ [ಸುರಿಯಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸಹಸ್ಸಂ ಸಿನೇರುಪಬ್ಬತರಾಜಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಜಮ್ಬುದೀಪಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಅಪರಗೋಯಾನಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಉತ್ತರಕುರೂನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಪುಬ್ಬವಿದೇಹಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾರಾಜಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಹಸ್ಸಂ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ

ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಯಾಮಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ತುಸಿತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾನಂ। ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ತತ್ಥ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

"ಹೋತಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೋ ಯಂ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಸಂವಟ್ಟತಿ। ಸಂವಟ್ಟಮಾನೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಕೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸತ್ತಾ ಆಭಸ್ಸರಸಂವತ್ತನಿಕಾ [ಆಭಸ್ಸರವತ್ತನಿಕಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಭವನ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಹೋನ್ತಿ ಮನೋಮಯಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಸಯಂಪಭಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇಚರಾ ಸುಭಟ್ಠಾಯಿನೋ ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ। ಸಂವಟ್ಟಮಾನೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಕೇ ಆಭಸ್ಸರಾ ದೇವಾ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯನ್ತಿ। ಆಭಸ್ಸರಾನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ । ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

[ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೨೫] "ದಸಯಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಸಿಣಾಯತನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಪಥವೀಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಂ ಅದ್ವಯಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ; ಆಪೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… ತೇಜೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ವಾಯೋಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ನೀಲಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ಪೀತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ಲೋಹಿತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ಓದಾತಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ಆಕಾಸಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ… ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಂ ಅದ್ವಯಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಕಸಿಣಾಯತನಾನಿ।

"ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಕಸಿಣಾಯತನಾನಂ ಯದಿದಂ ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಂ ಏಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯಂ ಅದ್ವಯಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಏವಂಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂಸಞ್ಞೀನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

[ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೮, ೩೫೮; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೬೫] "ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭಾಯತನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಪಠಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ದುತಿಯಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ತತಿಯಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಚತುತ್ಥಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ನೀಲಾನಿ ನೀಲವಣ್ಣಾನಿ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಾನಿ ನೀಲನಿಭಾಸಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಉಮಾಪುಪ್ಫಂ ನೀಲಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಂ ನೀಲನಿಭಾಸಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ತಂ ವತ್ಥಂ

ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕಂ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮಟ್ಠಂ ನೀಲಂ ನೀಲವಣ್ಣಂ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಂ ನೀಲನಿಭಾಸಂ; ಏವಮೇವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ನೀಲಾನಿ ನೀಲವಣ್ಣಾನಿ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಾನಿ ನೀಲನಿಭಾಸಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಪಞ್ಚಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪೀತಾನಿ ಪೀತವಣ್ಣಾನಿ ಪೀತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಪೀತನಿಭಾಸಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫಂ ಪೀತಂ ಪೀತವಣ್ಣಂ ಪೀತನಿದಸ್ಸನಂ ಪೀತನಿಭಾಸಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ತಂ ವತ್ಥಂ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕಂ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮಟ್ಠಂ ಪೀತಂ ಪೀತವಣ್ಣಂ ಪೀತನಿದಸ್ಸನಂ ಪೀತನಿಭಾಸಂ; ಏವಮೇವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪೀತಾನಿ ಪೀತವಣ್ಣಾನಿ ಪೀತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಪೀತನಿಭಾಸಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಛಟ್ಠಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಲೋಹಿತಕಾನಿ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿಭಾಸಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫಂ ಲೋಹಿತಕಂ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಂ ಲೋಹಿತಕನಿದಸ್ಸನಂ ಲೋಹಿತಕನಿಭಾಸಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ತಂ ವತ್ಥಂ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕಂ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮಟ್ಠಂ ಲೋಹಿತಕಂ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಂ ಲೋಹಿತಕನಿದಸ್ಸನಂ ಲೋಹಿತಕನಿಭಾಸಂ; ಏವಮೇವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಲೋಹಿತಕಾನಿ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿಭಾಸಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಸತ್ತಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

"ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಓದಾತಾನಿ ಓದಾತವಣ್ಣಾನಿ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಓದಾತನಿಭಾಸಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಓಸಧಿತಾರಕಾ ಓದಾತಾ ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಾ ಓದಾತನಿಭಾಸಾ, ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ತಂ ವತ್ಥಂ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕಂ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮಟ್ಠಂ ಓದಾತಂ ಓದಾತವಣ್ಣಂ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಂ ಓದಾತನಿಭಾಸಂ; ಏವಮೇವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಓದಾತಾನಿ ಓದಾತವಣ್ಣಾನಿ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಓದಾತನಿಭಾಸಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅಭಿಭಾಯತನಾನಿ।

"ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಅಭಿಭಾಯತನಾನಂ ಯದಿದಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಓದಾತಾನಿ ಓದಾತವಣ್ಣಾನಿ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಓದಾತನಿಭಾಸಾನಿ; 'ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂಸಞ್ಞೀನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

"ಚತಸ್ಸೋ ಇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಟಿಪದಾ। ಕತಮಾ ಚತಸ್ಸೋ? ದುಕ್ಖಾ ಪಟಿಪದಾ ದನ್ಧಾಭಿಞ್ಞಾ, ದುಕ್ಖಾ ಪಟಿಪದಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾ, ಸುಖಾ ಪಟಿಪದಾ ದನ್ಧಾಭಿಞ್ಞಾ, ಸುಖಾ ಪಟಿಪದಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಪದಾ।

"ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಾಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಪಟಿಪದಾನಂ ಯದಿದಂ ಸುಖಾ ಪಟಿಪದಾ ಖಿಪ್ಪಾಭಿಞ್ಞಾ। ಏವಂಪಟಿಪನ್ನಾಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂಪಟಿಪನ್ನಾನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

“ಚತಸ್ಸೋ ಇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಞಾ। ಕತಮಾ ಚತಸ್ಸೋ? ಪರಿತ್ತಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ಮಹಗ್ಗತಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ಅಪ್ಪಮಾಣಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ, ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಸಞ್ಞಾ।

“ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಾಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಸಞ್ಞಾನಂ ಯದಿದಂ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮೇಕೋ ಸಞ್ಜಾನಾತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞಿನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂಸಞ್ಞೀನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

“ಏತದಗ್ಗಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿರಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ಯದಿದಂ ‘ನೋ ಚಸ್ಸಂ, ನೋ ಚ ಮೇ ಸಿಯಾ, ನ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ‘ಯಾ ಚಾಯಂ ಭವೇ ಅಪ್ಪಟಿಕುಲ್ಯತಾ, ಸಾ ಚಸ್ಸ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ; ಯಾ ಚಾಯಂ ಭವನಿರೋಧೇ ಪಾಟಿಕುಲ್ಯತಾ, ಸಾ ಚಸ್ಸ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂದಿಟ್ಠೀನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪರಮತ್ಥವಿಸುದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಮತ್ಥವಿಸುದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತೇ ತದಭಿಞ್ಞಾಯ ತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ಏವಂವಾದಿನೋಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ। ಏವಂವಾದೀನಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ ವಿಪರಿಣಾಮೋ। ಏವಂ ಪಸ್ಸಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುತವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ಅಗ್ಗೇ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಪಗೇವ ಹೀನಸ್ಮಿಂ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಿ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾನಂ ಯದಿದಂ ಛನ್ನಂ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂವಾದಿಂ ಖೋ ಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಮಕ್ಖಾಯಿಂ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಸತಾ ತುಚ್ಛಾ ಮುಸಾ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - ‘ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನ ಕಾಮಾನಂ ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಿ, ನ ರೂಪಾನಂ ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತಿ, ನ ವೇದನಾನಂ ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತೀ’ತಿ। ಕಾಮಾನಞ್ಚಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಮಿ, ರೂಪಾನಞ್ಚ ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಮಿ, ವೇದನಾನಞ್ಚ ಪರಿಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಮಿ, ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ನಿಚ್ಛಾತೋ ನಿಬ್ಬುತೋ ಸೀತಿಭೂತೋ ಅನುಪಾದಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಮೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಕೋಸಲಸುತ್ತಂ

೩೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಉಯ್ಯೋಧಿಕಾ ನಿವತ್ತೋ ಹೋತಿ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ ಲದ್ಧಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಆರಾಮೋ ತೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ, ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಆರಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ದಸ್ಸನಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ

ಭಗವನ್ತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ। "ಏಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಹಾರೋ ಸಂವುತದ್ವಾರೋ। ತೇನ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತರಮಾನೋ ಆಲಿನ್ದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ಆಕೋಟೇಹಿ; ವಿವರಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಭಗವಾ ದ್ವಾರ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಸಂವುತದ್ವಾರೋ, ತೇನ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತರಮಾನೋ ಆಲಿನ್ದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ವಿವರಿ ಭಗವಾ ದ್ವಾರಂ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಾನಿ ಮುಖೇನ ಚ ಪರಿಚುಮ್ಬತಿ ಪಾಣೀಹಿ ಚ ಪರಿಸಮ್ಬಾಹತಿ ನಾಮಞ್ಚ ಸಾವೇತಿ – "ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ; ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ , ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ"ತಿ।

"ಕಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೀರೇ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಸಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಸೀ"ತಿ? "ಕತಞ್ಞುತಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಕತವೇದಿತಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಭಗವಾ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಬಹುನೋ ಜನಸ್ಸ ಅರಿಯೇ ಞಾಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಾ ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮತಾಯ ಕುಸಲಧಮ್ಮತಾಯ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಬಹುನೋ ಜನಸ್ಸ ಅರಿಯೇ ಞಾಯೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಾ ಯದಿದಂ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮತಾಯ ಕುಸಲಧಮ್ಮತಾಯ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೋ ಅರಿಯಸೀಲೋ ಕುಸಲಸೀಲೋ ಕುಸಲಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೋ ಅರಿಯಸೀಲೋ ಕುಸಲಸೀಲೋ ಕುಸಲಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಆರಞ್ಞಿಕೋ, ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಆರಞ್ಞಿಕೋ, ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ। "ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ ಪವಿವೇಕಕಥಾ ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ ಸೀಲಕಥಾ ಸಮಾಧಿಕಥಾ ಪಞ್ಞಾಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಾಯ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ

ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಾಯ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ - 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ; ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ, ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಭಗವತಿ ಏವರೂಪಂ ಪರಮನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋಮಿ, ಮೇತ್ತೂಪಹಾರಂ ಉಪದಂಸೇಮಿ।

“ಹನ್ದ ಚ ದಾನಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಾಮ। ಬಹುಕಿಚ್ಚಾ ಮಯಂ ಬಹುಕರಣೀಯಾ”ತಿ। “ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ। ದಸಮಂ।

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸೀಹಾಧಿವುತ್ತಿ ಕಾಯೇನ, ಚುನ್ದೇನ ಕಸಿಣೇನ ಚ।
ಕಾಳೀ ಚ ದ್ವೇ ಮಹಾಪಞ್ಹಾ, ಕೋಸಲೇಹಿ ಪರೇ ದುವೇತಿ॥

೪. ಉಪಾಲಿವಗ್ಗೋ

೧. ಉಪಾಲಿಸುತ್ತಂ

೩೧. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ ತಥಾಗತೇನ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ?

"ದಸ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಅತ್ಥವಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ ತಥಾಗತೇನ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಙ್ಘಸುಟ್ಠುತಾಯ, ಸಙ್ಘಫಾಸುತಾಯ, ದುಮ್ಮಙ್ಕೂನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ನಿಗ್ಗಹಾಯ, ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾನಂ ಆಸವಾನಂ ಸಂವರಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾನಂ ಆಸವಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ, ಅಪ್ಪಸನ್ನಾನಂ ಪಸಾದಾಯ, ಪಸನ್ನಾನಂ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ, ಸದ್ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಯಾ, ವಿನಯಾನುಗ್ಗಹಾಯ – ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸ ಅತ್ಥವಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ ತಥಾಗತೇನ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಾಸುತ್ತಂ

೩೨. "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಾ"ತಿ? "ದಸ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಪಾರಾಜಿಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ , ಪಾರಾಜಿಕಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತಕಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ, ಪಣ್ಡಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಣ್ಡಕಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿದೂಸಕಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ ಹೋತಿ – ಇಮೇ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಪನಾ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಸುತ್ತಂ

೩೩. [ಚೂಳವ॰ ೨೩೧] "ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ? "ದಸಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ; ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ [ಸತ್ಥಾ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಾ (ಸೀ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ; ವಿನಯೇ ಖೋ ಪನ ಠಿತೋ ಹೋತಿ ಅಸಂಹೀರೋ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಭೋ ಅತ್ಥಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತುಂ ಪೇಕ್ಖೇತುಂ ಪಸಾದೇತುಂ; ಅಧಿಕರಣಸಮುಪ್ಪಾದವೂಪಸಮಕುಸಲೋ ಹೋತಿ – ಅಧಿಕರಣಂ ಜಾನಾತಿ; ಅಧಿಕರಣಸಮುದಯಂ ಜಾನಾತಿ; ಅಧಿಕರಣನಿರೋಧಂ ಜಾನಾತಿ; ಅಧಿಕರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಜಾನಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಬ್ಬಾಹಿಕಾಯ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಉಪಸಮ್ಪದಾಸುತ್ತಂ

೩೪. “ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ? “ದಸಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಭತ್ತಂ ಸುಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅನಭಿರತಿಂ ವೂಪಕಾಸೇತುಂ ವಾ ವೂಪಕಾಸಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿನೋದೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿವೇಚೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಸೀಲೇ ಸಮಾದಪೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಚಿತ್ತೇ ಸಮಾದಪೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಯ ಸಮಾದಪೇತುಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ನಿಸ್ಸಯಸುತ್ತಂ

೩೫. “ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ? “ದಸಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಭತ್ತಂ ಸುಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅನಭಿರತಿಂ ವೂಪಕಾಸೇತುಂ ವಾ ವೂಪಕಾಸಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿನೋದೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿವೇಚೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಸೀಲೇ…ಪೇ॰… ಅಧಿಚಿತ್ತೇ… ಅಧಿಪಞ್ಞಾಯ ಸಮಾದಪೇತುಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಾಮಣೇರಸುತ್ತಂ

೩೬. “ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ? “ದಸಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಭತ್ತಂ ಸುಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಗಿಲಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅನಭಿರತಿಂ ವೂಪಕಾಸೇತುಂ ವಾ ವೂಪಕಾಸಾಪೇತುಂ ವಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿನೋದೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಧಮ್ಮತೋ ವಿವೇಚೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಸೀಲೇ ಸಮಾದಪೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಚಿತ್ತೇ ಸಮಾದಪೇತುಂ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಯ ಸಮಾದಪೇತುಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಙ್ಘಭೇದಸುತ್ತಂ

೩೭. "'ಸಙ್ಘಭೇದೋ ಸಙ್ಘಭೇದೋ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ವಿನಯಂ ಅವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ , ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ತೇ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ಅವಕಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಕಸ್ಸನ್ತಿ ಆವೇನಿ [ಆವೇನಿಂ (ಚೂಳವ॰ ೩೫೧) ಆವೇಣಿ, ಆವೇಣಿಕಂ (ತತ್ಥೇವ ಅಧೋಲಿಪಿ)] ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ಆವೇನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀಸುತ್ತಂ

೩೮. [ಚೂಳವ॰ ೩೫೩] "'ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ಅವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ತೇ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ನ ಅವಕಸ್ಸನ್ತಿ ನ ಅಪಕಸ್ಸನ್ತಿ ನ ಆವೇನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ನ ಆವೇನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೩೯. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "'ಸಙ್ಘಭೇದೋ ಸಙ್ಘಭೇದೋ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ ? "ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ತೇ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ಅವಕಸ್ಸನ್ತಿ ಅಪಕಸ್ಸನ್ತಿ ಆವೇನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ಆವೇನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಙ್ಘೋ ಭಿನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಸಮಗ್ಗಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಸೋ ಪಸವತೀ"ತಿ? "ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಕಂ, ಆನನ್ದ, ಕಿಬ್ಬಿಸಂ ಪಸವತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಪ್ಪಟ್ಠಿಕಂ ಕಿಬ್ಬಿಸ"ನ್ತಿ? "ಕಪ್ಪಂ, ಆನನ್ದ, ನಿರಯಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚತೀತಿ -

"ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ, ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಸಙ್ಘಭೇದಕೋ।
ವಗ್ಗರತೋ ಅಧಮ್ಮಟ್ಠೋ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ಪಧಂಸತಿ।
ಸಙ್ಘಂ ಸಮಗ್ಗಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ [ಭೇತ್ವಾನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಭಿತ್ವಾನ (ಕ॰) ಚೂಳವ॰ ೩೫೪; ಇತಿವು॰ ೧೮; ಕಥಾವ॰ ೬೫೭]
ಕಪ್ಪಂ ನಿರಯಮ್ಹಿ ಪಚ್ಚತೀ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೪೦. "'ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ ಸಙ್ಘಸಾಮಗ್ಗೀ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ಅವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ , ವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ತೇ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ನ ಅವಕಸ್ಸನ್ತಿ ನ ಅಪಕಸ್ಸನ್ತಿ ನ ಆವೇನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ ನ ಆವೇನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಙ್ಘೋ ಸಮಗ್ಗೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಭಿನ್ನಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಂ ಸಮಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾ ಕಿಂ ಸೋ ಪಸವತೀ"ತಿ? "ಬ್ರಹ್ಮಂ, ಆನನ್ದ, ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಹ್ಮಂ ಪುಞ್ಞ"ನ್ತಿ? "ಕಪ್ಪಂ, ಆನನ್ದ, ಸಗ್ಗಮ್ಹಿ ಮೋದತೀತಿ -

"ಸುಖಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸಾಮಗ್ಗೀ, ಸಮಗ್ಗಾನಞ್ಚ ಅನುಗ್ಗಹೋ।
ಸಮಗ್ಗರತೋ ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ನ ಧಂಸತಿ।
ಸಙ್ಘಂ ಸಮಗ್ಗಂ ಕತ್ವಾನ, ಕಪ್ಪಂ ಸಗ್ಗಮ್ಹಿ ಮೋದತೀ"ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಉಪಾಲಿವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಉಪಾಲಿ ಠಪನಾ ಉಬ್ಬಾಹೋ, ಉಪಸಮ್ಪದನಿಸ್ಸಯಾ।
ಸಾಮಣೇರೋ ಚ ದ್ವೇ ಭೇದಾ, ಆನನ್ದೇಹಿ ಪರೇ ದುವೇತಿ॥

೫. ಅಕ್ಕೋಸವಗ್ಗೋ

೧. ವಿವಾದಸುತ್ತಂ

೪೧. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಸಙ್ಘೇ ಭಣ್ಡನಕಲಹವಿಗ್ಗಹವಿವಾದಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ನ ಫಾಸು [ಫಾಸುಂ (?)] ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ? "ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ವಿನಯಂ ಅವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಹೇತು ಅಯಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಸಙ್ಘೇ ಭಣ್ಡನಕಲಹವಿಗ್ಗಹವಿವಾದಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ನ ಫಾಸು ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಪಠಮವಿವಾದಮೂಲಸುತ್ತಂ

೪೨. "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ವಿವಾದಮೂಲಾನೀ"ತಿ? "ದಸ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ವಿವಾದಮೂಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅವಿನಯಂ ವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ವಿನಯಂ ಅವಿನಯೋತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ , ಭಾಸಿತಂ ಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಾಸಿತಂ ಅಲಪಿತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನ ಅನಾಚಿಣ್ಣಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನ ಅಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಥಾಗತೇನಾತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸ ವಿವಾದಮೂಲಾನೀ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ದುತಿಯವಿವಾದಮೂಲಸುತ್ತಂ

೪೩. "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ವಿವಾದಮೂಲಾನೀ"ತಿ? "ದಸ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ವಿವಾದಮೂಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಇಧುಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅನಾಪತ್ತಿಂ ಆಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಆಪತ್ತಿಂ ಅನಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಲಹುಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಗರುಕಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ , ಗರುಕಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಲಹುಕಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಆಪತ್ತಿಂ ದುಟ್ಠುಲ್ಲಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಸಾವಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅನವಸೇಸಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅನವಸೇಸಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಾವಸೇಸಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ , ಸಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಸಪ್ಪಟಿಕಮ್ಮಾಪತ್ತೀತಿ ದೀಪೇನ್ತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ದಸ ವಿವಾದಮೂಲಾನೀ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಕುಸಿನಾರಸುತ್ತಂ

೪೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಬಲಿಹರಣೇ ವನಸಣ್ಡೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

[ಚೂಳವ॰ ೩೯೯; ಪರಿ॰ ೪೩೭] “ಚೋದಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪರೋ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ? ಚೋದಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಸಮಾಚಾರೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ, ಪರಿಸುದ್ಧೇನಮ್ಹಿ ಕಾಯಸಮಾಚಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಅಪ್ಪಟಿಮಂಸೇನ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ? ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಸಮಾಚಾರೋ ಹೋತಿ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಕಾಯಸಮಾಚಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಅಪ್ಪಟಿಮಂಸೇನ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ – ‘ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮಾ ಕಾಯಿಕಂ ಸಿಕ್ಖಸ್ಸೂ’ತಿ, ಇತಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೋದಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಪರಿಸುದ್ಧವಚೀಸಮಾಚಾರೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ, ಪರಿಸುದ್ಧೇನಮ್ಹಿ ವಚೀಸಮಾಚಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಅಪ್ಪಟಿಮಂಸೇನ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ? ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಸುದ್ಧವಚೀಸಮಾಚಾರೋ ಹೋತಿ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ವಚೀಸಮಾಚಾರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇನ ಅಪ್ಪಟಿಮಂಸೇನ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ – ‘ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮಾ ವಾಚಸಿಕಂ ಸಿಕ್ಖಸ್ಸೂ’ತಿ, ಇತಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೋದಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಮೇತ್ತಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಅನಾಘಾತಂ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ? ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮೇತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಅನಾಘಾತಂ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ – ‘ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಮೇತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇಹೀ’ತಿ, ಇತಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೋದಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಬಹುಸ್ಸುತೋ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾ ಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ? ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ – ‘ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮಾ ಆಗಮಂ ಪರಿಯಾಪುಣಸ್ಸೂ’ತಿ, ಇತಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೋದಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಏವಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ। ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ? ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಭಯಾನಿ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ, ‘ಇದಂ ಪನಾಯಸ್ಮಾ, ಕತ್ಥ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ನ ಸಮ್ಪಾಯಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ – ‘ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮಾ ವಿನಯಂ ಸಿಕ್ಖಸ್ಸೂ’ತಿ, ಇತಿಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ।

“ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ? ‘ಕಾಲೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅಕಾಲೇನ; ಭೂತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅಭೂತೇನ; ಸಣ್ಹೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಫರುಸೇನ; ಅತ್ಥಸಂಹಿತೇನ ವಕ್ಖಾಮಿ, ನೋ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತೇನ; ಮೇತ್ತಚಿತ್ತೋ ವಕ್ಖಾಮಿ,

ನೋ ದೋಸನ್ತರೋ’ತಿ - ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ। ಚೋದಕೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪರಂ ಚೋದೇತುಕಾಮೇನ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪರೋ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ’’ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನಸುತ್ತಂ

೪೫. [ಪಾಚಿ॰ ೪೯೭] ‘‘ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದೀನವಾ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಮಹೇಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖು ಪವಿಸತಿ। ಮಹೇಸೀ ವಾ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋತಿ, ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಮಹೇಸಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಿತಂ ಪಾತುಕರೋತಿ। ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅದ್ಧಾ ಇಮೇಸಂ ಕತಂ ವಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ’ತಿ! ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಬಹುಕಿಚ್ಚೋ ಬಹುಕರಣೀಯೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸರತಿ - ‘ಸಾ ತೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಾತಿ’। ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಅಞ್ಞತರಂ ರತನಂ ನಸ್ಸತಿ। ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಗುಯ್ಹಮನ್ತಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಮ್ಭೇದಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತ್ಥ ರಞ್ಞೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ । ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪಿತಾ ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪತ್ಥೇತಿ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಪಿತರಂ ಪತ್ಥೇತಿ। ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ನ ಖೋ ಇಧ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪವಿಸತಿ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ನೀಚಟ್ಠಾನಿಯಂ ಉಚ್ಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತಿ। ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಉಚ್ಚಟ್ಠಾನಿಯಂ ನೀಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇತಿ। ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಅಕಾಲೇ ಸೇನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತಿ। ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಕಾಲೇ ಸೇನಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗತೋ ನಿವತ್ತಾಪೇತಿ। ಯೇಸಂ ತಂ ಅಮನಾಪಂ ತೇಸಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ರಾಜಾ ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಕಮ್ಮ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರಂ ಹತ್ಥಿಸಮ್ಮದ್ದಂ ಅಸ್ಸಸಮ್ಮದ್ದಂ ರಥಸಮ್ಮದ್ದಂ ರಜನೀಯಾನಿ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ, ಯಾನಿ ನ ಪಬ್ಬಜಿತಸ್ಸ ಸಾರುಪ್ಪಾನಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಮೋ ಆದೀನವೋ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಆದೀನವಾ ರಾಜನ್ತೇಪುರಪ್ಪವೇಸನೇ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಕ್ಕಸುತ್ತಂ

೪೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಕ್ಕಾ ಉಪಾಸಕಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ ಸಕ್ಕೇ ಉಪಾಸಕೇ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - “ಅಪಿ ನು ತುಮ್ಹೇ, ಸಕ್ಕಾ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಥಾ”ತಿ? “ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಾಮ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನ ಉಪವಸಾಮಾ”ತಿ। “ತೇಸಂ ವೋ, ಸಕ್ಕಾ, ಅಲಾಭಾ ತೇಸಂ ದುಲ್ಲದ್ಧಂ, ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸೋಕಸಭಯೇ ಜೀವಿತೇ ಮರಣಸಭಯೇ ಜೀವಿತೇ ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಥ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನ ಉಪವಸಥ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಸಕ್ಕಾ, ಇಧ ಪುರಿಸೋ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಅನಾಪಜ್ಜ ಅಕುಸಲಂ ದಿವಸಂ ಅಡ್ಢಕಹಾಪಣಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ। ದಕ್ಖೋ ಪುರಿಸೋ ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅಲಂ ವಚನಾಯಾ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಸಕ್ಕಾ, ಇಧ ಪುರಿಸೋ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಅನಾಪಜ್ಜ ಅಕುಸಲಂ ದಿವಸಂ ಕಹಾಪಣಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ। ದಕ್ಖೋ ಪುರಿಸೋ ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅಲಂ ವಚನಾಯಾ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ತಂ ಕಿಂ, ಮಞ್ಞಥ, ಸಕ್ಕಾ, ಇಧ ಪುರಿಸೋ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಅನಾಪಜ್ಜ ಅಕುಸಲಂ ದಿವಸಂ ದ್ವೇ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ … ತಯೋ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಚತ್ತಾರೋ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಛ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಸತ್ತ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ನವ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ದಸ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ವೀಸ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ತಿಂಸ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಚತ್ತಾರೀಸಂ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಪಞ್ಞಾಸಂ ಕಹಾಪಣೇ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ… ಕಹಾಪಣಸತಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇಯ್ಯ। ದಕ್ಖೋ ಪುರಿಸೋ ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ ಅಲಂ ವಚನಾಯಾ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಸಕ್ಕಾ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಪುರಿಸೋ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಕಹಾಪಣಸತಂ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬಿಸಮಾನೋ ಲದ್ಧಂ ಲದ್ಧಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕೋ ವಸ್ಸಸತಜೀವೀ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಸಕ್ಕಾ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಭೋಗಹೇತು ಭೋಗನಿದಾನಂ ಭೋಗಾಧಿಕರಣಂ ಏಕಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಏಕಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ”। “ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು”? “ಕಾಮಾ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಅನಿಚ್ಚಾ ತುಚ್ಛಾ ಮುಸಾ ಮೋಸಧಮ್ಮಾ”ತಿ।

“ಇಧ ಪನ ವೋ, ಸಕ್ಕಾ, ಮಮ ಸಾವಕೋ ದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ। ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತಿಟ್ಠನ್ತು, ಸಕ್ಕಾ, ದಸ ವಸ್ಸಾನಿ।

ಇಧ ಮಮ ಸಾವಕೋ ನವ ವಸ್ಸಾನಿ… ಅಟ್ಠ ವಸ್ಸಾನಿ… ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ… ಛ ವಸ್ಸಾನಿ… ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಾನಿ… ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ… ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ… ಏಕಂ ವಸ್ಸಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತಿಟ್ಠತು, ಸಕ್ಕಾ, ಏಕಂ ವಸ್ಸಂ।

ಇಧ ಮಮ ಸಾವಕೋ ದಸ ಮಾಸೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತಿಟ್ಠನ್ತು, ಸಕ್ಕಾ, ದಸ ಮಾಸಾ।

ಇಧ ಮಮ ಸಾವಕೋ ನವ ಮಾಸೇ… ಅಟ್ಠ ಮಾಸೇ… ಸತ್ತ ಮಾಸೇ… ಛ ಮಾಸೇ… ಪಞ್ಚ ಮಾಸೇ… ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ… ತಯೋ ಮಾಸೇ… ದ್ವೇ ಮಾಸೇ… ಏಕಂ ಮಾಸಂ… ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತಿಟ್ಠತು, ಸಕ್ಕಾ, ಅಡ್ಢಮಾಸೋ।

ಇಧ ಮಮ ಸಾವಕೋ ದಸ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ [ರತ್ತಿದಿವೇ (ಕ॰)] ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತಿಟ್ಠನ್ತು, ಸಕ್ಕಾ, ದಸ ರತ್ತಿನ್ದಿವಾ।

ಇಧ ಮಮ ಸಾವಕೋ ನವ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಅಟ್ಠ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಸತ್ತ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಛ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಪಞ್ಚ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಚತ್ತಾರೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ತಯೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ದ್ವೇ ರತ್ತಿನ್ದಿವೇ… ಏಕಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಯಥಾ ಮಯಾನುಸಿಟ್ಠಂ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನೋ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸತಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಏಕನ್ತಸುಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಸೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮೀ ವಾ ಅನಾಗಾಮೀ ವಾ ಅಪಣ್ಣಕಂ ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ। ತೇಸಂ ವೋ, ಸಕ್ಕಾ, ಅಲಾಭಾ ತೇಸಂ ದುಲ್ಲದ್ಧಂ, ಯೇ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಸೋಕಸಭಯೇ ಜೀವಿತೇ ಮರಣಸಭಯೇ ಜೀವಿತೇ ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಥ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನ ಉಪವಸಥಾ”ತಿ। “ಏತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಹಾಲಿಸುತ್ತಂ

೪೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಲಿ ಲಿಚ್ಛವಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಹಾಲಿ ಲಿಚ್ಛವಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ

ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ"ತಿ? "ಲೋಭೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಲೋಭೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ದೋಸೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ದೋಸೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಮೋಹೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಮೋಹೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಮಿಚ್ಛಾಪಣಿಹಿತಂ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಚಿತ್ತಂ ಹೇತು, ಮಿಚ್ಛಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಯಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಪಾಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ"ತಿ।

"ಕೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ"ತಿ? "ಅಲೋಭೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಲೋಭೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಅದೋಸೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅದೋಸೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಅಮೋಹೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಮೋಹೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತಂ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಚಿತ್ತಂ ಹೇತು, ಸಮ್ಮಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಯಂ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಯಾ। ಇಮೇ ಚ, ಮಹಾಲಿ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ನ ಸಂವಿಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ನಯಿಧ ಪಞ್ಞಾಯೇಥ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾತಿ ವಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾತಿ ವಾ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾತಿ ವಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾತಿ ವಾ"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಬ್ಬಜಿತಅಭಿಣ್ಹಸುತ್ತಂ

೪೮. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ । ಕತಮೇ ದಸ? 'ವೇವಣ್ಣಿಯಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝುಪಗತೋ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಪರಪಟಿಬದ್ಧಾ ಮೇ ಜೀವಿಕಾ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಅಞ್ಞೋ ಮೇ ಆಕಪ್ಪೋ ಕರಣೀಯೋ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ ಸೀಲತೋ ನ ಉಪವದತೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮಂ ಅನುವಿಚ್ಚ ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸೀಲತೋ ನ ಉಪವದನ್ತೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಸಬ್ಬೇಹಿ ಮೇ ಪಿಯೇಹಿ ಮನಾಪೇಹಿ ನಾನಾಭಾವೋ ವಿನಾಭಾವೋ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಕಮ್ಮಸ್ಸಕೋಮ್ಹಿ ಕಮ್ಮದಾಯಾದೋ ಕಮ್ಮಯೋನಿ ಕಮ್ಮಬನ್ಧು ಕಮ್ಮಪಟಿಸರಣೋ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ ತಸ್ಸ ದಾಯಾದೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಕಥಂಭೂತಸ್ಸ ಮೇ ರತ್ತಿನ್ದಿವಾ ವೀತಿವತ್ತನ್ತೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ಅಭಿರಮಾಮೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ; 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಉತ್ತರಿ ಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೋ ಅಲಮರಿಯಞಾಣದಸ್ಸನವಿಸೇಸೋ ಅಧಿಗತೋ, ಯೇನಾಹಂ [ಯೋಹಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಸೋಹಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಚ್ಛಿಮೇ ಕಾಲೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಹಿ ಪುಟ್ಠೋ ನ ಮಙ್ಕು ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸರೀರಟ್ಠಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೪೯. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಸರೀರಟ್ಠಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸೀತಂ, ಉಣ್ಹಂ, ಜಿಘಚ್ಛಾ, ಪಿಪಾಸಾ, ಉಚ್ಚಾರೋ, ಪಸ್ಸಾವೋ, ಕಾಯಸಂವರೋ, ವಚೀಸಂವರೋ, ಆಜೀವಸಂವರೋ, ಪೋನೋಭವಿಕೋ [ಪೋನೋಬ್ಭವಿಕೋ (ಕ॰)] ಭವಸಙ್ಖಾರೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸರೀರಟ್ಠಾ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಭಣ್ಡನಸುತ್ತಂ

೫೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ"ತಿ?

"ಇಧ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರಾಮಾ"ತಿ। "ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಥ।

"ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಸಾರಣೀಯಾ ಪಿಯಕರಣಾ ಗರುಕರಣಾ [ಪಿಯಕರಾಣಾ ಗರುಕರಾಣಾ (?)] ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖಮೋ

ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ, ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ ಪಿಯಕರಣೋ ಗರುಕರಣೋ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ...ಪೇ॰... ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ, ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ। ಯಮ್ಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ, ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ...ಪೇ॰... ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ, ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ, ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಾರಣೀಯೋ...ಪೇ॰... ಸಂವತ್ತತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಾರಣೀಯಾ ಪಿಯಕರಣಾ ಗರುಕರಣಾ ಸಙ್ಗಹಾಯ ಅವಿವಾದಾಯ ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಅಕ್ಕೋಸವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವಿವಾದಾ ದ್ವೇ ಚ ಮೂಲಾನಿ, ಕುಸಿನಾರಪವೇಸನೇ।

ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಲಿ ಅಭಿಣ್ಹಂ, ಸರೀರಟ್ಠಾ ಚ ಭಣ್ಡನಾತಿ॥

ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

೨. ದುತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ

(೬) ೧. ಸಚಿತ್ತವಗ್ಗೋ

೧. ಸಚಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಭದನ್ತೇ’’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

‘‘ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ‘ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ [ಭವಿಸ್ಸಾಮಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] – ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವ ರಜಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪಹಾನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ನೋ ಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತೇನೇವತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ – ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವತ ಮೇ’ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಬಹುಕಾರಾ [ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಬಹುಕಾರೋ (ಕ॰)] ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು – ‘ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ , ಉದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನುದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ , ಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕುಸೀತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ।

‘‘ಸಚೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ – ‘ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಉದ್ಧತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕೋಧನೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕುಸೀತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

‘‘ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ – ‘ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನುದ್ಧತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ಬಹುಲಂ

ವಿಹರಾಮಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸುಯೇವ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೨. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

"ನೋ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ 'ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ - ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

"ಕಥಞ್ಚಾವುಸೋ , ಭಿಕ್ಖು ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವ ರಜಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪಹಾನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ನೋ ಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತೇನೇವತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - 'ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವತ ಮೇ'ತಿ।

ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಬಹುಕಾರಾ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು - 'ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಉದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನುದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕುಸೀತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ।

"ಸಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ...ಪೇ॰... ಅಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸಚೇ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ...ಪೇ॰... ಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸುಯೇವ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಠಿತಿಸುತ್ತಂ

೫೩. “ಠಿತಿಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ವಣ್ಣಯಾಮಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಪಗೇವ ಪರಿಹಾನಿಂ। ವುಡ್ಢಿಞ್ಚ ಖೋ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಣ್ಣಯಾಮಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿಂ ನೋ ಹಾನಿಂ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹಾನಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿ ನೋ ವುಡ್ಢಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯತ್ತಕೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲೇನ ಸುತೇನ ಚಾಗೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಭಾನೇನ, ತಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ನೋ ವಡ್ಢನ್ತಿ। ಹಾನಿಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವದಾಮಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿಂ ನೋ ವುಡ್ಢಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹಾನಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿ ನೋ ವುಡ್ಢಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ ಠಿತಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಹಾನಿ ನೋ ವುಡ್ಢಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯತ್ತಕೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲೇನ ಸುತೇನ ಚಾಗೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಭಾನೇನ, ತಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ಹಾಯನ್ತಿ ನೋ ವಡ್ಢನ್ತಿ । ಠಿತಿಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವದಾಮಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಹಾನಿಂ ನೋ ವುಡ್ಢಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಿತಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ವುಡ್ಢಿ ನೋ ಹಾನಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುಡ್ಢಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿ ನೋ ಹಾನಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯತ್ತಕೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲೇನ ಸುತೇನ ಚಾಗೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಭಾನೇನ, ತಸ್ಸ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ನೇವ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ನೋ ಹಾಯನ್ತಿ। ವುಡ್ಢಿಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವದಾಮಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿಂ ನೋ ಹಾನಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುಡ್ಢಿ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ನೋ ಠಿತಿ ನೋ ಹಾನಿ।

“ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ‘ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ - ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವ ರಜಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪಹಾನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ನೋ ಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತೇನೇವತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವತ ಮೇ’ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಬಹುಕಾರಾ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು - ‘ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಉದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನುದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕುಸೀತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ।

“ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಉದ್ಧತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕೋಧನೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಕುಸೀತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅನುದ್ಧತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಸಾರದ್ಧಕಾಯೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸುಯೇವ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸಮಥಸುತ್ತಂ

೫೪. “ನೋ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ‘ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ - ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವ ರಜಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪಹಾನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ನೋ ಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತೇನೇವತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವತ ಮೇ’ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಬಹುಕಾರಾ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು - ‘ಲಾಭೀ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ನ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಲಾಭೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ಲಾಭೀ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ನ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ।

“ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ಲಾಭೀಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಲಾಭೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ಲಾಭೀಮ್ಹಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ನ ಲಾಭೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸಾ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥೇ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಲಾಭೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ।

“ಸಚೇ, ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ನ ಲಾಭೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಲಾಭೀ ಚೇವ ಹೋತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - ‘ಲಾಭೀಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ’ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸುಯೇವ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ।

“ಚೀವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಸೇನಾಸನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಗಾಮನಿಗಮಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಜನಪದಪದೇಸಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ।

“‘ಚೀವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಚೀವರಂ - ‘ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಚೀವರಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಚೀವರಂ - ‘ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಚೀವರಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। ‘ಚೀವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಪಿಣ್ಡಪಾತಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ‘ಪಿಣ್ಡಪಾತಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಸೇನಾಸನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಸೇನಾಸನಂ - ‘ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಸೇನಾಸನಂ - ‘ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪಂ

ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। ‘ಸೇನಾಸನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಗಾಮನಿಗಮಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಗಾಮನಿಗಮಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಗಾಮನಿಗಮಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ , ಏವರೂಪೋ ಗಾಮನಿಗಮೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಗಾಮನಿಗಮಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಗಾಮನಿಗಮಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಗಾಮನಿಗಮೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ । ‘ಗಾಮನಿಗಮಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಜನಪದಪದೇಸಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಜನಪದಪದೇಸಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಜನಪದಪದೇಸಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಜನಪದಪದೇಸೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಜನಪದಪದೇಸಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಜನಪದಪದೇಸಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಜನಪದಪದೇಸೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ‘ಜನಪದಪದೇಸಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ’ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ । ‘ಪುಗ್ಗಲಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುವಿಧೇನ ವದಾಮಿ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪರಿಹಾನಸುತ್ತಂ

೫೫. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ [ಭಿಕ್ಖವೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

“‘ಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ‘ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ, ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ, ಕಿತ್ತಾವತಾ ಚ ಪನ ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ”ತಿ? “ದೂರತೋಪಿ ಖೋ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಗಚ್ಛಾಮ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾತುಂ। ಸಾಧು ವತಾಯಸ್ಮನ್ತಂಯೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ । ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

“ತೇನಹಾವುಸೋ , ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಮಾವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

“ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸ್ಸುತಞ್ಚೇವ ಧಮ್ಮಂ ನ ಸುಣಾತಿ, ಸುತಾ ಚಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಮೋಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯೇ ಚಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಪುಬ್ಬೇ ಚೇತಸೋ ಅಸಮ್ಫುಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ ತೇ ಚಸ್ಸ ನ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಅವಿಞ್ಞಾತಞ್ಚೇವ ನ ವಿಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ।

“ಕಿತ್ತಾವತಾ ಚ ಪನಾವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸ್ಸುತಞ್ಚೇವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ಸುತಾ ಚಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ನ ಸಮ್ಮೋಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯೇ ಚಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಪುಬ್ಬೇ ಚೇತಸೋ ಅಸಮ್ಫುಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ ತೇ ಚಸ್ಸ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಅವಿಞ್ಞಾತಞ್ಚೇವ ವಿಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಧಮ್ಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ।

“ನೋ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಥ ‘ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ – ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಕಥಞ್ಚಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತಸ್ಸೇವ ರಜಸ್ಸ ವಾ ಅಙ್ಗಣಸ್ಸ ವಾ ಪಹಾನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ನೋ ಚೇ ತತ್ಥ ಪಸ್ಸತಿ ರಜಂ ವಾ ಅಙ್ಗಣಂ ವಾ, ತೇನೇವತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಙ್ಕಪ್ಪೋ – ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವತ ಮೇ’ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಬಹುಕಾರಾ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು – ‘ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಅನುದ್ಧತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಅಕ್ಕೋಧನೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ನು ಖೋ ಬಹುಲಂ ವಿಹರಾಮಿ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಲಾಭೀ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಧಮ್ಮಪಾಮೋಜ್ಜಸ್ಸ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಲಾಭೀ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಸ್ಸ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ, ಲಾಭೀ ನು ಖೋಮ್ಹಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಉದಾಹು ನೋ’ತಿ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಇಮೇಸಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಬ್ಬೇಸಂಯೇವ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

“ಸಚೇ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏಕಚ್ಚೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ತೇಸು ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು

ಪತಿಟ್ಠಾಯ, ಯೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ತೇಸಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ। ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಯೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ತೇಸು ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ, ಯೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ತೇಸಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸಚೇ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸಬ್ಬೇಸ್ವೇವ ಇಮೇಸು ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಉತ್ತರಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಯೋಗೋ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಠಮಸಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೫೬. "ದಸಯಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ। ಕತಮಾ ದಸ? ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ, ಮರಣಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚೇ ದುಕ್ಖಸಞ್ಞಾ, ದುಕ್ಖೇ ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾ – ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ದುತಿಯಸಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೫೭. "ದಸಯಿಮಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ। ಕತಮಾ ದಸ? ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಮರಣಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ, ಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾ, ಪುಳವಕಸಞ್ಞಾ [ಪುಲವಕಸಞ್ಞಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಪುಳುವಕಸಞ್ಞಾ (ಕ॰), ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೪೬೩-೪೭೨], ವಿನೀಲಕಸಞ್ಞಾ, ವಿಚ್ಛಿದ್ದಕಸಞ್ಞಾ, ಉದ್ಧುಮಾತಕಸಞ್ಞಾ – ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಮೂಲಕಸುತ್ತಂ

೫೮. [ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೮೩] "ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – 'ಕಿಂಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಓಗಧಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ'ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಕಿನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ? "ಭಗವಂಮೂಲಕಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಗವಂನೇತ್ತಿಕಾ ಭಗವಂಪಟಿಸರಣಾ। ಸಾಧು ವತ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – ‘ಕಿಂಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಿಂಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂ ಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಓಗಧಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ’ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥ – ‘ಛನ್ದಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಮನಸಿಕಾರಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ವೇದನಾಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಸಮಾಧಿಪ್ಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಸತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಞುತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ವಿಮುತ್ತಿಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಅಮತೋಗಧಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ನಿಬ್ಬಾನಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ’ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ

೫೯. “ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ – ‘ಯಥಾಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಚುಪ್ಪನ್ನಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸನ್ತಿ; ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಸುಭಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆದೀನವಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಞ್ಚ ವಿಸಮಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಭವಞ್ಚ [ಸಮ್ಭವಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಭವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ನೋ ಚಿತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ – ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಯಥಾಪಬ್ಬಜ್ಜಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ನ ಚುಪ್ಪನ್ನಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಅಸುಭಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಆದೀನವಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಞ್ಚ ವಿಸಮಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಭವಞ್ಚ ವಿಭವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ತಂಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾಪರಿಚಿತಞ್ಚ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಫಲಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಫಲಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ – ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಞ್ಞಾ, ಸತಿ ವಾ ಉಪಾದಿಸೇಸೇ ಅನಾಗಾಮಿತಾ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸುತ್ತಂ

೬೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ ಆಬಾಧಿಕೋ ಹೋತಿ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ ಆಬಾಧಿಕೋ ಹೋತಿ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ । ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮತು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ”ತಿ। “ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಭಾಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯ।

"ಕತಮಾ ದಸ? ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ , ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ, ಆದೀನವಸಞ್ಞಾ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ [ಅನಭಿರತಿಸಞ್ಞಾ (ಕ॰)], ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅನಿಚ್ಛಾಸಞ್ಞಾ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ, ವೇದನಾ ಅನಿಚ್ಚಾ , ಸಞ್ಞಾ ಅನಿಚ್ಚಾ , ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚ'ನ್ತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಚಕ್ಖು ಅನತ್ತಾ, ರೂಪಾ ಅನತ್ತಾ, ಸೋತಂ ಅನತ್ತಾ, ಸದ್ದಾ ಅನತ್ತಾ, ಘಾನಂ ಅನತ್ತಾ, ಗನ್ಧಾ ಅನತ್ತಾ, ಜಿವ್ಹಾ ಅನತ್ತಾ, ರಸಾ ಅನತ್ತಾ, ಕಾಯಾ ಅನತ್ತಾ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಅನತ್ತಾ, ಮನೋ ಅನತ್ತಾ, ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾ'ತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಸು ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರೇಸು ಆಯತನೇಸು ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಉದ್ಧಂ ಪಾದತಲಾ ಅಧೋ ಕೇಸಮತ್ಥಕಾ ತಚಪರಿಯನ್ತಂ ಪೂರಂ ನಾನಾಪ್ಪಕಾರಸ್ಸ ಅಸುಚಿನೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ - 'ಅತ್ಥಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯೇ ಕೇಸಾ ಲೋಮಾ ನಖಾ ದನ್ತಾ ತಚೋ ಮಂಸಂ ನ್ಹಾರು ಅಟ್ಠಿ ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ವಕ್ಕಂ ಹದಯಂ ಯಕನಂ ಕಿಲೋಮಕಂ ಪಿಹಕಂ ಪಪ್ಫಾಸಂ ಅನ್ತಂ ಅನ್ತಗುಣಂ ಉದರಿಯಂ ಕರೀಸಂ ಪಿತ್ತಂ ಸೇಮ್ಹಂ ಪುಬ್ಬೋ ಲೋಹಿತಂ ಸೇದೋ ಮೇದೋ ಅಸ್ಸು ವಸಾ ಖೇಳೋ ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾ ಲಸಿಕಾ ಮುತ್ತ'ನ್ತಿ। ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯೇ ಅಸುಭಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಆದೀನವಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಬಹುದುಕ್ಖೋ ಖೋ ಅಯಂ ಕಾಯೋ ಬಹುಆದೀನವೋ? ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯೇ ವಿವಿಧಾ ಆಬಾಧಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚಕ್ಖುರೋಗೋ ಸೋತರೋಗೋ ಘಾನರೋಗೋ ಜಿವ್ಹಾರೋಗೋ ಕಾಯರೋಗೋ ಸೀಸರೋಗೋ ಕಣ್ಣರೋಗೋ ಮುಖರೋಗೋ ದನ್ತರೋಗೋ ಓಟ್ಠರೋಗೋ ಕಾಸೋ ಸಾಸೋ ಪಿನಾಸೋ ಡಾಹೋ [ಡಹೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಜರೋ ಕುಚ್ಛಿರೋಗೋ ಮುಚ್ಛಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾ ಸೂಲಾ ವಿಸೂಚಿಕಾ ಕುಟ್ಠಂ ಗಣ್ಡೋ ಕಿಲಾಸೋ ಸೋಸೋ ಅಪಮಾರೋ ದದ್ದು ಕಣ್ಡು ಕಚ್ಛು ನಖಸಾ ವಿತಚ್ಛಿಕಾ ಲೋಹಿತಂ ಪಿತ್ತಂ [ಲೋಹಿತಪಿತ್ತಂ (ಸೀ॰)] ಮಧುಮೇಹೋ ಅಂಸಾ ಪಿಳಕಾ ಭಗನ್ದಲಾ ಪಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಬಾಧಾ ಸೇಮ್ಹಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಬಾಧಾ ವಾತಸಮುಟ್ಠಾನಾ ಆಬಾಧಾ ಸನ್ನಿಪಾತಿಕಾ ಆಬಾಧಾ ಉತುಪರಿಣಾಮಜಾ ಆಬಾಧಾ ವಿಸಮಪರಿಹಾರಜಾ ಆಬಾಧಾ ಓಪಕ್ಕಮಿಕಾ ಆಬಾಧಾ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಆಬಾಧಾ ಸೀತಂ ಉಣ್ಹಂ ಜಿಘಚ್ಛಾ ಪಿಪಾಸಾ ಉಚ್ಚಾರೋ ಪಸ್ಸಾವೋ'ತಿ। ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯೇ ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಆದೀನವಸಞ್ಞಾ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಪಜಹತಿ , ವಿನೋದೇತಿ, ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ, ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಪಜಹತಿ, ವಿನೋದೇತಿ, ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ, ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಪಜಹತಿ, ವಿನೋದೇತಿ, ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ, ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ, ಪಜಹತಿ, ವಿನೋದೇತಿ, ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ, ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ।

"ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ।

“ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾ।

“ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ಲೋಕೇ ಉಪಾದಾನಾ ಚೇತಸೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಭಿನಿವೇಸಾನುಸಯಾ, ತೇ ಪಜಹನ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಅನುಪಾದಿಯನ್ತೋ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ।

“ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅನಿಚ್ಛಾಸಞ್ಞಾ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅನಿಚ್ಛಾಸಞ್ಞಾ।

“ಕತಮಾ ಚಾನನ್ದ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ಸೋ ಸತೋವ ಅಸ್ಸಸತಿ ಸತೋವ ಪಸ್ಸಸತಿ। ದೀಘಂ ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ‘ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ದೀಘಂ ವಾ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ‘ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ರಸ್ಸಂ ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ‘ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ರಸ್ಸಂ ವಾ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ‘ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ‘ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ । ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ…ಪೇ॰… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ…ಪೇ॰… ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ…ಪೇ॰… ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ…ಪೇ॰… ‘ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ‘ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾನನ್ದ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ।

“ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಾ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಭಾಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಾ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಾ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಇಮಾ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಅಭಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ದಸ ಸಞ್ಞಾ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ವುಟ್ಠಹಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಗಿರಿಮಾನನ್ದೋ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ। ತಥಾ ಪಹೀನೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಗಿರಿಮಾನನ್ದಸ್ಸ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ಅಹೋಸೀ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸಚಿತ್ತವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಚಿತ್ತಞ್ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಠಿತಿ ಚ ಸಮಥೇನ ಚ।

ಪರಿಹಾನೋ ಚ ದ್ವೇ ಸಞ್ಞಾ, ಮೂಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ಗಿರೀತಿ॥

(೭) ૭. ಯಮಕವಗ್ಗೋ

೧. ಅವಿಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ

೬೧. "ಪುರಿಮಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಟಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ – 'ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಾಹೋಸಿ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸಮಭವೀ'ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುಚ್ಚತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ – 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾ'ತಿ।

"ಅವಿಜ್ಜಮ್ಪಾಹಂ [ಅವಿಜ್ಜಮ್ಪಹಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ? 'ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಪಞ್ಚಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನೀವರಣೇ ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ , ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ನೀವರಣಾನಂ? 'ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನೀ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ತೀಣಿಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಸಾಹಾರಾನಿ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಾನಿ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ತಿಣ್ಣಂ ದುಚ್ಚರಿತಾನಂ? 'ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಸ್ಸ? 'ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞ'ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಸ? 'ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ? 'ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯ'ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ? 'ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನ'ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸ್ಸ? 'ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ।

"ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ ಪರಿಪೂರಾ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪರಿಪಬ್ಬತೇ ಥುಲ್ಲಫುಸಿತಕೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ( ) [(ಗಲಗಲಾಯನ್ತೇ) (ಸೀ॰), (ಗಳಗಳಾಯನ್ತೇ) (ಸ್ಯಾ॰)] ತಂ ಉದಕಂ ಯಥಾನಿನ್ನಂ ಪವತ್ತಮಾನಂ ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುಸೋಬ್ಭೇ [ಕುಸ್ಸುಬ್ಭೇ (ಸೀ॰), ಕುಸುಬ್ಭೇ (ಸ್ಯಾ॰), ಕುಸೋಮ್ಭೇ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೯೬] ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಕುಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸೋಬ್ಭೇ [ಮಹಾಸೋಮ್ಭೇ (ಕ॰)] ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಸಾಗರಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಸಾಗರಸ್ಸ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

"ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ

ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ ಪರಿಪೂರಾ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

"ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ? 'ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸತ್ತಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ? 'ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಚತ್ತಾರೋಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಚತುನ್ನಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ? 'ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನೀ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ತೀಣಿಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಚರಿತಾನಿ ಸಾಹಾರಾನಿ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಾನಿ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸುಚರಿತಾನಂ? 'ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸ್ಸ? 'ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞ'ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಸ? 'ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ? 'ಸದ್ಧಾ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸದ್ಧಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸದ್ಧಾಯ ? 'ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನ'ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸ್ಸ? 'ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ'ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ।

"ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಸದ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಾ ಪರಿಪೂರಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಪರಿಪೂರಾ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಪರಿಪೂರಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪರಿಪಬ್ಬತೇ ಥುಲ್ಲಫುಸಿತಕೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ತಂ ಉದಕಂ ಯಥಾನಿನ್ನಂ ಪವತ್ತಮಾನಂ ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುಸೋಬ್ಭೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಕುಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸೋಬ್ಭೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಸಾಗರಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಸಾಗರಸ್ಸ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

"ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಸದ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಾ ಪರಿಪೂರಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಪರಿಪೂರಾ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಪರಿಪೂರಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರೀ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ತಣ್ಹಾಸುತ್ತಂ

೬೨. “ಪುರಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಟಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಭವತಣ್ಹಾಯ – ‘ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಭವತಣ್ಹಾ ನಾಹೋಸಿ , ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸಮಭವೀ’ತಿ। ಏವಞ್ಚೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವುಚ್ಚತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ – ‘ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಭವತಣ್ಹಾ’ತಿ।

“ಭವತಣ್ಹಾಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಭವತಣ್ಹಾಯ? ‘ಅವಿಜ್ಜಾ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅವಿಜ್ಜಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ? ‘ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ನೀವರಣಾನಂ? ‘ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನೀ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ತೀಣಿಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಸಾಹಾರಾನಿ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಾನಿ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ದುಚ್ಚರಿತಾನಂ? ‘ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ । ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಸ್ಸ? ‘ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞ’ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸತಾ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಸ? ‘ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ? ‘ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯ’ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ? ‘ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನ’ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸ್ಸ? ‘ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ ಪರಿಪೂರಾ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಪೂರಾ ಭವತಣ್ಹಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ಭವತಣ್ಹಾಯ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪರಿಪಬ್ಬತೇ ಥುಲ್ಲಫುಸಿತಕೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ತಂ ಉದಕಂ ಯಥಾನಿನ್ನಂ ಪವತ್ತಮಾನಂ ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಪದರಸಾಖಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುಸೋಬ್ಭೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ , ಕುಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸೋಬ್ಭೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾಸೋಬ್ಭಾ ಪರಿಪೂರಾ ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಕುನ್ನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮಹಾನದಿಯೋ ಪರಿಪೂರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಸಾಗರಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಸಾಗರಸ್ಸ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಪೂರಂ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಸತಾಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ ಪರಿಪೂರಾ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಪೂರಾ ಭವತಣ್ಹಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ಭವತಣ್ಹಾಯ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

“ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ? ‘ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸತ್ತಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ? ‘ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಚತ್ತಾರೋಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಸಾಹಾರೇ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರೇ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಚತುನ್ನಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ? ‘ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನೀ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ತೀಣಿಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಚರಿತಾನಿ ಸಾಹಾರಾನಿ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಾನಿ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಸುಚರಿತಾನಂ? ‘ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸ್ಸ? ‘ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞ’ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಸ? ‘ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ? ‘ಸದ್ಧಾ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸದ್ಧಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸದ್ಧಾಯ? ‘ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನ’ನ್ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ। ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಹಾರಂ ವದಾಮಿ, ನೋ ಅನಾಹಾರಂ। ಕೋ ಚಾಹಾರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸ್ಸ? ‘ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ’ತಿಸ್ಸ ವಚನೀಯಂ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರಂ ಸದ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸದ್ಧಾ ಪರಿಪೂರಾ ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಪರಿಪೂರೋ ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಪರಿಪೂರಾ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ , ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಪರಿಪೂರಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ; ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪರಿಪಬ್ಬತೇ ಥುಲ್ಲಫುಸಿತಕೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ತಂ ಉದಕಂ ಯಥಾನಿನ್ನಂ ಪವತ್ತಮಾನಂ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಸಾಗರಸ್ಸ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ ಪರಿಪೂರೋ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಿಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಹಾರೋ ಹೋತಿ, ಏವಞ್ಚ ಪಾರಿಪೂರೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ನಿಟ್ಠಙ್ಗತಸುತ್ತಂ

೬೩. “ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗತಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ? ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಸ್ಸ , ಕೋಲಂಕೋಲಸ್ಸ, ಏಕಬೀಜಿಸ್ಸ, ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅರಹಾ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ? ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉದ್ಧಂಸೋತಸ್ಸ ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮಿನೋ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಸುತ್ತಂ

೭೪. “ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸೋತಾಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ಸೋತಾಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ? ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಸ್ಸ, ಕೋಲಂಕೋಲಸ್ಸ, ಏಕಬೀಜಿಸ್ಸ, ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅರಹಾ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ? ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉದ್ಧಂಸೋತಸ್ಸ ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮಿನೋ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಮಯಿ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಾ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸೋತಾಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ಸೋತಾಪನ್ನಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಠಮಸುಖಸುತ್ತಂ

೭೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ನಾಲಕಗಾಮಕೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಾಮಣ್ಡಕಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಾಮಣ್ಡಕಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸುಖಂ, ಕಿಂ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ? “ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ , ದುಕ್ಖಾ, ಅನಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸುಖಾ। ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ಸೀತಂ ಉಣ್ಹಂ ಜಿಘಚ್ಛಾ ಪಿಪಾಸಾ ಉಚ್ಚಾರೋ ಪಸ್ಸಾವೋ ಅಗ್ಗಿಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ದಣ್ಡಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಸತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಞಾತೀಪಿ ಮಿತ್ತಾಪಿ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ರೋಸೇನ್ತಿ। ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ। ಅನಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ಸುಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ನ ಸೀತಂ ನ ಉಣ್ಹಂ ನ ಜಿಘಚ್ಛಾ ನ ಪಿಪಾಸಾ ನ ಉಚ್ಚಾರೋ ನ ಪಸ್ಸಾವೋ ನ ಅಗ್ಗಿಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ನ ದಣ್ಡಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ನ ಸತ್ಥಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಞಾತೀಪಿ ಮಿತ್ತಾಪಿ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ನ ರೋಸೇನ್ತಿ। ಅನಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ಸುಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖ”ನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಸುಖಸುತ್ತಂ

೭೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಗಧೇಸು ವಿಹರತಿ ನಾಲಕಗಾಮಕೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಾಮಣ್ಡಕಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಾಮಣ್ಡಕಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸುಖಂ, ಕಿಂ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ? “ಅನಭಿರತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದುಕ್ಖಾ, ಅಭಿರತಿ ಸುಖಾ। ಅನಭಿರತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಸುಖಂ ಸಾತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತೋಪಿ... ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ... ಸಯಾನೋಪಿ... ಗಾಮಗತೋಪಿ... ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ... ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ... ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ... ಅಬ್ಭೋಕಾಸಗತೋಪಿ... ಭಿಕ್ಖುಮಜ್ಝಗತೋಪಿ ಸುಖಂ ಸಾತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ। ಅನಭಿರತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ।

“ಅಭಿರತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ಸುಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಸುಖಂ ಸಾತಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಠಿತೋಪಿ... ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ... ಸಯಾನೋಪಿ... ಗಾಮಗತೋಪಿ... ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ... ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ... ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ...

ಅಬ್ಭೋಕಾಸಗತೋಪಿ... ಭಿಕ್ಖುಮಜ್ಝಗತೋಪಿ ಸುಖಂ ಸಾತಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ। ಅಭಿರತಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಸತಿ ಇದಂ ಸುಖಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖ"ನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮನಳಕಪಾನಸುತ್ತಂ

೬೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ನಳಕಪಾನಂ ನಾಮ ಕೋಸಲಾನಂ ನಿಗಮೋ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ನಳಕಪಾನೇ ವಿಹರತಿ ಪಲಾಸವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

"ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ [ವಿಗತಥೀನಮಿದ್ಧೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ। ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ , ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮೀ ಕಥಾ। ಪಿಟ್ಠಿ ಮೇ ಆಗಿಲಾಯತಿ; ತಮಹಂ ಆಯಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಉಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ –

"ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆವುಸೋ, ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ [ಹಿರಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನತ್ಥಿ... ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ ... ವೀರಿಯಂ [ವಿರಿಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ನತ್ಥಿ... ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾಯತೇವ ವಣ್ಣೇನ ಹಾಯತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ಹಾಯತಿ ಆಭಾಯ ಹಾಯತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ನತ್ಥಿ... ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ... ವೀರಿಯಂ ನತ್ಥಿ... ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

"ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಅಹಿರಿಕೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಅನೋತ್ತಪ್ಪೀ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಕುಸೀತೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಕೋಧನೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಉಪನಾಹೀ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

"ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆವುಸೋ, ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ... ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ... ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢತೇವ ವಣ್ಣೇನ ವಡ್ಢತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ವಡ್ಢತಿ

ಆಭಾಯ ವಡ್ಢತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ।

"'ಸದ್ಧೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಹಿರೀಮಾ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಓತ್ತಪ್ಪೀ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಪಞ್ಞವಾ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಅನುಪನಾಹೀ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; 'ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸಾರಿಪುತ್ತ! ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ನತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ನತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾಯತೇವ ವಣ್ಣೇನ ಹಾಯತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ಹಾಯತಿ ಆಭಾಯ ಹಾಯತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ …ಪೇ॰… ನೋ ವುದ್ಧಿ।

"'ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ; ಅಹಿರಿಕೋ… ಅನೋತ್ತಪ್ಪೀ… ಕುಸೀತೋ… ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ… ಕೋಧನೋ… ಉಪನಾಹೀ… ಪಾಪಿಚ್ಛೋ… ಪಾಪಮಿತ್ತೋ… 'ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

"ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢತೇವ ವಣ್ಣೇನ ವಡ್ಢತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ವಡ್ಢತಿ ಆಭಾಯ ವಡ್ಢತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ।

"'ಸದ್ಧೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತಂ; ಹಿರೀಮಾ… ಓತ್ತಪ್ಪೀ… ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ… ಪಞ್ಞವಾ… ಅಕ್ಕೋಧನೋ… ಅನುಪನಾಹೀ… ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ… ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ… 'ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲೋ'ತಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಪರಿಹಾನಮೇತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯನಳಕಪಾನಸುತ್ತಂ

೬೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ನಳಕಪಾನೇ ವಿಹರತಿ ಪಲಾಸವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

“ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ। ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮೀ ಕಥಾ। ಪಿಟ್ಠಿ ಮೇ ಆಗಿಲಾಯತಿ; ತಮಹಂ ಆಯಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಉಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ! “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ –

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆವುಸೋ, ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ನತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ನತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ… ಸೋತಾವಧಾನಂ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಧಾರಣಾ ನತ್ಥಿ… ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾಯತೇವ ವಣ್ಣೇನ ಹಾಯತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ಹಾಯತಿ ಆಭಾಯ ಹಾಯತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ನತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ನತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ… ಸೋತಾವಧಾನಂ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಧಾರಣಾ ನತ್ಥಿ… ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆವುಸೋ, ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ… ಸೋತಾವಧಾನಂ ಅತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಧಾರಣಾ ಅತ್ಥಿ… ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢತೇವ ವಣ್ಣೇನ ವಡ್ಢತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ವಡ್ಢತಿ ಆಭಾಯ ವಡ್ಢತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು…ಪೇ॰… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸಾರಿಪುತ್ತ! ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಹಿರೀ ನತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ನತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ನತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ನತ್ಥಿ… ಸೋತಾವಧಾನಂ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಧಾರಣಾ ನತ್ಥಿ… ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾ ನತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿ ನತ್ಥಿ… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಾಳಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾಯತೇವ ವಣ್ಣೇನ ಹಾಯತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ಹಾಯತಿ ಆಭಾಯ ಹಾಯತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು…ಪೇ॰… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ನತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ವುದ್ಧಿ।

“ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಹಿರೀ ಅತ್ಥಿ… ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಅತ್ಥಿ… ವೀರಿಯಂ ಅತ್ಥಿ… ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಿ… ಸೋತಾವಧಾನಂ ಅತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಧಾರಣಾ ಅತ್ಥಿ… ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾ ಅತ್ಥಿ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿ ಅತ್ಥಿ… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ

ಪರಿಹಾನಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಜುಣ್ಹಪಕ್ಖೇ ಚನ್ದಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢತೇವ ವಣ್ಣೇನ ವಡ್ಢತಿ ಮಣ್ಡಲೇನ ವಡ್ಢತಿ ಆಭಾಯ ವಡ್ಢತಿ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸದ್ಧಾ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು…ಪೇ॰… ಅಪ್ಪಮಾದೋ ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ತಸ್ಸ ಯಾ ರತ್ತಿ ವಾ ದಿವಸೋ ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ನೋ ಪರಿಹಾನೀ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಕಥಾವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೬೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – [ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೨೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೦; ಪಾಚಿ॰ ೫೦೮] ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ ಸೇನಾಕಥಂ ಭಯಕಥಂ ಯುದ್ಧಕಥಂ ಅನ್ನಕಥಂ ಪಾನಕಥಂ ವತ್ಥಕಥಂ ಸಯನಕಥಂ ಮಾಲಾಕಥಂ ಗನ್ಧಕಥಂ ಞಾತಿಕಥಂ ಯಾನಕಥಂ ಗಾಮಕಥಂ ನಿಗಮಕಥಂ ನಗರಕಥಂ ಜನಪದಕಥಂ ಇತ್ಥಿಕಥಂ [ಇತ್ಥಿಕಥಂ ಪುರಿಸಕಥಂ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨೨೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಸೂರಕಥಂ ವಿಸಿಖಾಕಥಂ ಕುಮ್ಭಟ್ಠಾನಕಥಂ ಪುಬ್ಬಪೇತಕಥಂ ನಾನತ್ತಕಥಂ ಲೋಕಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಸಮುದ್ದಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ"ತಿ?

"ಇಧ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರಾಮ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ…ಪೇ॰… ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ"ತಿ। "ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಥ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ ಸೇನಾಕಥಂ ಭಯಕಥಂ ಯುದ್ಧಕಥಂ ಅನ್ನಕಥಂ ಪಾನಕಥಂ ವತ್ಥಕಥಂ ಸಯನಕಥಂ ಮಾಲಾಕಥಂ ಗನ್ಧಕಥಂ ಞಾತಿಕಥಂ ಯಾನಕಥಂ ಗಾಮಕಥಂ ನಿಗಮಕಥಂ ನಗರಕಥಂ ಜನಪದಕಥಂ ಇತ್ಥಿಕಥಂ ಸೂರಕಥಂ ವಿಸಿಖಾಕಥಂ ಕುಮ್ಭಟ್ಠಾನಕಥಂ ಪುಬ್ಬಪೇತಕಥಂ ನಾನತ್ತಕಥಂ ಲೋಕಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಸಮುದ್ದಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ।

"ದಸಯಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಥಾವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ, ಪವಿವೇಕಕಥಾ , ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ, ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಸೀಲಕಥಾ, ಸಮಾಧಿಕಥಾ, ಪಞ್ಞಾಕಥಾ, ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾತಿ – ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಕಥಾವತ್ಥೂನಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಚೇ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸನ್ನಂ ಕಥಾವತ್ಥೂನಂ ಉಪಾದಾಯುಪಾದಾಯ ಕಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ, ಇಮೇಸಮ್ಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕಾನಂ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವಾನಂ ತೇಜಸಾ ತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯೇಯ್ಯಾಥ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನ"ನ್ತಿ! ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಕಥಾವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೭೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ...ಪೇ॰... ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ।

"ದಸಯಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಸಂಸಾನಿ ಠಾನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪವಿವೇಕಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಪವಿವಿತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪವಿವೇಕಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಅಸಂಸಟ್ಠಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಸಂಸಟ್ಠಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಮುತ್ತಿಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ।

"ಅತ್ತನಾ ಚ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। 'ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪದಾಕಥಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕತ್ತಾ'ತಿ ಪಾಸಂಸಮೇತಂ ಠಾನಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಪಾಸಂಸಾನಿ ಠಾನಾನೀ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಯಮಕವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಅವಿಜ್ಜಾ ತಣ್ಹಾ ನಿಟ್ಠಾ ಚ, ಅವೇಚ್ಚ ದ್ವೇ ಸುಖಾನಿ ಚ।
ನಳಕಪಾನೇ ದ್ವೇ ವುತ್ತಾ, ಕಥಾವತ್ಥೂಪರೇ ದುವೇತಿ॥

(೮) ૩. ಆಕಙ್ಖವಗ್ಗೋ

೧. ಆಕಙ್ಖಸುತ್ತಂ

೭೧. [ಅ॰ ನಿ॰ ४.೧೨; ಇತಿವು॰ ೧೧೧] ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ ಸಮ್ಪನ್ನಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತಾ ವಿಹರಥ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಚಸ್ಸಂ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚಾ'ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಮನುಯುತ್ತೋ ಅನಿರಾಕತಜ್ಝಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಲಾಭೀ ಅಸ್ಸಂ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನ'ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಮನುಯುತ್ತೋ ಅನಿರಾಕತಜ್ಝಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಯೇಸಾಹಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಾಮಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ ತೇಸಂ ತೇ ಕಾರಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಅಸ್ಸು ಮಹಾನಿಸಂಸಾ'ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖು 'ಯೇ ಮೇ [ಯೇ ಮಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೬೫)] ಪೇತಾ ಞಾತೀ ಸಾಲೋಹಿತಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾ [ಕಾಲಕತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಿ ತೇಸಂ ತಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಅಸ್ಸ ಮಹಾನಿಸಂಸ'ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಅಸ್ಸಂ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನಾ'ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಖಮೋ ಅಸ್ಸಂ ಸೀತಸ್ಸ ಉಣ್ಹಸ್ಸ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಪಿಪಾಸಾಯ ಡಂಸಮಕಸವಾತಾತಪಸರೀಸಪಸಮ್ಫಸ್ಸಾನಂ, ದುರುತ್ತಾನಂ ದುರಾಗತಾನಂ ವಚನಪಥಾನಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಸಾರೀರಿಕಾನಂ ವೇದನಾನಂ ದುಕ್ಖಾನಂ ತಿಬ್ಬಾನಂ [ತಿಪ್ಪಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಖರಾನಂ ಕಟುಕಾನಂ ಅಸಾತಾನಂ ಅಮನಾಪಾನಂ ಪಾಣಹರಾನಂ ಅಧಿವಾಸಕಜಾತಿಕೋ ಅಸ್ಸ'ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

"ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಅರತಿರತಿಸಹೋ ಅಸ್ಸಂ, ನ ಚ ಮಂ ಅರತಿರತಿ ಸಹೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅರತಿರತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

“ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಭಯಭೇರವಸಹೋ ಅಸ್ಸಂ, ನ ಚ ಮಂ ಭಯಭೇರವೋ ಸಹೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭಯಭೇರವಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

“ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸಂ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ’ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

“ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ಸೀಲೇಸ್ವೇವಸ್ಸ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಥಮನುಯುತ್ತೋ ಅನಿರಾಕತಜ್ಝಾನೋ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರೂಹೇತಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಂ।

“‘ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ ಸಮ್ಪನ್ನಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತಾ ವಿಹರಥ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖಥ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸೂ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಕಣ್ಟಕಸುತ್ತಂ

೭೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾತೇಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾತೇಹಿ ಥೇರೇಹಿ ಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ - ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ಚಾಲೇನ [ಪಾಲೇನ (ಸ್ಯಾ॰)], ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ಉಪಚಾಲೇನ [ಉಪ್ಪಾಲೇನ (ಸ್ಯಾ॰)], ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ಕುಕ್ಕುಟೇನ [ಕಕ್ಕಟೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ಕಳಿಮ್ಭೇನ [ಕವಿಮ್ಭೇನ (ಸೀ॰)], ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ನಿಕಟೇನ [ಕಟೇನ (ಸೀ॰)], ಆಯಸ್ಮತಾ ಚ ಕಟಿಸ್ಸಹೇನ; ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾತೇಹಿ ಅಭಿಞ್ಞಾತೇಹಿ ಥೇರೇಹಿ ಸಾವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭದ್ರೇಹಿ ಭದ್ರೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಪರಪುರಾಯ [ಪರಂಪುರಾಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - “ಇಮೇ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭದ್ರೇಹಿ ಭದ್ರೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಪರಪುರಾಯ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ‘ಸದ್ದಕಣ್ಟಕಾ ಖೋ ಪನ ಝಾನಾ’ ವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನ ಗೋಸಿಙ್ಗಸಾಲವನದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ । ತತ್ಥ ಮಯಂ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಾ ಫಾಸುಂ [ಫಾಸು (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯೇನ ಗೋಸಿಙ್ಗಸಾಲವನದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ತತ್ಥ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಾ ಫಾಸುಂ ವಿಹರನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾಲೋ, ಕಹಂ ಉಪಚಾಲೋ, ಕಹಂ ಕುಕ್ಕುಟೋ, ಕಹಂ ಕಳಿಮ್ಭೋ, ಕಹಂ ನಿಕಟೋ, ಕಹಂ ಕಟಿಸ್ಸಹೋ; ಕಹಂ ನು ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಥೇರಾ ಸಾವಕಾ ಗತಾ”ತಿ?

“ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಇಮೇ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭದ್ರೇಹಿ ಭದ್ರೇಹಿ ಯಾನೇಹಿ ಪರಪುರಾಯ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ‘ಸದ್ದಕಣ್ಟಕಾ ಖೋ ಪನ ಝಾನಾವುತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನ ಗೋಸಿಙ್ಗಸಾಲವನದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ ತತ್ಥ ಮಯಂ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಾ ಫಾಸುಂ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮಾ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯೇನ ಗೋಸಿಙ್ಗಸಾಲವನದಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ತತ್ಥ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಅಪ್ಪಾಕಿಣ್ಣಾ ಫಾಸುಂ ವಿಹರನ್ತೀ”ತಿ ।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ ತೇ ಮಹಾಸಾವಕಾ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಕರಮಾನಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯುಂ, ‘ಸದ್ದಕಣ್ಟಕಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಾ’ ವುತ್ತಾ ಮಯಾ।

“ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಟಕಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಪವಿವೇಕಾರಾಮಸ್ಸ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತಾ ಕಣ್ಟಕೋ, ಅಸುಭನಿಮಿತ್ತಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಸ್ಸ ಸುಭನಿಮಿತ್ತಾನುಯೋಗೋ ಕಣ್ಟಕೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಸ್ಸ ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಂ ಕಣ್ಟಕೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮೂಪಚಾರೋ [ಮಾತುಗಾಮೋಪವಿಚಾರೋ (ಸೀ॰), ಮಾತುಗಾಮೂಪವಿಚರೋ (ಕ॰)] ಕಣ್ಟಕೋ, [ಕಥಾ॰ ೩೩೩] ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಕಣ್ಟಕೋ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ಕಣ್ಟಕಾ, ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪೀತಿ ಕಣ್ಟಕೋ, ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೋ ಕಣ್ಟಕೋ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಕಣ್ಟಕೋ ರಾಗೋ ಕಣ್ಟಕೋ ದೋಸೋ ಕಣ್ಟಕೋ ಮೋಹೋ ಕಣ್ಟಕೋ।

“ಅಕಣ್ಟಕಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ। ನಿಕ್ಕಣ್ಟಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ। ಅಕಣ್ಟಕನಿಕ್ಕಣ್ಟಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಹರಥ। ಅಕಣ್ಟಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹನ್ತೋ; ನಿಕ್ಕಣ್ಟಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹನ್ತೋ; ಅಕಣ್ಟಕನಿಕ್ಕಣ್ಟಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಹನ್ತೋ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಇಟ್ಠಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೭೩. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ಭೋಗಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ವಣ್ಣೋ ಇಟ್ಠೋ ಕನ್ತೋ ಮನಾಪೋ ದುಲ್ಲಭೋ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಆರೋಗ್ಯಂ ಇಟ್ಠಂ ಕನ್ತಂ ಮನಾಪಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಸೀಲಂ ಇಟ್ಠಂ ಕನ್ತಂ ಮನಾಪಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಇಟ್ಠಂ ಕನ್ತಂ ಮನಾಪಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಮಿತ್ತಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಇಟ್ಠಂ ಕನ್ತಂ ಮನಾಪಂ ದುಲ್ಲಭಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಪಞ್ಞಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ; ಧಮ್ಮಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ; ಸಗ್ಗಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ದುಲ್ಲಭಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸನ್ನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಇಟ್ಠಾನಂ ಕನ್ತಾನಂ ಮನಾಪಾನಂ ದುಲ್ಲಭಾನಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಪನ್ಥಾ [ಪರಿಬನ್ಧಾ (ಕ॰)] - ಆಲಸ್ಯಂ ಅನುಟ್ಠಾನಂ ಭೋಗಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಮಣ್ಡನಾ ಅವಿಭೂಸನಾ ವಣ್ಣಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಸಪ್ಪಾಯಕಿರಿಯಾ ಆರೋಗ್ಯಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಪಾಪಮಿತ್ತತಾ ಸೀಲಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯಅಸಂವರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ವಿಸಂವಾದನಾ ಮಿತ್ತಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಸಜ್ಝಾಯಕಿರಿಯಾ ಬಾಹುಸಚ್ಚಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಸುಸ್ಸೂಸಾ ಅಪರಿಪುಚ್ಛಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅನನುಯೋಗೋ ಅಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪತ್ತಿ ಸಗ್ಗಾನಂ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸನ್ನಂ ಇಟ್ಠಾನಂ ಕನ್ತಾನಂ ಮನಾಪಾನಂ ದುಲ್ಲಭಾನಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಪನ್ಥಾ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸನ್ನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಇಟ್ಠಾನಂ ಕನ್ತಾನಂ ಮನಾಪಾನಂ ದುಲ್ಲಭಾನಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಆಹಾರಾ - ಉಟ್ಠಾನಂ ಅನಾಲಸ್ಯಂ ಭೋಗಾನಂ ಆಹಾರೋ, ಮಣ್ಡನಾ ವಿಭೂಸನಾ ವಣ್ಣಸ್ಸ ಆಹಾರೋ, ಸಪ್ಪಾಯಕಿರಿಯಾ ಆರೋಗ್ಯಸ್ಸ ಆಹಾರೋ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ ಸೀಲಾನಂ ಆಹಾರೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಆಹಾರೋ, ಅವಿಸಂವಾದನಾ ಮಿತ್ತಾನಂ ಆಹಾರೋ, ಸಜ್ಝಾಯಕಿರಿಯಾ ಬಾಹುಸಚ್ಚಸ್ಸ ಆಹಾರೋ, ಸುಸ್ಸೂಸಾ ಪರಿಪುಚ್ಛಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಆಹಾರೋ, ಅನುಯೋಗೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾ ಧಮ್ಮಾನಂ ಆಹಾರೋ, ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿ ಸಗ್ಗಾನಂ ಆಹಾರೋ । ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸನ್ನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಇಟ್ಠಾನಂ ಕನ್ತಾನಂ ಮನಾಪಾನಂ ದುಲ್ಲಭಾನಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಆಹಾರಾ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ವಡ್ಢಿಸುತ್ತಂ

೭೪. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಡ್ಢೀಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅರಿಯಾಯ ವಡ್ಢಿಯಾ ವಡ್ಢತಿ, ಸಾರಾದಾಯೀ ಚ ಹೋತಿ ವರಾದಾಯೀ ಕಾಯಸ್ಸ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಖೇತ್ತವತ್ಥೂಹಿ ವಡ್ಢತಿ, ಧನಧಞ್ಞೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಪುತ್ತದಾರೇಹಿ ವಡ್ಢತಿ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸೇಹಿ ವಡ್ಢತಿ, ಚತುಪ್ಪದೇಹಿ ವಡ್ಢತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ವಡ್ಢತಿ, ಸೀಲೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಸುತೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಚಾಗೇನ ವಡ್ಢತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ವಡ್ಢತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ವಡ್ಢೀಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅರಿಯಾಯ ವಡ್ಢಿಯಾ ವಡ್ಢತಿ, ಸಾರಾದಾಯೀ ಚ ಹೋತಿ ವರಾದಾಯೀ ಕಾಯಸ್ಸಾತಿ।

“ಧನೇನ ಧಞ್ಞೇನ ಚ ಯೋಧ ವಡ್ಢತಿ,
ಪುತ್ತೇಹಿ ದಾರೇಹಿ ಚತುಪ್ಪದೇಹಿ ಚ।
ಸ ಭೋಗವಾ ಹೋತಿ ಯಸಸ್ಸಿ ಪೂಜಿತೋ,
ಞಾತೀಹಿ ಮಿತ್ತೇಹಿ ಅಥೋಪಿ ರಾಜುಭಿ॥

“ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲೇನ ಚ ಯೋಧ ವಡ್ಢತಿ,
ಪಞ್ಞಾಯ ಚಾಗೇನ ಸುತೇನ ಚೂಭಯಂ।
ಸೋ ತಾದಿಸೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ವಿಚಕ್ಖಣೋ,
ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಭಯೇನ ವಡ್ಢತೀ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಿಗಸಾಲಾಸುತ್ತಂ

೭೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಮಿಗಸಾಲಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ -

“ಕಥಂ ಕಥಂ ನಾಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಅಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಉಭೋ ಸಮಸಮಗತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ। ಪಿತಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಾಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಹೋತಿ ಆರಾಚಾರೀ [ಅನಾಚಾರೀ (ಕ॰)] ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ। ಸೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ - ‘ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸತ್ತೋ [ಸಕದಾಗಾಮಿಸತ್ತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ’ತಿ। ಪಿತಾಮಹೋ ಮೇ [ಪೇತ್ತಾಪಿ ಯೋ ಮೇ (ಸೀ॰), ಪಿತ ಪಿಯೋ ಮೇ (ಸ್ಯಾ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೪೪], ಭನ್ತೇ, ಇಸಿದತ್ತೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಹೋಸಿ ಸದಾರಸನ್ತುಟ್ಠೋ। ಸೋಪಿ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ - ‘ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸತ್ತೋ ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ’ತಿ।

“ಕಥಂ ಕಥಂ ನಾಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಅಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಉಭೋ ಸಮಸಮಗತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯ”ನ್ತಿ? “ಏವಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಗಿನಿ, ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಮಿಗಸಾಲಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ನಿವೇಸನೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಇಧಾಹಂ , ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಮಿಗಸಾಲಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ -

‘ಕಥಂ ಕಥಂ ನಾಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಅಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಉಭೋ ಸಮಸಮಗತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ। ಪಿತಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಾಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಹೋಸಿ ಆರಾಚಾರೀ ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ। ಸೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸತ್ತೋ ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋತಿ। ಪಿತಾಮಹೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಸಿದತ್ತೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಹೋಸಿ ಸದಾರಸನ್ತುಟ್ಠೋ। ಸೋಪಿ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ - ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸತ್ತೋ ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋತಿ।

ಕಥಂ ಕಥಂ ನಾಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಅಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಉಭೋ ಸಮಸಮಗತಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯ’ನ್ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಿಗಸಾಲಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಏತದವೋಚಂ - ‘ಏವಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಗಿನಿ, ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತ’”ನ್ತಿ।

“ಕಾ ಚಾನನ್ದ, ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಅಮ್ಮಕಾ ಅಮ್ಮಕಪಞ್ಞಾ [ಅಮ್ಬಕಾ ಅಮ್ಬಕಪಞ್ಞಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅನ್ಧಕಾ ಅನ್ಧಕಪಞ್ಞಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಕೇ ಚ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಪರೋಪರಿಯೇ ಞಾಣೇ?

“ದಸಯಿಮೇ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ನ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹಾನಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಾಯ; ಹಾನಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಗಾಮೀ।

“ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ [ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಿಸೇಸಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ಹಾನಾಯ; ವಿಸೇಸಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಹಾನಗಾಮೀ।

“ತತ್ರಾನನ್ದ, ಪಮಾಣಿಕಾ ಪಮಿಣನ್ತಿ - ‘ಇಮಸ್ಸಪಿ ತೇವ ಧಮ್ಮಾ, ಅಪರಸ್ಸಪಿ ತೇವ ಧಮ್ಮಾ। ಕಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಏಕೋ ಹೀನೋ ಏಕೋ ಪಣೀತೋ’ತಿ? ತಞ್ಹಿ ತೇಸಂ, ಆನನ್ದ, ಹೋತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ।

“ತತ್ರಾನನ್ದ, ಯ್ವಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಮುನಾ ಪುರಿಮೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಇಮಂ ಹಾನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲಂ ಧಮ್ಮಸೋತೋ ನಿಬ್ಬಹತಿ। ತದನ್ತರಂ ಕೋ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತೇನ! ತಸ್ಮಾತಿಹಾನನ್ದ, ಮಾ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಿಕಾ ಅಹುವತ್ಥ , ಮಾ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಿತ್ಥ।

ಖಿಞ್ಞತಿ ಹಾನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ। ಅಹಂ ವಾ, ಆನನ್ದ [ಅಹಞ್ಚಾನನ್ದ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೪೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ ಯೋ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಮಾದಿಸೋ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ನ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹಾನಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಾಯ; ಹಾನಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಗಾಮೀ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಿಸೇಸಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ಹಾನಾಯ; ವಿಸೇಸಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಹಾನಗಾಮೀ।

"ತತ್ರಾನನ್ದ, ಪಮಾಣಿಕಾ ಪಮಿಣನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ವಾ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ ಯೋ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಮಾದಿಸೋ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಬ್ಬರಾಗೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ಸೋ ರಾಗೋ ಅಪರಿಸೇಸೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ನ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹಾನಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಾಯ; ಹಾನಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಗಾಮೀ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಬ್ಬರಾಗೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ಸೋ ರಾಗೋ ಅಪರಿಸೇಸೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಿಸೇಸಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ಹಾನಾಯ; ವಿಸೇಸಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಹಾನಗಾಮೀ।

"ತತ್ರಾನನ್ದ , ಪಮಾಣಿಕಾ ಪಮಿಣನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ವಾ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ ಯೋ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಮಾದಿಸೋ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ಸೋ ಕೋಧೋ ಅಪರಿಸೇಸೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ನ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹಾನಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಾಯ; ಹಾನಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಗಾಮೀ।

"ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ಸೋ ಕೋಧೋ ಅಪರಿಸೇಸೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಿಸೇಸಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ಹಾನಾಯ; ವಿಸೇಸಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಹಾನಗಾಮೀ।

“ತತ್ರಾನನ್ದ, ಪಮಾಣಿಕಾ ಪಮಿಣನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ವಾ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ ಯೋ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಮಾದಿಸೋ।

“ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉದ್ಧತೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಅಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ನ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹಾನಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಾಯ; ಹಾನಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿಸೇಸಗಾಮೀ।

“ಇಧ ಪನಾನನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉದ್ಧತೋ ಹೋತಿ। ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಿಸೇಸಾಯ ಪರೇತಿ, ನೋ ಹಾನಾಯ; ವಿಸೇಸಗಾಮೀಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಹಾನಗಾಮೀ।

“ತತ್ರಾನನ್ದ , ಪಮಾಣಿಕಾ ಪಮಿಣನ್ತಿ – ‘ಇಮಸ್ಸಪಿ ತೇವ ಧಮ್ಮಾ, ಅಪರಸ್ಸಪಿ ತೇವ ಧಮ್ಮಾ। ಕಸ್ಮಾ ನೇಸಂ ಏಕೋ ಹೀನೋ ಏಕೋ ಪಣೀತೋ’ತಿ? ತಞ್ಹಿ ತೇಸಂ, ಆನನ್ದ, ಹೋತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ।

“ತತ್ರಾನನ್ದ, ಯ್ವಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಉದ್ಧತೋ ಹೋತಿ ತಞ್ಚ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅಪರಿಸೇಸಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತಸ್ಸ ಸವನೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಬಾಹುಸಚ್ಚೇನಪಿ ಕತಂ ಹೋತಿ, ದಿಟ್ಠಿಯಾಪಿ ಪಟಿವಿದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಯಿಕಮ್ಪಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಲಭತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಮುನಾ ಪುರಿಮೇನ ಪುಗ್ಗಲೇನ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು ? ಇಮಂ ಹಾನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲಂ ಧಮ್ಮಸೋತೋ ನಿಬ್ಬಹತಿ। ತದನ್ತರಂ ಕೋ ಜಾನೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತೇನ! ತಸ್ಮಾತಿಹಾನನ್ದ, ಮಾ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಿಕಾ ಅಹುವತ್ಥ; ಮಾ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹಿತ್ಥ। ಖಞ್ಞತಿ ಹಾನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ। ಅಹಂ ವಾ, ಆನನ್ದ, ಪುಗ್ಗಲೇಸು ಪಮಾಣಂ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ ಯೋ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಮಾದಿಸೋ।

“ಕಾ ಚಾನನ್ದ, ಮಿಗಸಾಲಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಅಮ್ಮಕಾ ಅಮ್ಮಕಪಞ್ಞಾ, ಕೇ ಚ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಪರೋಪರಿಯೇ ಞಾಣೇ! ಇಮೇ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ದಸ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ।

“ಯಥಾರೂಪೇನ, ಆನನ್ದ, ಸೀಲೇನ ಪುರಾಣೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಹೋಸಿ ತಥಾರೂಪೇನ ಸೀಲೇನ ಇಸಿದತ್ತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನಯಿಧ ಪುರಾಣೋ ಇಸಿದತ್ತಸ್ಸ ಗತಿಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ। ಯಥಾರೂಪಾಯ ಚಾನನ್ದ, ಪಞ್ಞಾಯ ಇಸಿದತ್ತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಹೋಸಿ ತಥಾರೂಪಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಪುರಾಣೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನಯಿಧ ಇಸಿದತ್ತೋ ಪುರಾಣಸ್ಸ ಗತಿಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ। ಇತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಇಮೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಉಭೋ ಏಕಙ್ಗಹೀನಾ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ತಯೋಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೭೬. “ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ನ ಸಂವಿಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ನ ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಲೋಕೇ ದಿಬ್ಬೇಯ್ಯ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಜಾತಿ ಚ, ಜರಾ ಚ, ಮರಣಞ್ಚ – ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ನ ಸಂವಿಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ನ ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಲೋಕೇ ದಿಬ್ಬೇಯ್ಯ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ತಯೋ

ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ತಸ್ಮಾ ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ತಸ್ಮಾ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಲೋಕೇ ದಿಬ್ಬತಿ।

“ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ರಾಗಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ದೋಸಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಮೋಹಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ [ಅರಿಯಧಮ್ಮಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಅಸಂವರಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ ? ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಅವದಞ್ಞುತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅನಾದರಿಯಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅಹಿರಿಕಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಅನೋತ್ತಪ್ಪಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ, ಪಮಾದಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ಅಹಿರಿಕೋಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನೋತ್ತಾಪೀ ಪಮತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಪಮತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಕುಸೀತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಲೀನಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಸಮಾನೋ ಅಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ರಾಗಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ದೋಸಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ರಾಗಂ ಪಹಾಯ, ದೋಸಂ ಪಹಾಯ, ಮೋಹಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾಯ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾಯ, ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾಯ, ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ, ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾಯ, ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾಯ, ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾಯ, ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ, ಅಸಂವರಂ ಪಹಾಯ, ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾಯ, ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾಯ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾಯ, ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾಯ, ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ।

“ತಯೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಅಹಿರಿಕಂ ಪಹಾಯ, ಅನೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ, ಪಮಾದಂ ಪಹಾಯ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ।

“ಹಿರೀಮಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓತ್ತಾಪೀ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಅನಾದರಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ದೋವಚಸ್ಸತಂ ಪಹಾತುಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹಾತುಂ ಅವದಞ್ಞುತಂ ಪಹಾತುಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಂವರಂ ಪಹಾತುಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಸೀಲವಾ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸನಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಸೋತುಕಮ್ಯತಂ ಪಹಾತುಂ ಉಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಅನುಪಾರಮ್ಭಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತುಂ ಅಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಅವಿಕ್ಖಿತ್ತಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಂ ಪಹಾತುಂ ಕುಮ್ಮಗ್ಗಸೇವನಂ ಪಹಾತುಂ ಚೇತಸೋ ಲೀನತ್ತಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಅಲೀನಚಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಂ ಪಹಾತುಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾತುಂ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ಅವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ಸಮಾನೋ ಭಬ್ಬೋ ರಾಗಂ ಪಹಾತುಂ ದೋಸಂ ಪಹಾತುಂ ಮೋಹಂ ಪಹಾತುಂ। ಸೋ ರಾಗಂ ಪಹಾಯ ದೋಸಂ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಜಾತಿಂ ಪಹಾತುಂ ಜರಂ ಪಹಾತುಂ ಮರಣಂ ಪಹಾತು”ನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಕಾಕಸುತ್ತಂ

೭೭. “ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಾಕೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಧಂಸೀ ಚ, ಪಗಬ್ಭೋ ಚ, ತಿನ್ತಿಣೋ [ನಿಲ್ಲಜ್ಜೋ (ಕ॰) ತಿನ್ತಿಣೋತಿ ತಿನ್ತಿಣಂ ವುಚ್ಚತಿ ತಣ್ಹಾ... (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰) ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖುದ್ದಕವತ್ಥುವಿಭಙ್ಗೇ ತಿನ್ತಿಣಪದನಿದ್ದೇಸೇ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಚ, ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚ, ಲುದ್ದೋ ಚ, ಅಕಾರುಣಿಕೋ ಚ, ದುಬ್ಬಲೋ ಚ, ಓರವಿತಾ ಚ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಚ, ನೇಚಯಿಕೋ [ನೇರಸಿಕೋ (ಸೀ॰) ತದಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ನೇಚಯಿಕೋ” ತ್ವೇವ ದಿಸ್ಸತಿ] ಚ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಾಕೋ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಾಪಭಿಕ್ಖು। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಧಂಸೀ ಚ, ಪಗಬ್ಭೋ ಚ, ತಿನ್ತಿಣೋ ಚ, ಮಹಗ್ಘಸೋ ಚ, ಲುದ್ದೋ ಚ, ಅಕಾರುಣಿಕೋ ಚ, ದುಬ್ಬಲೋ ಚ, ಓರವಿತಾ ಚ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಚ, ನೇಚಯಿಕೋ ಚ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಾಪಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನಿಗಣ್ಠಸುತ್ತಂ

೭೮. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ನಿಗಣ್ಠಾ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಅಸ್ಸದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ದುಸ್ಸೀಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಅಹಿರಿಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಅನೋತ್ತಪ್ಪಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಅಸಪ್ಪುರಿಸಸಮ್ಭತ್ತಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಅತ್ತುಕ್ಕಂಸಕಪರವಮ್ಭಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸಾ ಆಧಾನಗ್ಗಾಹೀ ದುಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಕುಹಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಪಾಪಿಚ್ಛಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ; ಪಾಪಮಿತ್ತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠಾ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ನಿಗಣ್ಠಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಆಘಾತವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೭೯. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೯.೨೯] “ದಸಯಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಘಾತವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಮನಾಪಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಅಚರೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅನತ್ಥಂ ಚರತೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅನತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ, ‘ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಅಮನಾಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಚರೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಂ ಚರತೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ಅಟ್ಠಾನೇ ಚ ಕುಪ್ಪತಿ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಆಘಾತವತ್ಥೂನೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಸುತ್ತಂ

೮೦. “ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ , ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ, ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ, ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಮನಾಪಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಅಚರಿ…ಪೇ॰… ಚರತಿ…ಪೇ॰… ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ , ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಅಮನಾಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಚರಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ, ಅಟ್ಠಾನೇ ಚ ನ ಕುಪ್ಪತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಆಕಙ್ಖವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಆಕಙ್ಖೋ ಕಣ್ಟಕೋ ಇಟ್ಠಾ, ವಡ್ಢಿ ಚ ಮಿಗಸಾಲಾಯ।
ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಚ ಕಾಕೋ ಚ, ನಿಗಣ್ಠಾ ದ್ವೇ ಚ ಆಘಾತಾತಿ॥

(೯) ೪. ಥೇರವಗ್ಗೋ

೧. ವಾಹನಸುತ್ತಂ

೮೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಾಹನೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಾಹನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ತಥಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಮರಿಯಾದೀಕತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತೀ"ತಿ?

"ದಸಹಿ ಖೋ, ವಾಹನ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ತಥಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಮರಿಯಾದೀಕತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ರೂಪೇನ ಖೋ, ವಾಹನ, ತಥಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಮರಿಯಾದೀಕತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ, ವೇದನಾಯ ಖೋ, ವಾಹನ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ ಖೋ, ವಾಹನ… ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಖೋ, ವಾಹನ… ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ಖೋ, ವಾಹನ… ಜಾತಿಯಾ ಖೋ, ವಾಹನ… ಜರಾಯ ಖೋ, ವಾಹನ… ಮರಣೇನ ಖೋ, ವಾಹನ… ದುಕ್ಖೇಹಿ ಖೋ, ವಾಹನ… ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಖೋ, ವಾಹನ, ತಥಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಮರಿಯಾದೀಕತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಹನ, ಉಪ್ಪಲಂ ವಾ ಪದುಮಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಂ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಂ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಂ ಉದಕಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮ್ಮ ಠಿತಂ ಅನುಪಲಿತ್ತಂ ಉದಕೇನ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ವಾಹನ, ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ತಥಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ವಿಸಂಯುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಮರಿಯಾದೀಕತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತೀ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೮೨. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು 'ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು 'ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು 'ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು 'ದುಬ್ಬಚೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು 'ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಕುಸೀತೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಅಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಸದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಸೀಲವಾ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸುತಧರೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಸುವಚೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ವತಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪುಣ್ಣಿಯಸುತ್ತಂ

೮೩. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಯೇನ ಅಪ್ಪೇಕದಾ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನಪ್ಪಟಿಭಾತೀ”ತಿ?

“ಸದ್ಧೋ ಚ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ; ನೇವ ತಾವ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ, ಏವಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ।

“ಸದ್ಧೋ ಚ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ…ಪೇ॰… ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ… ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಓಹಿತಸೋತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ… ಓಹಿತಸೋತೋ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ನೋ ಚ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ… ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ, ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ… ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ… ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ… ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ, ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ನೇವ ತಾವ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ।

“ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ, ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ ಚ, ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ ಚ, ಓಹಿತಸೋತೋ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ, ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ, ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ, ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ – ಏವಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಪುಣ್ಣಿಯ , ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ [ಸಮನ್ನಾಗತೋ (ಕ॰)] [ಏಕನ್ತಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತೀತಿ

(ಸ್ಯಾ॰)] ಏಕನ್ತಪಟಿಭಾನಾ [ಏಕನ್ತಪಟಿಭಾನಂ (ಸೀ॰)] ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಹೋತೀ"ತಿ [ಏಕನ್ತಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। ತತಿಯಂ।

೪. ಬ್ಯಾಕರಣಸುತ್ತಂ

೮೪. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ। "ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'ತಿ। ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಸಮನುಯುಞ್ಜತಿ ಸಮನುಗ್ಗಾಹತಿ ಸಮನುಭಾಸತಿ। ಸೋ ತಥಾಗತೇನ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೇನ ವಾ ಝಾಯಿನಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೇನ ಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಗ್ಗಾಹಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನೋ ಇರೀಣಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಿಚಿನಂ [ವಿಸಿನಂ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

"ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ – 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'ತಿ?

"ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ –

'ಕೋಧನೋ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಕೋಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಕೋಧಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

'ಉಪನಾಹೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಉಪನಾಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಉಪನಾಹಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

'ಮಕ್ಖೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಮಕ್ಖಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಮಕ್ಖಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

'ಪಳಾಸೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಪಳಾಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಪಳಾಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

'ಇಸ್ಸುಕೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಇಸ್ಸಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಇಸ್ಸಾಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

'ಮಚ್ಛರೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಮಚ್ಛೇರಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಮಚ್ಛೇರಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಸಠೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಸಾಠೇಯ್ಯಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಸಾಠೇಯ್ಯಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಮಾಯಾವೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಮಾಯಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಮಾಯಾಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಇಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಇಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಸತಿ [ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯೇ ಓರಮತ್ತಕೇನ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೇನ ಅನ್ತರಾ ವೋಸಾನಂ ಆಪನ್ನೋ। ಅನ್ತರಾ ವೋಸಾನಗಮನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ’।

“ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಕತ್ಥೀಸುತ್ತಂ

೮೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಚೇತೀಸು ವಿಹರತಿ ಸಹಜಾತಿಯಂ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಚುನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಏತದವೋಚ –

“ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕತ್ಥೀ ಹೋತಿ ವಿಕತ್ಥೀ ಅಧಿಗಮೇಸು – ‘ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಸಮನುಯುಞ್ಜತಿ ಸಮನುಗ್ಗಾಹತಿ ಸಮನುಭಾಸತಿ। ಸೋ ತಥಾಗತೇನ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೇನ ವಾ ಝಾಯಿನಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೇನ ಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಗ್ಗಾಹಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನೋ ಇರೀಣಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಿಚಿನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ – ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಕತ್ಥೀ ಹೋತಿ ವಿಕತ್ಥೀ ಅಧಿಗಮೇಸು – ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ –

‘ದೀಘರತ್ತಂ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಖಣ್ಡಕಾರೀ ಛಿದ್ದಕಾರೀ ಸಬಲಕಾರೀ ಕಮ್ಮಾಸಕಾರೀ ನ ಸನ್ತತಕಾರೀ ನ ಸನ್ತತವುತ್ತಿ ಸೀಲೇಸು। ದುಸ್ಸೀಲೋ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ। ದುಸ್ಸಿಲ್ಯಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅನಾಚಾರೋ; ಅಪ್ಪಸಚ್ಚಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ ।

‘ದುಬ್ಬಚೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದೋವಚಸ್ಸತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಪಾಪಮಿತ್ತತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಕುಸೀತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಮುಟ್ಠಸ್ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಕುಹಕೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಕೋಹಞ್ಞಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ದುಬ್ಭರೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದುಬ್ಭರತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದುಪ್ಪಞ್ಞತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ’।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸಹಾಯಕೋ ಸಹಾಯಕಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ಯದಾ ತೇ, ಸಮ್ಮ, ಧನೇನ [ಬನ್ಧೋ (ಕ॰)] ಧನಕರಣೀಯಂ ಅಸ್ಸ, ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸಿ ಮಂ [ಯಾಚೆಸ್ಸಸಿ ಮಂ (ಸೀ॰), ಪವೇದೇಯ್ಯಾಸಿ ಮಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಪರಾಜೇಯ್ಯಾಪಿ ಮಂ (ಕ॰)] ಧನಂ। ದಸ್ಸಾಮಿ ತೇ ಧನ’ನ್ತಿ। ಸೋ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಧನಕರಣೀಯೇ ಸಮುಪ್ಪನ್ನೇ ಸಹಾಯಕೋ ಸಹಾಯಕಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ಅತ್ಥೋ ಮೇ, ಸಮ್ಮ, ಧನೇನ। ದೇಹಿ ಮೇ ಧನ’ನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ತತ್ರ ಖನನ್ತೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ಅಲಿಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ; ತುಚ್ಛಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ – ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ನಾಹಂ ತಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಲಿಕಂ ಅವಚಂ, ತುಚ್ಛಕಂ ಅವಚಂ। ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ತತ್ರಪಿ ಖನನ್ತೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ಅಲಿಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ, ತುಚ್ಛಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ – ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ನಾಹಂ ತಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಲಿಕಂ ಅವಚಂ, ತುಚ್ಛಕಂ ಅವಚಂ । ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ತತ್ರಪಿ ಖನನ್ತೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ಅಲಿಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ, ತುಚ್ಛಕಂ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಅವಚ – ಇಧ ಖನಾಹೀ’ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ನಾಹಂ ತಂ, ಸಮ್ಮ, ಅಲಿಕಂ ಅವಚಂ, ತುಚ್ಛಕಂ ಅವಚಂ। ಅಪಿ ಚ ಅಹಮೇವ ಉಮ್ಮಾದಂ ಪಾಪುಣಿಂ ಚೇತಸೋ ವಿಪರಿಯಾಯ’ನ್ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕತ್ಥೀ ಹೋತಿ ವಿಕತ್ಥೀ ಅಧಿಗಮೇಸು - ‘ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪಿ, ಅಹಂ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಸಮನುಯುಞ್ಜತಿ ಸಮನುಗ್ಗಾಹತಿ ಸಮನುಭಾಸತಿ। ಸೋ ತಥಾಗತೇನ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೇನ ವಾ ಝಾಯಿನಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೇನ ಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಗ್ಗಾಹಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನೋ ಇರೀಣಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಿಚಿನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ - ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಕತ್ಥೀ ಹೋತಿ ವಿಕತ್ಥೀ ಅಧಿಗಮೇಸು - ಅಹಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿಪಿ ವುಟ್ಠಹಾಮಿಪೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ -

‘ದೀಘರತ್ತಂ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಖಣ್ಡಕಾರೀ ಛಿದ್ದಕಾರೀ ಸಬಲಕಾರೀ ಕಮ್ಮಾಸಕಾರೀ, ನ ಸನ್ತತಕಾರೀ ನ ಸನ್ತತವುತ್ತಿ ಸೀಲೇಸು। ದುಸ್ಸೀಲೋ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದುಸ್ಸಿಲ್ಯಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ ।

‘ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅನಾಚಾರೋ; ಅಪ್ಪಸಚ್ಚಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ದುಬ್ಬಚೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದೋವಚಸ್ಸತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಪಾಪಮಿತ್ತತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಕುಸೀತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಮುಟ್ಠಸ್ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಕುಹಕೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಕೋಹಞ್ಞಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ದುಬ್ಭರೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದುಬ್ಭರತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ದುಪ್ಪಞ್ಞತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ’।

“ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಧಿಮಾನಸುತ್ತಂ

೮೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಏತದವೋಚ –

“ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ। ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಸಮನುಯುಞ್ಜತಿ ಸಮನುಗ್ಗಾಹತಿ ಸಮನುಭಾಸತಿ। ಸೋ ತಥಾಗತೇನ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೇನ ವಾ ಝಾಯಿನಾ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೇನ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೇನ ಸಮನುಯುಞ್ಜಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಗ್ಗಾಹಿಯಮಾನೋ ಸಮನುಭಾಸಿಯಮಾನೋ ಇರೀಣಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ವಿಚಿನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ – ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ –

‘ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅಧಿಮಾನಸಚ್ಚೋ, ಅಪ್ಪತ್ತೇ ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ, ಅಕತೇ ಕತಸಞ್ಞೀ, ಅನಧಿಗತೇ ಅಧಿಗತಸಞ್ಞೀ। ಅಧಿಮಾನೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ – ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಅಧಿಮಾನಸಚ್ಚೋ, ಅಪ್ಪತ್ತೇ ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ, ಅಕತೇ ಕತಸಞ್ಞೀ, ಅನಧಿಗತೇ ಅಧಿಗತಸಞ್ಞೀ। ಅಧಿಮಾನೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ಖೀಣಾ ಜಾತಿ , ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ –

‘ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ, ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ತಸ್ಮಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಅಧಿಮಾನಸಚ್ಚೋ, ಅಪ್ಪತ್ತೇ ಪತ್ತಸಞ್ಞೀ, ಅಕತೇ ಕತಸಞ್ಞೀ, ಅನಧಿಗತೇ ಅಧಿಗತಸಞ್ಞೀ। ಅಧಿಮಾನೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ – ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ।

“ತಮೇನಂ ತಥಾಗತೋ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ವಾ ಝಾಯೀ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಕುಸಲೋ ಪರಚಿತ್ತಪರಿಯಾಯಕುಸಲೋ ಏವಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ –

‘ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಅಭಿಜ್ಝಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಅಭಿಜ್ಝಾಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಬ್ಯಾಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಥಿನಮಿದ್ಧೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಉದ್ಧತೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ವಿಚಿಕಿಚ್ಛೀ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ; ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ಬಹುಲಂ ವಿಹರತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಕಮ್ಮಾರಾಮೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಕಮ್ಮರತೋ ಕಮ್ಮಾರಾಮತಂ ಅನುಯುತ್ತೋ। ಕಮ್ಮಾರಾಮತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಭಸ್ಸಾರಾಮೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಭಸ್ಸರತೋ ಭಸ್ಸಾರಾಮತಂ ಅನುಯುತ್ತೋ। ಭಸ್ಸಾರಾಮತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ನಿದ್ದಾರಾಮೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ನಿದ್ದಾರತೋ ನಿದ್ದಾರಾಮತಂ ಅನುಯುತ್ತೋ। ನಿದ್ದಾರಾಮತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಣಿಕರತೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತಂ ಅನುಯುತ್ತೋ। ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತಾ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ।

‘ಸತಿ ಖೋ ಪನ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯೇ ಓರಮತ್ತಕೇನ ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮೇನ ಅನ್ತರಾ ವೋಸಾನಂ ಆಪನ್ನೋ। ಅನ್ತರಾ ವೋಸಾನಗಮನಂ ಖೋ ಪನ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪರಿಹಾನಮೇತಂ’।

“ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ। ಸೋ ವತಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ನಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ

೮೭. ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಕಾಲಙ್ಕತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ [ಕಲನ್ದಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ (ಸೀ॰), ಕಾಳಕಭಿಕ್ಖುಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಆರಬ್ಭ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಧಿಕರಣಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕರಣಸಮಥಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಧಿಕರಣಿಕೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಕರಣಸಮಥಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಸಮಾದಾನಸ್ಸ [ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮಸ್ಸ (ಕ॰)] ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾಸಮಾದಾನಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ, ಇಚ್ಛಾವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ ಇಚ್ಛಾವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ, ಕೋಧವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ ಕೋಧವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಮಕ್ಖೀ ಹೋತಿ, ಮಕ್ಖವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಮಕ್ಖೀ ಹೋತಿ ಮಕ್ಖವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಠೋ ಹೋತಿ , ಸಾಠೇಯ್ಯವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖು ಸಠೋ ಹೋತಿ ಸಾಠೇಯ್ಯವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಮಾಯಾವೀ ಹೋತಿ, ಮಾಯಾವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಮಾಯಾವೀ ಹೋತಿ ಮಾಯಾವಿನಯಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಾನಂ ನ ನಿಸಾಮಕಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮನಿಸನ್ತಿಯಾ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಾನಂ ನ ನಿಸಾಮಕಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ಧಮ್ಮನಿಸನ್ತಿಯಾ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ನ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕೋ [ಪಟಿಸನ್ಧಾರಕೋ (ಕ॰)] ಹೋತಿ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ನ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ನ ಪಿಯತಾಯ ನ ಗರುತಾಯ ನ ಭಾವನಾಯ ನ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ನ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಏವರೂಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯುಂ ಗರುಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ [ಗರುಕರೇಯ್ಯುಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಮಾನೇಯ್ಯುಂ ಪೂಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನ ಚೇವ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ ನ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ [ಗರುಕರೋನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ನ ಮಾನೇನ್ತಿ ನ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹೀನೇ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಜಾನೀಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಯ್ಯುಂ, ಆಜಾನೀಯಭೋಜನಞ್ಚ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ, ಆಜಾನೀಯಪರಿಮಜ್ಜನಞ್ಚ ಪರಿಮಜ್ಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ನ ಚೇವ ಆಜಾನೀಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಿ ನ ಚ ಆಜಾನೀಯಭೋಜನಂ ಭೋಜೇನ್ತಿ ನ ಚ ಆಜಾನೀಯಪರಿಮಜ್ಜನಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಮನುಸ್ಸಾ ತಾನಿ ಸಾಠೇಯ್ಯಾನಿ ಕೂಟೇಯ್ಯಾನಿ ಜಿಮ್ಹೇಯ್ಯಾನಿ ವಙ್ಕೇಯ್ಯಾನಿ ಅಪ್ಪಹೀನಾನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯುಂ ಗರುಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ ಮಾನೇಯ್ಯುಂ ಪೂಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನ ಚೇವ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ ನ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ ನ ಮಾನೇನ್ತಿ ನ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹೀನೇ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಧಿಕರಣಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕರಣಸಮಥಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಧಿಕರಣಿಕೋ ಹೋತಿ ಅಧಿಕರಣಸಮಥಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತಾಯ ಗರುತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಸಮಾದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಸಿಕ್ಖಾಸಮಾದಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತಾಯ ಗರುತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ, ಇಚ್ಛಾವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಹೋತಿ ಇಚ್ಛಾವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ, ಕೋಧವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಹೋತಿ ಕೋಧವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಮಕ್ಖೀ ಹೋತಿ, ಮಕ್ಖವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖು ಅಮಕ್ಖೀ ಹೋತಿ ಮಕ್ಖವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸಠೋ ಹೋತಿ, ಸಾಠೇಯ್ಯವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸಠೋ ಹೋತಿ ಸಾಠೇಯ್ಯವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಮಾಯಾವೀ ಹೋತಿ, ಮಾಯಾವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಮಾಯಾವೀ ಹೋತಿ ಮಾಯಾವಿನಯಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಾನಂ ನಿಸಾಮಕಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮನಿಸನ್ತಿಯಾ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಾನಂ ನಿಸಾಮಕಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ಧಮ್ಮನಿಸನ್ತಿಯಾ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ…ಪೇ॰… ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಕಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ, ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತಾಯ ಗರುತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಏವರೂಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯುಂ ಗರುಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ ಮಾನೇಯ್ಯುಂ ಪೂಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮಾನೇನ್ತಿ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹೀನೇ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಜಾನೀಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಯ್ಯುಂ, ಆಜಾನೀಯಭೋಜನಞ್ಚ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ, ಆಜಾನೀಯಪರಿಮಜ್ಜನಞ್ಚ ಪರಿಮಜ್ಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಆಜಾನೀಯಟ್ಠಾನೇ ಚ ಠಪೇನ್ತಿ ಆಜಾನೀಯಭೋಜನಞ್ಚ ಭೋಜೇನ್ತಿ ಆಜಾನೀಯಪರಿಮಜ್ಜನಞ್ಚ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಮನುಸ್ಸಾ ತಾನಿ ಸಾಠೇಯ್ಯಾನಿ ಕೂಟೇಯ್ಯಾನಿ ಜಿಮ್ಹೇಯ್ಯಾನಿ ವಙ್ಕೇಯ್ಯಾನಿ ಪಹೀನಾನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ನ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ – ‘ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೇಯ್ಯುಂ ಗರುಂ ಕರೇಯ್ಯುಂ ಮಾನೇಯ್ಯುಂ ಪೂಜೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮಾನೇನ್ತಿ ಪೂಜೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ತೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹೀನೇ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಕ್ಕೋಸಕಸುತ್ತಂ

೮೮. “ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೀ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಠಾನಮೇತಂ ಅವಕಾಸೋ [ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ ಅನವಕಾಸೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಯಂ ಸೋ ದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ [ನ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]। ಕತಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ? ಅನಧಿಗತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಧಿಗತಾ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನ ವೋದಾಯನ್ತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು ವಾ ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಹೋತಿ ಅನಭಿರತೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಗಾಳ್ಹಂ ವಾ ರೋಗಾತಙ್ಕಂ ಫುಸತಿ, ಉಮ್ಮಾದಂ ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ, ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೀ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಠಾನಮೇತಂ ಅವಕಾಸೋ ಯಂ ಸೋ ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತಂ

೮೯. [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೧; ಸು॰ ನಿ॰ ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತ] ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಪಾಪಿಚ್ಛಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। “ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ! ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಪಾಪಿಚ್ಛಾವ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। “ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ! ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸದ್ಧಾಯಿಕೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ, ಅಥ ಖೋ ಪಾಪಿಚ್ಛಾವ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ಪಾಪಿಕಾನಂ ಇಚ್ಛಾನಂ ವಸಂ ಗತಾ”ತಿ। “ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಮಾ ಹೇವಂ, ಕೋಕಾಲಿಕ! ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ , ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಾಸಪಮತ್ತೀಹಿ ಪೀಳಕಾಹಿ ಸಬ್ಬೋ ಕಾಯೋ ಫುಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾಸಪಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಮುಗ್ಗಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕಲಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕಲಾಯಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕೋಲಟ್ಠಿಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಕೋಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಆಮಲಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ (ತಿಣ್ಡುಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ತಿಣ್ಡುಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ,) [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೧; ಸು॰ ನಿ॰ ಕೋಕಾಲಿಕಸುತ್ತ ನತ್ಥಿ] ಬೇಳುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಬೇಳುವಸಲಾಟುಕಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ, ಬಿಲ್ಲಮತ್ತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಭಿಜ್ಜಿಂಸು, ಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಲೋಹಿತಞ್ಚ ಪಗ್ಘರಿಂಸು। ಸೋ ಸುದಂ ಕದಲಿಪತ್ತೇಸು ಸೇತಿ ಮಚ್ಛೋವ ವಿಸಗಿಲಿತೋ।

ಅಥ ಖೋ ತುರೂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ [ತುದುಪ್ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ತುದಿ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ (ಸ್ಯಾ॰), ತುರಿ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೦] ಯೇನ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವೇಹಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ – "ಪಸಾದೇಹಿ, ಕೋಕಾಲಿಕ, ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ। ಪೇಸಲಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ"ತಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ? "ಅಹಂ ತುರೂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ"ತಿ। "ನನು ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಅನಾಗಾಮೀ ಬ್ಯಾಕತೋ, ಅಥ ಕಿಞ್ಚರಹಿ ಇಧಾಗತೋ? ಪಸ್ಸ ಯಾವಞ್ಚ ತೇ ಇದಂ ಅಪರದ್ಧ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತುರೂ ಪಚ್ಚೇಕಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಾಥಾಹಿ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

"ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ, ಕುಠಾರೀ ಜಾಯತೇ ಮುಖೇ।
ಯಾಯ ಛಿನ್ದತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಬಾಲೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಣಂ॥

"ಯೋ ನಿನ್ದಿಯಂ ಪಸಂಸತಿ, ತಂ ವಾ ನಿನ್ದತಿ ಯೋ ಪಸಂಸಿಯೋ।
ವಿಚಿನಾತಿ ಮುಖೇನ ಸೋ ಕಲಿಂ, ಕಲಿನಾ ತೇನ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ॥

"ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಅಯಂ ಕಲಿ, ಯೋ ಅಕ್ಖೇಸು ಧನಪರಾಜಯೋ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸಹಾಪಿ ಅತ್ತನಾ, ಅಯಮೇವ ಮಹತ್ತರೋ ಕಲಿ।
ಯೋ ಸುಗತೇಸು ಮನಂ ಪದೂಸಯೇ॥

"ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ, ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಬ್ಬುದಾನಿ।
ಯಮರಿಯಗರಹೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ, ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಪಾಪಕ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನೇವ ಆಬಾಧೇನ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಭನ್ತೇ , ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ। ಇದಂ ವತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣೋ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲಙ್ಕತೋ; ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಪದುಮಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ'ತಿ। ಇದಮವೋಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಹಮ್ಪತಿ। ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕೀವ ದೀಘಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣ"ನ್ತಿ? "ದೀಘಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಪದುಮೇ ನಿರಯೇ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ನ ತಂ ಸುಕರಂ ಸಙ್ಖಾತುಂ – 'ಏತ್ತಕಾನಿ

ವಸ್ಸಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ವಾ ಏತ್ತಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನೀತಿ ವಾ'"ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಮಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಭಿಕ್ಖೂ,"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ - "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ತತೋ ಪುರಿಸೋ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಏಕಮೇಕಂ ತಿಲಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ । ಖಿಪ್ಪತರಂ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿಖಾರಿಕೋ ಕೋಸಲಕೋ ತಿಲವಾಹೋ ಇಮಿನಾ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಪರಿಯಾದಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ತ್ವೇವ ಏಕೋ ಅಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ನಿರಬ್ಬುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ನಿರಬ್ಬುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಬಬೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಬಬಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಟಟೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಟಟಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಅಹಹೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಅಹಹಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಕುಮುದೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಕುಮುದಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಸೋಗನ್ಧಿಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಸೋಗನ್ಧಿಕಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಉಪ್ಪಲಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಉಪ್ಪಲಕಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಪುಣ್ಡರೀಕೋ ನಿರಯೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀಸತಿ ಪುಣ್ಡರೀಕಾ ನಿರಯಾ, ಏವಮೇಕೋ ಪದುಮೋ ನಿರಯೋ। ಪದುಮಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖು, ನಿರಯಂ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಪಪನ್ನೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಆಘಾತೇತ್ವಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಅಥಾಪರಂ ಏತದವೋಚ ಸತ್ಥಾ -

"ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹಿ ಜಾತಸ್ಸ, ಕುಠಾರೀ ಜಾಯತೇ ಮುಖೇ।
ಯಾಯ ಛಿನ್ದತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ಬಾಲೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಭಣಂ॥

"ಯೋ ನಿನ್ದಿಯಂ ಪಸಂಸತಿ, ತಂ ವಾ ನಿನ್ದತಿ ಯೋ ಪಸಂಸಿಯೋ।
ವಿಚಿನಾತಿ ಮುಖೇನ ಸೋ ಕಲಿಂ, ಕಲಿನಾ ತೇನ ಸುಖಂ ನ ವಿನ್ದತಿ॥

"ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಅಯಂ ಕಲಿ, ಯೋ ಅಕ್ಖೇಸು ಧನಪರಾಜಯೋ।
ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸಹಾಪಿ ಅತ್ತನಾ, ಅಯಮೇವ ಮಹತ್ತರೋ ಕಲಿ।
ಯೋ ಸುಗತೇಸು ಮನಂ ಪದೂಸಯೇ॥

"ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಂ ನಿರಬ್ಬುದಾನಂ, ಛತ್ತಿಂಸತಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಅಬ್ಬುದಾನಿ।
ಯಮರಿಯಗರಹೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ, ವಾಚಂ ಮನಞ್ಚ ಪಣಿಧಾಯ ಪಾಪಕ"ನ್ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಖೀಣಾಸವಬಲಸುತ್ತಂ

೯೦. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಕತಿ ನು ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'"ತಿ?

"ದಸ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೮.೨೮; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೨.೪೪] ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ , ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ

ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತೀಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತೀಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ…ಪೇ॰… ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ …ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ… ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ… ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ… ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ।

"ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ದಸ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಥೇರವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವಾಹನಾನನ್ದೋ ಪುಣ್ಣಿಯೋ, ಬ್ಯಾಕರಂ ಕತ್ಥಿಮಾನಿಕೋ।
ನಪಿಯಕ್ಕೋಸಕೋಕಾಲಿ, ಖೀಣಾಸವಬಲೇನ ಚಾತಿ॥

(೧೦) ೫. ಉಪಾಲಿವಗ್ಗೋ

೧. ಕಾಮಭೋಗೀಸುತ್ತಂ

೯೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

''ದಸಯಿಮೇ , ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ; ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ [ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ; ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ , ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ; ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ; ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ; ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ; ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ, ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ।

''ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ। ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಗಧಿತೋ [ಗಧಿತೋ

(ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೨೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಮುಚ್ಛಿತೋ ಅಜ್ಝೋಸನ್ನೋ [ಅಜ್ಝಾಪನ್ನೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೨೪ ಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ ಟೀಕಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ಅನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ಏಕಚ್ಚೋ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ; ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ। ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಅಗಧಿತೋ ಅಮುಚ್ಛಿತೋ ಅನಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಆದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ, ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ, ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ।

"ತತ್ರ , ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನ , ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ, ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ, ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ , ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ, ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ । 'ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ

ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ , ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ, ಧಮ್ಮಾಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸೇನಪಿ ಅಸಾಹಸೇನಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ನ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ , ಕಾಮಭೋಗೀ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ನ ಸಂವಿಭಜತಿ ನ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ , ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ।

"ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಗಥಿತೋ ಮುಚ್ಛಿತೋ ಅಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ಅನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। 'ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ'ತಿ, ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। 'ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಗಥಿತೋ ಮುಚ್ಛಿತೋ ಅಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ಅನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ'ತಿ , ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ ಇಮಿನಾ ಏಕೇನ ಠಾನೇನ ಗಾರಯ್ಹೋ।

“ತತ್ರ, ಗಹಪತಿ, ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಅಗಧಿತೋ ಅಮುಚ್ಛಿತೋ ಅನಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಆದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ। ‘ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನಾ’ತಿ, ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ‘ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತೀ’ತಿ, ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ‘ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೀ’ತಿ, ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ‘ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಅಗಧಿತೋ ಅಮುಚ್ಛಿತೋ ಅನಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಆದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ’ತಿ, ಇಮಿನಾ ಚತುತ್ಥೇನ ಠಾನೇನ ಪಾಸಂಸೋ। ಅಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಾಮಭೋಗೀ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪಾಸಂಸೋ।

“ಇಮೇ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ದಸ ಕಾಮಭೋಗೀ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ದಸನ್ನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಅಗಧಿತೋ ಅಮುಚ್ಛಿತೋ ಅನಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಆದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ [ಮೋಕ್ಖೋ (ಕ॰ ಸೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೯೫; ೫.೧೮೧; ಸಂ॰ ನಿ॰ ३.೬೨] ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಗಹಪತಿ, ಗವಾ ಖೀರಂ, ಖೀರಮ್ಹಾ ದಧಿ, ದಧಿಮ್ಹಾ ನವನೀತಂ, ನವನೀತಮ್ಹಾ ಸಪ್ಪಿ, ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಾ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ। ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ ತತ್ಥ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ।

ಏವಮೇವಂ ಖೋ , ಗಹಪತಿ, ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಯ್ವಾಯಂ ಕಾಮಭೋಗೀ ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸತಿ ಅಸಾಹಸೇನ, ಧಮ್ಮೇನ ಭೋಗೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಅಸಾಹಸೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇತಿ ಪೀಣೇತಿ ಸಂವಿಭಜತಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ತೇ ಚ ಭೋಗೇ ಅಗಧಿತೋ ಅಮುಚ್ಛಿತೋ ಅನಜ್ಝೋಸನ್ನೋ ಆದೀನವದಸ್ಸಾವೀ ನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅಯಂ ಇಮೇಸಂ ದಸನ್ನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ [ಮೋಕ್ಖೋ (ಕ॰ ಸೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೮೧] ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚಾ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಭಯಸುತ್ತಂ

೯೨. [ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೨೭; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೨೪] ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಯತೋ, ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚತೂಹಿ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅರಿಯೋ ಚಸ್ಸ ಞಾಯೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧೋ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ - ‘ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ। ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ’ತಿ।

“ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ? ಯಂ , ಗಹಪತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಪಾಣಾತಿಪಾತಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ [ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಂ] ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ [ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ] ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ನ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ [ನ ಚೇತಸಿಕಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಸ್ಸ ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ ।

“ಯಂ , ಗಹಪತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ… ಮುಸಾವಾದೀ… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾಯೀ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ ನ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಸ್ಸ ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

“ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಬುದ್ಧೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ; ಧಮ್ಮೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ - ‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ’ತಿ; ಸಙ್ಘೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ - ‘ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಞಾಯಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಯದಿದಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ, ಏಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ’ತಿ; ಅರಿಯಕನ್ತೇಹಿ ಸೀಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ ‘ಅಖಣ್ಡೇಹಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇಹಿ ಅಸಬಲೇಹಿ ಅಕಮ್ಮಾಸೇಹಿ ಭುಜಿಸ್ಸೇಹಿ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥೇಹಿ ಅಪರಾಮಟ್ಠೇಹಿ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕೇಹಿ’। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

“ಕತಮೋ ಚಸ್ಸ ಅರಿಯೋ ಞಾಯೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧೋ? ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - ‘ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಇದಂ ಹೋತಿ; ಇಮಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾ ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ; ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಇದಂ ನ ಹೋತಿ; ಇಮಸ್ಸ ನಿರೋಧಾ ಇದಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯದಿದಂ - ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪಂ, ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನಂ, ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ, ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ, ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಅವಿಜ್ಜಾಯ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ…ಪೇ॰… ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ’ತಿ। ಅಯಮಸ್ಸ ಅರಿಯೋ ಞಾಯೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧೋ।

“ಯತೋ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಇಮೇಹಿ ಚ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಯಮಸ್ಸ ಅರಿಯೋ ಞಾಯೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧೋ , ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ - ‘ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ; ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ’’ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಕಿಂದಿಟ್ಠಿಕಸುತ್ತಂ

೯೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ನಿಕ್ಖಮಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಭಗವಾ। ಮನೋಭಾವನೀಯಾನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಕಾಲೋ

ದಸ್ಸನಾಯ। ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಾ ಮನೋಭಾವನೀಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಉನ್ನಾದಿನೋ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅದ್ದಸಂಸು ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಣ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಭೋನ್ತೋ ಹೋನ್ತು, ಮಾ ಭೋನ್ತೋ ಸದ್ದಮಕತ್ಥ। ಅಯಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಆರಾಮಂ ಆಗಚ್ಛತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕೋ। ಯಾವತಾ ಖೋ ಪನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಗಿಹೀ ಓದಾತವಸನಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ। ಅಪ್ಪಸದ್ದಕಾಮಾ ಖೋ ಪನ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದವಿನೀತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದಿನೋ। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ ಪರಿಸಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏತದವೋಚುಂ - "ವದೇಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಕಿಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ"ತಿ? "ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ।

"ಇತಿ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಸಿ; ವದೇಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಕಿಂದಿಟ್ಠಿಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ? "ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನ ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ।

"ಇತಿ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಸಿ ನಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಿಂ ಜಾನಾಸಿ; ವದೇಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಕಿಂದಿಟ್ಠಿಕೋಸಿ ತುವ"ನ್ತಿ? "ಏತಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ನ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ಯಾಕಾತುಂ ಯಂದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಯಂ। ಇಙ್ಘ ತಾವ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯಥಾಸಕಾನಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತು, ಪಚ್ಛಾಪೇತಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ನ ದುಕ್ಕರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಬ್ಯಾಕಾತುಂ ಯಂದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಯ"ನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಏತದವೋಚ - "ಯ್ವಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ - 'ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ'ತಿ , ಇಮಸ್ಸ ಅಯಮಾಯಸ್ಮತೋ ದಿಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಹೇತು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಪರತೋಘೋಸಪಚ್ಚಯಾ ವಾ। ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ ದಿಟ್ಠಿ ಭೂತಾ ಸಙ್ಖತಾ ಚೇತಯಿತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಲ್ಲೀನೋ, ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಜ್ಝುಪಗತೋ।

"ಯೋಪಾಯಂ , ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ - 'ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ'ತಿ, ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮತೋ ದಿಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಹೇತು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಪರತೋಘೋಸಪಚ್ಚಯಾ ವಾ। ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ ದಿಟ್ಠಿ ಭೂತಾ ಸಙ್ಖತಾ ಚೇತಯಿತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಲ್ಲೀನೋ, ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಜ್ಝುಪಗತೋ।

"ಯೋಪಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ - 'ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ ...ಪೇ॰... ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ... ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ... ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ... ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಗಹಪತೀ'ತಿ, ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮತೋ ದಿಟ್ಠಿ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಅಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರಹೇತು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಪರತೋಘೋಸಪಚ್ಚಯಾ ವಾ। ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ ದಿಟ್ಠಿ ಭೂತಾ ಸಙ್ಖತಾ ಚೇತಯಿತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಲ್ಲೀನೋ, ತದೇವೇಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಜ್ಝುಪಗತೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಬ್ಯಾಕತಾನಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಯಥಾಸಕಾನಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ। ವದೇಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಕಿಂದಿಟ್ಠಿಕೋಸಿ ತುವ"ನ್ತಿ? "ಯಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। 'ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತಂ ನೇತಂ ಮಮ, ನೇಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ನ ಮೇಸೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ।

"ಯಂ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತದೇವ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಲ್ಲೀನೋ, ತದೇವ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಜ್ಝುಪಗತೋ"ತಿ।

"ಯಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಚೇತಯಿತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ತದನಿಚ್ಚಂ। ಯದನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ। 'ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತಂ ನೇತಂ ಮಮ, ನೇಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ನಮೇಸೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ - ಏವಮೇತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಂ । ತಸ್ಸ ಚ ಉತ್ತರಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾಮೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಮಙ್ಕುಭೂತಾ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧಾ ಅಧೋಮುಖಾ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇ ಮಙ್ಕುಭೂತೇ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಧೋಮುಖೇ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನೇ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಗಹಪತಿ! ಏವಂ ಖೋ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಮೋಘಪುರಿಸಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇ ಗಹಪತಿಮ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಯೋಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಸ್ಸಸತುಪಸಮ್ಪನ್ನೋ [ಭಿಕ್ಖು ದೀಘರತ್ತಂ ಅವೇಧಿ ಧಮ್ಮೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಸೋಪಿ ಏವಮೇವಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಯಥಾ ತಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಗಹಪತಿನಾ ನಿಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತಸುತ್ತಂ

೯೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಚಮ್ಪಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಭಗವಾ। ಮನೋಭಾವನೀಯಾನಮ್ಪಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಕಾಲೋ ದಸ್ಸನಾಯ। ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಾ ಮನೋಭಾವನೀಯಾಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಉನ್ನಾದಿನೋ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಅದ್ದಸಂಸು ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತಂ ಗಹಪತಿಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಣ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಭೋನ್ತೋ ಹೋನ್ತು। ಮಾ ಭೋನ್ತೋ ಸದ್ದಮಕತ್ಥ। ಅಯಂ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ಆಗಚ್ಛತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕೋ। ಯಾವತಾ ಖೋ ಪನ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಗಿಹೀ ಓದಾತವಸನಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ, ಅಯಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ। ಅಪ್ಪಸದ್ದಕಾಮಾ ಖೋ ಪನ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದವಿನೀತಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದಿನೋ। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ ಪರಿಸಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತಂ ಗಹಪತಿಂ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏತದವೋಚುಂ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಗಹಪತಿ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸತಿ ಉಪವದತೀ"ತಿ? "ನ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹತಿ ನಪಿ ಸಬ್ಬಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸತಿ ಉಪವದತಿ। ಗಾರಯ್ಹಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಗರಹತಿ , ಪಸಂಸಿತಬ್ಬಂ ಪಸಂಸತಿ। ಗಾರಯ್ಹಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಗರಹನ್ತೋ ಪಸಂಸಿತಬ್ಬಂ ಪಸಂಸನ್ತೋ ವಿಭಜ್ಜವಾದೋ ಭಗವಾ। ನ ಸೋ ಭಗವಾ ಏತ್ಥ ಏಕಂಸವಾದೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತಂ ಗಹಪತಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಆಗಮೇಹಿ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಯಸ್ಸ ತ್ವಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ವೇನಯಿಕೋ ಅಪ್ಪಞ್ಞತ್ತಿಕೋ"ತಿ? "ಏತ್ಥಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ವಕ್ಖಾಮಿ ಸಹಧಮ್ಮೇನ - 'ಇದಂ ಕುಸಲ'ನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ; 'ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ

ಪಞ್ಞತ್ತಂ। ಇತಿ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞಾಪಯಮಾನೋ ಸಪಞ್ಞತ್ತಿಕೋ ಭಗವಾ; ನ ಸೋ ಭಗವಾ ವೇನಯಿಕೋ ಅಪ್ಪಞ್ಞತ್ತಿಕೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಮಙ್ಕುಭೂತಾ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧಾ ಅಧೋಮುಖಾ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ತುಣ್ಹೀಭೂತೇ ಮಙ್ಕುಭೂತೇ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಧೋಮುಖೇ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನೇ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

"ಸಾಧು ಸಾಧು, ಗಹಪತಿ! ಏವಂ ಖೋ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಮೋಘಪುರಿಸಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತಬ್ಬಾ। ನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ತಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನ ಚ ಪನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ನ ತಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನ ಪನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಸಮಾದಾನಂ ನ ಸಮಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನ ಪನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಪಧಾನಂ ನ ಪದಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ; ನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ವದಾಮಿ। ನ ಪನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ವದಾಮಿ; ನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಾ ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುಚ್ಚಿತಬ್ಬಾತಿ ವದಾಮಿ; ನ ಪನಾಹಂ, ಗಹಪತಿ, ಸಬ್ಬಾ ವಿಮುತ್ತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚಿತಬ್ಬಾತಿ ವದಾಮಿ।

"ಯಞ್ಹಿ, ಗಹಪತಿ, ತಪಂ ತಪತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ತಪಂ ನ ತಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ। ಯಞ್ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಗಹಪತಿ, ತಪಂ ತಪತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ತಪಂ ತಪಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ।

"ಯಞ್ಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿಯತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸಮಾದಾನಂ ನ ಸಮಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ। ಯಞ್ಚ ಖ್ವಸ್ಸ, ಗಹಪತಿ, ಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿಯತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸಮಾದಾನಂ ಸಮಾದಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ।

"ಯಞ್ಹಿ, ಗಹಪತಿ, ಪಧಾನಂ ಪದಹತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಪಧಾನಂ ನ ಪದಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ। ಯಞ್ಚ ಖ್ವಸ್ಸ, ಗಹಪತಿ, ಪಧಾನಂ ಪದಹತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ , ಏವರೂಪಂ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತಬ್ಬನ್ತಿ ವದಾಮಿ।

"ಯಞ್ಹಿ , ಗಹಪತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ವದಾಮಿ। ಯಞ್ಚ ಖ್ವಸ್ಸ, ಗಹಪತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಬ್ಬೋತಿ ವದಾಮಿ।

"ಯಞ್ಹಿ, ಗಹಪತಿ, ವಿಮುತ್ತಿಂ ವಿಮುಚ್ಚತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾ ವಿಮುತ್ತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚಿತಬ್ಬಾತಿ ವದಾಮಿ। ಯಞ್ಚ ಖ್ವಸ್ಸ, ಗಹಪತಿ, ವಿಮುತ್ತಿಂ ವಿಮುಚ್ಚತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಏವರೂಪಾ ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುಚ್ಚಿತಬ್ಬಾತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೋ ಗಹಪತಿ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೇ ಗಹಪತಿಮ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಯೋಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ದೀಘರತ್ತಂ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಸೋಪಿ ಏವಮೇವಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ ಯಥಾ ತಂ ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತೇನ ಗಹಪತಿನಾ ನಿಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉತ್ತಿಯಸುತ್ತಂ

೯೫. ಅಥ ಖೋ ಉತ್ತಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಉತ್ತಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ? "ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಖೋ ಏತಂ, ಉತ್ತಿಯ, ಮಯಾ – 'ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ।

"ಕಿಂ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ? "ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉತ್ತಿಯ, ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಮಯಾ – 'ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ।

"ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ … ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ? "ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉತ್ತಿಯ, ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಮಯಾ – 'ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ।

"'ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ 'ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಖೋ ಏತಂ, ಉತ್ತಿಯ, ಮಯಾ – ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ ವದೇಸಿ।

"'ಕಿಂ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ – 'ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉತ್ತಿಯ, ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಮಯಾ ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ ವದೇಸಿ।

"'ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ – 'ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉತ್ತಿಯ, ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಮಯಾ – 'ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ ವದೇಸಿ। ಅಥ ಕಿಞ್ಚರಹಿ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ?

"ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಖೋ ಅಹಂ, ಉತ್ತಿಯ, ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಸೋಕಪರಿದೇವಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾಯ ದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾಯ ಞಾಯಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ"ತಿ।

“ಯಂ ಪನೇತಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಸೋಕಪರಿದೇವಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾಯ ದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾಯ ಞಾಯಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ, ಸಬ್ಬೋ ವಾ [ಸಬ್ಬೋ ಚ (ಕ॰)] ತೇನ ಲೋಕೋ ನೀಯತಿ [ನೀಯಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰), ನಿಯ್ಯಾಸ್ಸತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ನಿಯ್ಯಂಸ್ಸತಿ (ಪೀ॰)] ಉಪಡ್ಢೋ ವಾ ತಿಭಾಗೋ ವಾ”ತಿ [ತಿಭಾಗೋ ವಾತಿ ಪದೇಹಿ (ಕ॰)]? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಮಾ ಹೇವಂ ಖೋ ಉತ್ತಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಪಟಿಲಭಿ – ‘ಸಬ್ಬಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಂ ವತ ಮೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಂಸಾದೇತಿ, ನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನ ನೂನ ವಿಸಹತೀ’ತಿ। ತದಸ್ಸ ಉತ್ತಿಯಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಉತ್ತಿಯಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಏತದವೋಚ – “ತೇನಹಾವುಸೋ ಉತ್ತಿಯ, ಉಪಮಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಉಪಮಾಯ ಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸಾ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ ಉತ್ತಿಯ, ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮಂ ನಗರಂ ದಳ್ಹುದ್ಧಾಪಂ [ದಳ್ಹುದ್ದಾಪಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ದಳ್ಹಪಾಕಾರತೋರಣಂ ಏಕದ್ವಾರಂ। ತತ್ರಸ್ಸ ದೋವಾರಿಕೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಅಞ್ಞಾತಾನಂ ನಿವಾರೇತಾ ಞಾತಾನಂ ಪವೇಸೇತಾ। ಸೋ ತಸ್ಸ ನಗರಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಯಪಥಂ ಅನುಕ್ಕಮತಿ। ಅನುಪರಿಯಾಯಪಥಂ ಅನುಕ್ಕಮಮಾನೋ ನ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ ಪಾಕಾರಸನ್ಧಿಂ ವಾ ಪಾಕಾರವಿವರಂ ವಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ಬಿಳಾರನಿಕ್ಖಮನಮತ್ತಮ್ಪಿ। ನೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಏವಂ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ – ‘ಏತ್ತಕಾ ಪಾಣಾ ಇಮಂ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತಿ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ ವಾ’ತಿ। ಅಥ ಖ್ವಸ್ಸ ಏವಮೇತ್ಥ ಹೋತಿ – ‘ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಓಳಾರಿಕಾ ಪಾಣಾ ಇಮಂ ನಗರಂ ಪವಿಸನ್ತಿ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮಿನಾ ದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸನ್ತಿ ವಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ ವಾ’ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಉತ್ತಿಯ, ನ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಹೋತಿ – ‘ಸಬ್ಬೋ ವಾ ತೇನ ಲೋಕೋ ನೀಯತಿ, ಉಪಡ್ಢೋ ವಾ, ತಿಭಾಗೋ ವಾ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಏವಮೇತ್ಥ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಹೋತಿ – ‘ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಲೋಕಮ್ಹಾ ನೀಯಿಂಸು ವಾ ನೀಯನ್ತಿ ವಾ ನೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹಾಯ ಚೇತಸೋ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಪಞ್ಞಾಯ ದುಬ್ಬಲೀಕರಣೇ, ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಾ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಭಾವೇತ್ವಾ। ಏವಮೇತೇ [ಏವಮೇತೇನ (ಕ॰)] ಲೋಕಮ್ಹಾ ನೀಯಿಂಸು ವಾ ನೀಯನ್ತಿ ವಾ ನೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ’ತಿ। ಯದೇವ ಖೋ ತ್ವಂ [ಯದೇವ ಖ್ವೇತ್ಥ (ಕ॰)], ಆವುಸೋ ಉತ್ತಿಯ, ಭಗವನ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ [ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅಪುಚ್ಛಿ ತದೇವೇತಂ ಪಞ್ಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಞ್ಞೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಅಪುಚ್ಛಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ತಂ ಭಗವಾ ನ ಬ್ಯಾಕಾಸೀ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಕೋಕನುದಸುತ್ತಂ

೯೬. “ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ತಪೋದಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಯೇನ ತಪೋದಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ। ತಪೋದಾಯ [ತಪೋದೇ (ಕ॰)] ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಏಕಚೀವರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಗತ್ತಾನಿ ಪುಬ್ಬಾಪಯಮಾನೋ । ಕೋಕನುದೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಯೇನ ತಪೋದಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ಗತ್ತಾನಿ ಪರಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಕೋಕನುದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – “ಕ್ವೇತ್ಥ [ಕೋ ತೇತ್ಥ (ಸೀ॰), ಕ್ವತ್ಥ (ಪೀ॰ ಕ॰)], ಆವುಸೋ”ತಿ? “ಅಹಮಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ।

“ಕತಮೇಸಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂನ”ನ್ತಿ? “ಸಮಣಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನ”ನ್ತಿ।

“ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ ಮಯಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದೇಸಂ, ಸಚೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಓಕಾಸಂ ಕರೋತಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯಾ”ತಿ। “ಪುಚ್ಛಾವುಸೋ, ಸುತ್ವಾ ವೇದಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ [ಏವಂದಿಟ್ಠಿಕೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಭವ”ನ್ತಿ ? “ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’”ನ್ತಿ।

“ಕಿಂ ಪನ, ಭೋ, ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ ಭವ”ನ್ತಿ? “ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’”ನ್ತಿ।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ ಭವ”ನ್ತಿ? “ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’”ನ್ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ ಭವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ನ ಪಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಜಾನಾಮಹಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ ಭವ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ - ‘ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ಪನ, ಭೋ, ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ ಭವ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ - ‘ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ವದೇಸಿ।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞನ್ತಿ - ಏವಂದಿಟ್ಠಿ ಭವನ್ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ - ‘ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ , ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ತೇನ ಹಿ ಭವಂ ನ ಜಾನಾತಿ ನ ಪಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ - ‘ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಜಾನಾಮಹಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ವದೇಸಿ। ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನಾವುಸೋ, ಇಮಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ”ತಿ?

“‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಿಗತಮೇತಂ। ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಿಗತಮೇತಂ। ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ… ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ… ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ… ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಿಗತಮೇತಂ।

“ಯಾವತಾ , ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಿ [ದಿಟ್ಠಿಗತಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಯಾವತಾ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮುಟ್ಠಾನಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮುಗ್ಘಾತೋ [ಯಾವತಾ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನ ಅಧಿಟ್ಠಾನ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನ ಸಮುಟ್ಠಾನ ಸಮುಗ್ಘಾತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತಮಹಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ತಮಹಂ ಜಾನನ್ತೋ ತಮಹಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕ್ಯಾಹಂ ವಕ್ಖಾಮಿ - ‘ನ ಜಾನಾಮಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ? ಜಾನಾಮಹಂ, ಆವುಸೋ, ಪಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

“ಕೋ ನಾಮೋ ಆಯಸ್ಮಾ, ಕಥಞ್ಚ ಪನಾಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಜಾನನ್ತೀ”ತಿ? “‘ಆನನ್ದೋ’ತಿ ಖೋ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ನಾಮಂ। ‘ಆನನ್ದೋ’ತಿ ಚ ಪನ ಮಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಜಾನನ್ತೀ”ತಿ। “ಮಹಾಚರಿಯೇನ ವತ ಕಿರ, ಭೋ, ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತಯಮಾನಾ ನ ಜಾನಿಮ್ಹ - ‘ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ’ತಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಮಯಂ ಜಾನೇಯ್ಯಾಮ - ‘ಅಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ’ತಿ, ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ನೋ ನಪ್ಪಟಿಭಾಯೇಯ್ಯ [ನಪ್ಪಟಿಭಾಸೇಯ್ಯಾಮ (ಕ॰) ನಪ್ಪಟಿಭಾಸೇಯ್ಯ (ಬಹೂಸು) ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೧೧೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]। ಖಮತು ಚ ಮೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಆಹುನೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೯೭. “ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ।

“ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ।

“ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ। ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ।

“ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ।

“ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ; ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ, ತಿರೋಭಾವಂ; ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ; ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ; ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ; ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ; ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ [ಪರಿಮಸತಿ (ಸೀ॰)] ಪರಿಮಜ್ಜತಿ, ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ।

“ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ।

“ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ। ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ; ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ; ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಂಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ

ಚಿತ್ತಂ... ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ 'ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ।

"ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ - 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ, ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

"ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ; ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ।

"ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಥೇರಸುತ್ತಂ

೯೮. "ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಸ್ಸಂ ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ವಿಹರತಿ, ಫಾಸುಯೇವ ವಿಹರತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಥೇರೋ ಹೋತಿ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧೋ, ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ, ಅಧಿಕರಣಸಮುಪ್ಪಾದವೂಪಸಮಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪ್ಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ, ಪಾಸಾದಿಕೋ ಹೋತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇ [ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ (ಕ॰)] ಸುಸಂವುತೋ ಅನ್ತರಘರೇ ನಿಸಜ್ಜಾಯ, ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ।

ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಥೇರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಸ್ಸಂ ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ವಿಹರತಿ, ಫಾಸುಯೇವ ವಿಹರತೀ''ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉಪಾಲಿಸುತ್ತಂ

೯೯. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಾಲಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ''ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವಿತು''ನ್ತಿ।

''ದುರಭಿಸಮ್ಭವಾನಿ ಹಿ ಖೋ [ದುರಭಿಸಮ್ಭವಾನಿ ಖೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಉಪಾಲಿ, ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ। ದುಕ್ಕರಂ ಪವಿವೇಕಂ ದುರಭಿರಮಂ। ಏಕತ್ತೇ ಹರನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ ಮನೋ ವನಾನಿ ಸಮಾಧಿಂ ಅಲಭಮಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ। ಯೋ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅಹಂ ಸಮಾಧಿಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - 'ಸಂಸೀದಿಸ್ಸತಿ ವಾ ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸತಿ ವಾ'ತಿ [ಉಪ್ಪಿಲವಿಸ್ಸತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

''ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ಮಹಾಉದಕರಹದೋ। ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಸತ್ತರತನೋ ವಾ ಅಡ್ಢಟ್ಠರತನೋ [ಅಟ್ಠರತನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವಾ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಉದಕರಹದಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯಂ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯಂ। ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ [ನಹಾತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ನ್ಹಾತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಉದಕರಹದಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯ; ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಹಾ, ಉಪಾಲಿ [ಮಹಾ ಹುಪಾಲಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಅತ್ತಭಾವೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ಗಾಧಂ ವಿನ್ದತಿ।

''ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸಸೋ ವಾ ಬಿಳಾರೋ ವಾ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಕೋ ಚಾಹಂ, ಕೋ ಚ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ! ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಉದಕರಹದಂ ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯಂ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳೇಯ್ಯಂ ; ಕಣ್ಣಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಸಂಧೋವಿಕಮ್ಪಿ ಖಿಡ್ಡಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಉದಕರಹದಂ ಸಹಸಾ ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸೇತಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - 'ಸಂಸೀದಿಸ್ಸತಿ ವಾ ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸತಿ ವಾ'ತಿ । ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಪರಿತ್ತೋ, ಉಪಾಲಿ, ಅತ್ತಭಾವೋ ಗಮ್ಭೀರೇ ಗಾಧಂ ನ ವಿನ್ದತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅಹಂ ಸಮಾಧಿಂ ಅಲಭಮಾನೋ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ - 'ಸಂಸೀದಿಸ್ಸತಿ ವಾ ಉಪ್ಲವಿಸ್ಸತಿ ವಾ'ತಿ।

''ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಉಪಾಲಿ, ದಹರೋ ಕುಮಾರೋ ಮನ್ದೋ ಉತ್ತಾನಸೇಯ್ಯಕೋ ಸಕೇನ ಮುತ್ತಕರೀಸೇನ ಕೀಳತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ನನ್ವಾಯಂ ಕೇವಲಾ ಪರಿಪೂರಾ ಬಾಲಖಿಡ್ಡಾ''ತಿ? ''ಏವಂ, ಭನ್ತೇ''।

''ಸ ಖೋ ಸೋ, ಉಪಾಲಿ, ಕುಮಾರೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪರಿಪಾಕಮನ್ವಾಯ ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಕುಮಾರಕಾನಂ ಕೀಳಾಪನಕಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ವಙ್ಕಕಂ [ವಙ್ಕಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಘಟಿಕಂ ಮೋಕ್ಖಚಿಕಂ ಚಿಙ್ಗುಲಕಂ [ಪಿಙ್ಗುಲಿಕಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಚಿಙ್ಕುಲಕಂ (ಕ॰)] ಪತ್ತಾಳ್ಹಕಂ ರಥಕಂ ಧನುಕಂ, ತೇಹಿ ಕೀಳತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ನನ್ವಾಯಂ ಖಿಡ್ಡಾ ಪುರಿಮಾಯ ಖಿಡ್ಡಾಯ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚಾ''ತಿ? ''ಏವಂ, ಭನ್ತೇ''।

“ಸ ಖೋ ಸೋ, ಉಪಾಲಿ, ಕುಮಾರೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವುದ್ಧಿಮನ್ವಾಯ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪರಿಪಾಕಮನ್ವಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತೋ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತೋ ಪರಿಚಾರೇತಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ ಇಟ್ಠೇಹಿ ಕನ್ತೇಹಿ ಮನಾಪೇಹಿ ಪಿಯರೂಪೇಹಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತೇಹಿ ರಜನೀಯೇಹಿ, ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ... ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ರಸೇಹಿ... ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ ಇಟ್ಠೇಹಿ ಕನ್ತೇಹಿ ಮನಾಪೇಹಿ ಪಿಯರೂಪೇಹಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತೇಹಿ ರಜನೀಯೇಹಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ನನ್ವಾಯಂ ಖಿಡ್ಡಾ ಪುರಿಮಾಹಿ ಖಿಡ್ಡಾಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚಾ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

[ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೧೯೦; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೩೩] “ಇಧ ಖೋ ಪನ ವೋ [ವೋತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ (ಅಟ್ಠ॰)], ಉಪಾಲಿ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ।

“ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ। ಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇ ಸದ್ಧಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಾಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - ‘ಸಮ್ಬಾಧೋ ಘರಾವಾಸೋ ರಜಾಪಥೋ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ।

“ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ।

“ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸಿಕ್ಖಾಸಾಜೀವಸಮಾಪನ್ನೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ।

“ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ದಿನ್ನಾದಾಯೀ ದಿನ್ನಪಾಟಿಕಙ್ಖೀ; ಅಥೇನೇನ ಸುಚಿಭೂತೇನ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರತಿ।

“ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಹೋತಿ ಆರಾಚಾರೀ ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ।

“ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಸಚ್ಚವಾದೀ ಸಚ್ಚಸನ್ಧೋ ಥೇತೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ ಅವಿಸಂವಾದಕೋ ಲೋಕಸ್ಸ।

“ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ನ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ನ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ, ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದೀ; ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ, ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ।

“ಸೋ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಏಕಭತ್ತಿಕೋ ಹೋತಿ ರತ್ತೂಪರತೋ, ವಿರತೋ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾ। ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ , ಜಾತರೂಪರಜತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಆಮಕಧಞ್ಞಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಆಮಕಮಂಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಇತ್ಥಿಕುಮಾರಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ದಾಸಿದಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅಜೇಳಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಹತ್ಥಿಗವಸ್ಸವಳವಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಯವಿಕ್ಕಯಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ತುಲಾಕೂಟಕಂಸಕೂಟಮಾನಕೂಟಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ , ಉಕ್ಕೋಟನವಞ್ಚನನಿಕತಿಸಾಚಿಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಛೇದನವಧಬನ್ಧನವಿಪರಾಮೋಸಆಲೋಪಸಹಸಾಕಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ।

“ಸೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ। ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಡೇತಿ ಸಪತ್ತಭಾರೋವ ಡೇತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ। ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅನವಜ್ಜಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ।

“ಸೋ ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ। ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ರಕ್ಖತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ, ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ… ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ… ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ… ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ… ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ । ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ರಕ್ಖತಿ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಬ್ಯಾಸೇಕಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ।

“ಸೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಆಲೋಕಿತೇ ವಿಲೋಕಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಿಞ್ಜಿತೇ ಪಸಾರಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಅಸಿತೇ ಪೀತೇ ಖಾಯಿತೇ ಸಾಯಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಗತೇ ಠಿತೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸುತ್ತೇ ಜಾಗರಿತೇ ಭಾಸಿತೇ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ।

“ಸೋ ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿವಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಭಜತಿ ಅರಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪಬ್ಬತಂ ಕನ್ದರಂ ಗಿರಿಗುಹಂ ಸುಸಾನಂ ವನಪತ್ಥಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಪಲಾಲಪುಞ್ಜಂ। ಸೋ ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

“ಸೋ ಅಭಿಜ್ಝಂ ಲೋಕೇ ಪಹಾಯ ವಿಗತಾಭಿಜ್ಝೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಂ ಪಹಾಯ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹಾಯ ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ವಿಹರತಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಥಿನಮಿದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಅನುದ್ಧತೋ ವಿಹರತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವೂಪಸನ್ತಚಿತ್ತೋ , ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಅಕಥಂಕಥೀ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ।

“ಸೋ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹಾಯ ಚೇತಸೋ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಪಞ್ಞಾಯ ದುಬ್ಬಲೀಕರಣೇ, ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಾವ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಾವ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಾವ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ವಿಹರನ್ತಿ ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಾವ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰…।

“ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰...।

“ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಸನ್ತಮೇತಂ ಪಣೀತಮೇತ’ನ್ತಿ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ , ನೋ ಚ ಖೋ ತಾವ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಉಪಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಉಪಾಲಿ, ‘ನನ್ವಾಯಂ ವಿಹಾರೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ವಿಹಾರೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ’”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಇಮಮ್ಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಲಿ, ಮಮ ಸಾವಕಾ ಅತ್ತನಿ ಧಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಸೇವನ್ತಿ, ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ಚ ವಿಹರನ್ತಿ। ಇಙ್ಘ ತ್ವಂ, ಉಪಾಲಿ, ಸಙ್ಘೇ ವಿಹರಾಹಿ। ಸಙ್ಘೇ ತೇ ವಿಹರತೋ ಫಾಸು ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಅಭಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೦೦. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ರಾಗಂ, ದೋಸಂ, ಮೋಹಂ, ಕೋಧಂ, ಉಪನಾಹಂ, ಮಕ್ಖಂ, ಪಳಾಸಂ, ಇಸ್ಸಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಾನಂ - ಇಮೇ ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ।

“ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ। ಕತಮೇ ದಸ? ರಾಗಂ, ದೋಸಂ, ಮೋಹಂ, ಕೋಧಂ, ಉಪನಾಹಂ, ಮಕ್ಖಂ, ಪಳಾಸಂ, ಇಸ್ಸಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಾನಂ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತು”ನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ಉಪಾಲಿವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

> ಕಾಮಭೋಗೀ ಭಯಂ ದಿಟ್ಠಿ, ವಜ್ಜಿಯಮಾಹಿತುತ್ತಿಯಾ।
> ಕೋಕನುದೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ, ಥೇರೋ ಉಪಾಲಿ ಅಭಬ್ಬೋತಿ॥

ದುತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

೩. ತತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ

(೧೧) ೧. ಸಮಣಸಞ್ಞಾವಗ್ಗೋ

೧. ಸಮಣಸಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೧೦೧. “ತಿಸ್ಸೋ ಇಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಸತ್ತ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಕತಮಾ ತಿಸ್ಸೋ? ವೇವಣ್ಣಿಯಮ್ಹಿ ಅಜ್ಝುಪಗತೋ, ಪರಪಟಿಬದ್ಧಾ ಮೇ ಜೀವಿಕಾ, ಅಞ್ಞೋ ಮೇ ಆಕಪ್ಪೋ ಕರಣೀಯೋತಿ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಸಮಣಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಸತ್ತ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ।

“ಕತಮೇ ಸತ್ತ? ಸನ್ತತಕಾರೀ [ಸತತಕಾರೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಹೋತಿ ಸನ್ತತವುತ್ತಿ [ಸತತವುತ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಸೀಲೇಸು, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ಹೋತಿ, ಅನತಿಮಾನೀ ಹೋತಿ, ಸಿಕ್ಖಾಕಾಮೋ ಹೋತಿ , ಇದಮತ್ಥಂತಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಜೀವಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇಸು, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಚ [ಆರದ್ಧವಿರಿಯೋ ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಆರದ್ಧವಿರಿಯೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಹರತಿ। ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಸ್ಸೋ ಸಮಣಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೀ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೦೨. “ಸತ್ತಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಸತ್ತ? ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಕತಮಾ ತಿಸ್ಸೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ । ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪರಿಪೂರೇನ್ತೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಮಿಚ್ಛತ್ತಸುತ್ತಂ

೧೦೩. “ಮಿಚ್ಛತ್ತಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗಮ್ಮ ವಿರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ಆರಾಧನಾ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ವಿರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ಆರಾಧನಾ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಿಸ್ಸ [ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಸ್ಸ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ವಿರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ಆರಾಧನಾ।

“ಸಮ್ಮತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಗಮ್ಮ ಆರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿರಾಧನಾ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ಆರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿರಾಧನಾ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಪಹೋತಿ,

ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ [ಸಮ್ಮಾಞಾಣಸ್ಸ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮತ್ತಂ ಆಗಮ್ಮ ಆರಾಧನಾ ಹೋತಿ, ನೋ ವಿರಾಧನಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಬೀಜಸುತ್ತಂ

೧೦೪. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೩೦೬; ಕಥಾ॰ ೭೦೮] "ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ ಯಞ್ಚ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ [ಸಮಾದಿಣ್ಣಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ... ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ [ದಿಟ್ಠಿ ಹಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಕಾ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಮ್ಬಬೀಜಂ ವಾ ಕೋಸಾತಕಿಬೀಜಂ ವಾ ತಿತ್ತಕಾಲಾಬುಬೀಜಂ ವಾ ಅಲ್ಲಾಯ ಪಥವಿಯಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಯಞ್ಚೇವ ಪಥವಿರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ ಯಞ್ಚ ಆಪೋರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ , ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಿತ್ತಕತ್ತಾಯ ಕಟುಕತ್ತಾಯ ಅಸಾತತ್ತಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬೀಜಞ್ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಕಂ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ... ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪಾಪಿಕಾ।

"ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದಿಕಾ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಛುಬೀಜಂ ವಾ ಸಾಲಿಬೀಜಂ ವಾ ಮುದ್ದಿಕಾಬೀಜಂ ವಾ ಅಲ್ಲಾಯ ಪಥವಿಯಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಯಞ್ಚ ಪಥವಿರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ ಯಞ್ಚ ಆಪೋರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಸಾತತ್ತಾಯ ಮಧುರತ್ತಾಯ ಅಸೇಚನಕತ್ತಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬೀಜಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದಕಂ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ...ಪೇ॰ ... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ... ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದಿಕಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ವಿಜ್ಜಾಸುತ್ತಂ

೧೦೫. "ಅವಿಜ್ಜಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ, ಅನ್ವದೇವ ಅಹಿರಿಕಂ ಅನೋತ್ತಪ್ಪಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಗತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅವಿದ್ದಸುನೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ

ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಹೋತಿ।

"ವಿಜ್ಜಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಾ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ, ಅನ್ವದೇವ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ। ವಿಜ್ಜಾಗತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿದ್ದಸುನೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಹೋತೀ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ನಿಜ್ಜರಸುತ್ತಂ

೧೦೬. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೬೦] "ದಸಯಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಜ್ಜರವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಸತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣೋ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಂ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿಜ್ಜಿಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ನಿಜ್ಜರವತ್ಥೂನೀ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಧೋವನಸುತ್ತಂ

೧೦೭. “ಅತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಕ್ಖಿಣೇಸು ಜನಪದೇಸು ಧೋವನಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಹೋತಿ ಅನ್ನಮ್ಪಿ ಪಾನಮ್ಪಿ ಖಜ್ಜಮ್ಪಿ ಭೋಜ್ಜಮ್ಪಿ ಲೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಪೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ನಚ್ಚಮ್ಪಿ ಗೀತಮ್ಪಿ ವಾದಿತಮ್ಪಿ। ಅತ್ಥೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೋವನಂ; ‘ನೇತಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಏತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧೋವನಂ ಹೀನಂ ಗಮ್ಮಂ ಪೋಥುಜ್ಜನಿಕಂ ಅನರಿಯಂ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ ನ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ನ ವಿರಾಗಾಯ ನ ನಿರೋಧಾಯ ನ ಉಪಸಮಾಯ ನ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಅಹಞ್ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ಧೋವನಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಂ ಧೋವನಂ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಯಂ ಧೋವನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಕತಮಞ್ಚ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ಧೋವನಂ, (ಯಂ ಧೋವನಂ) [( ) ನತ್ಥಿ ಸ್ಯಾಮಪೋತ್ಥಕೇ] ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಯಂ ಧೋವನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ?

“ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ನಿದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಿದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ನಿದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ನಿದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ…

ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ನಿದ್ಧೋತೋ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ನಿದ್ಧೋತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰...।

"ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿದ್ಧೋತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ಧೋವನಂ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಯಂ ಧೋವನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಿಕಿಚ್ಛಕಸುತ್ತಂ

೧೦೮. "ತಿಕಿಚ್ಛಕಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರೇಚನಂ ದೇನ್ತಿ ಪಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ, ಸೇಮ್ಹಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ, ವಾತಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ। ಅತ್ಥೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರೇಚನಂ; 'ನೇತಂ ನತ್ಥೀ'ತಿ ವದಾಮಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಏತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರೇಚನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಪಿ ವಿಪಜ್ಜತಿಪಿ।

"ಅಹಞ್ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಿರೇಚನಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಕತಮಞ್ಚ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಿರೇಚನಂ, ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ , ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ?

"ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ವಿರಿತ್ತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ವಿರಿತ್ತೋ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ವಿರಿತ್ತೋ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ವಿರಿತ್ತೋ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ವಿರಿತ್ತೋ ಹೋತಿ... ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ವಿರಿತ್ತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰...।

“ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ವಿರಿತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿರೇಚನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ವಮನಸುತ್ತಂ

೧೦೯. “ತಿಕಿಚ್ಛಕಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಮನಂ ದೇನ್ತಿ ಪಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ, ಸೇಮ್ಹಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ, ವಾತಸಮುಟ್ಠಾನಾನಮ್ಪಿ ಆಬಾಧಾನಂ ಪಟಿಘಾತಾಯ। ಅತ್ಥೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಮನಂ; ‘ನೇತಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಏತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಮನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಪಿ ವಿಪಜ್ಜತಿಪಿ।

“ಅಹಞ್ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಮನಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಂ ವಮನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಮನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಜರಾಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜರಾಯ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಮರಣಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಮರಣೇನ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰…।

“ಕತಮಞ್ಚ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಮನಂ, ಯಂ ವಮನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಮನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ?

“ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ವನ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ವನ್ತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ವನ್ತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ವನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ವನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ವನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ವನ್ತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ವನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ವನ್ತಂ ಹೋತಿ …ಪೇ॰…।

“ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ವನ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ವನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಂ ವಮನಂ ಯಂ ವಮನಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿಯೇವ ನೋ ವಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಮನಂ ಆಗಮ್ಮ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಸತ್ತಾ ಜಾತಿಯಾ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸೇಹಿ ಪರಿಮುಚ್ಚನ್ತೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ನಿದ್ಧಮನೀಯಸುತ್ತಂ

೧೧೦. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿದ್ಧಮನೀಯಾ ಧಮ್ಮಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ।

“ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ನಿದ್ಧನ್ತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ನಿದ್ಧನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ನಿದ್ಧನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ನಿದ್ಧನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ನಿದ್ಧನ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ನಿದ್ಧನ್ತಂ ಹೋತಿ…।

“ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋತಿ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ತೇ ಚಸ್ಸ ನಿದ್ಧನ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ನಿದ್ಧಮನೀಯಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಪಠಮಅಸೇಖಸುತ್ತಂ

೧೧೧. ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“‘ಅಸೇಖೋ ಅಸೇಖೋ’ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸೇಖೋ ಹೋತೀ”ತಿ? “ಇಧ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ಅಸೇಖಾಯ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖಾಯ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖಾಯ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿನಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮ್ಮಾಞಾಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅಸೇಖಾಯ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ಅಸೇಖೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ದುತಿಯಅಸೇಖಸುತ್ತಂ

೧೧೨. “ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸೇಖಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಅಸೇಖಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಅಸೇಖೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅಸೇಖಾ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಅಸೇಖೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಅಸೇಖೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಅಸೇಖೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಅಸೇಖಾ ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಅಸೇಖೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಅಸೇಖಂ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಅಸೇಖಾ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಅಸೇಖಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ದ್ವಾದಸಮಂ।

ಸಮಣಸಞ್ಞಾವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಞ್ಞಾ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮಿಚ್ಛತ್ತಂ, ಬೀಜಂ ವಿಜ್ಜಾಯ ನಿಜ್ಜರಂ।

ಧೋವನಂ ತಿಕಿಚ್ಛಾ ವಮನಂ ನಿದ್ಧಮನಂ ದ್ವೇ ಅಸೇಖಾತಿ॥

(೧೨) ೨. ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೧೩. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೭೧] “ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅನತ್ಥೋ ಚ; ಧಮ್ಮೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನತ್ಥಞ್ಚ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ ಚ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ ಚ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಚ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಚ।

“‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅನತ್ಥೋ ಚ; ಧಮ್ಮೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನತ್ಥಞ್ಚ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೧೪. “ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ?

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ

ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಸತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೧೫. “ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – “ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – ‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ । ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ

ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ [ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೨ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ।

"ತೇಸಂ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – ಅಧಮ್ಮೋ ಚ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ'ತಿ?

"ತೇಸಂ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ। ವಿಭಜತು ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ"ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆವುಸೋ, ಪುರಿಸೋ ಸಾರತ್ಥಿಕೋ ಸಾರಗವೇಸೀ ಸಾರಪರಿಯೇಸನಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತೋ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋ ಸಾರವತೋ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮೇವ ಮೂಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಖನ್ಧಂ ಸಾಖಾಪಲಾಸೇ ಸಾರಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ; ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಸತ್ಥರಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅತಿಸಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಥ। ಸೋ ಹಾವುಸೋ, ಭಗವಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಚಕ್ಖುಭೂತೋ ಞಾಣಭೂತೋ ಧಮ್ಮಭೂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ವತ್ತಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿನ್ನೇತಾ ಅಮತಸ್ಸ ದಾತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ ತಥಾಗತೋ। ಸೋ ಚೇವ ಪನೇತಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। ಯಥಾ ವೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ।

"ಅದ್ಧಾವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಗವಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಖುಭೂತೋ ಞಾಣಭೂತೋ ಧಮ್ಮಭೂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ವತ್ತಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿನ್ನೇತಾ ಅಮತಸ್ಸ ದಾತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ ತಥಾಗತೋ। ಸೋ ಚೇವ ಪನೇತಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಯಂ ಮಯಂ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ, ಯಥಾ ನೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ

ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಮ। ಅಪಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ವಿಭಜತಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಗರುಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ।

"ತೇನಹಾವುಸೋ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಏತದವೋಚ –

"ಯಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ।

ಕತಮೋ ಚಾವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ?

"ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

"ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ ... ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ... ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ...।

ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

"ಅಯಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ...ಪೇ॰... ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಚ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। ಯಥಾ ವೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ [ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ।

"ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಯಂ ಖೋ ನೋ ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ತಥಾ ಪಟಿಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ।

“ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ’ತಿ?

“ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಇಮೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ”ತಿ [ವಿಭತ್ತೋತಿ (?) ಏವಮೇವ ಹಿ ಅಞ್ಞೇಸು ಈದಿಸಸುತ್ತೇಸು ದಿಸ್ಸತಿ]।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ! ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ। ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ। ಮಂ ಚೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಏವಮೇವಂ [ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಏವಮೇವಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೫)] ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ ಯಥಾ ತಂ ಆನನ್ದೇನ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಏಸೋ ಚೇವ ತಸ್ಸ [ಏಸೋ ಚೇವೇತಸ್ಸ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೫)] ಅತ್ಥೋ ಏವಞ್ಚ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಅಜಿತಸುತ್ತಂ

೧೧೬. ಅಥ ಖೋ ಅಜಿತೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ । ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಜಿತೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಅಮ್ಹಾಕಂ , ಭೋ ಗೋತಮ, ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ। ತೇನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಚಿತ್ತಟ್ಠಾನಸತಾನಿ ಚಿನ್ತಿತಾನಿ, ಯೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಉಪಾರದ್ಧಾವ ಜಾನನ್ತಿ [ಉಪಾರದ್ಧಾ ಪಜಾನನ್ತಿ (ಸೀ॰)] ಉಪಾರದ್ಧಸ್ಮಾ”ತಿ [ಉಪಾರದ್ಧಮ್ಹಾತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಧಾರೇಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣ್ಡಿತವತ್ಥೂನೀ”ತಿ? “ಏತಸ್ಸ, ಭಗವಾ, ಕಾಲೋ ಏತಸ್ಸ, ಸುಗತ, ಕಾಲೋ ಯಂ ಭಗವಾ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಧಮ್ಮಿಕೇನ ವಾದೇನ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ವಾದಂ ಅಭಿನಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಅಭಿನಿಪ್ಪೀಳೇತಿ, ತೇನ ಚ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಪರಿಸಂ ರಞ್ಜೇತಿ। ತೇನ ಸಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಹೋತಿ - ‘ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ’ತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಧಮ್ಮಿಕೇನ ವಾದೇನ ಧಮ್ಮಿಕಂ ವಾದಂ ಅಭಿನಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಅಭಿನಿಪ್ಪೀಳೇತಿ, ತೇನ ಚ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಪರಿಸಂ ರಞ್ಜೇತಿ। ತೇನ ಸಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಹೋತಿ – ‘ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ’ತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಧಮ್ಮಿಕೇನ ವಾದೇನ ಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚ ವಾದಂ ಅಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚ ವಾದಂ ಅಭಿನಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಅಭಿನಿಪ್ಪೀಳೇತಿ, ತೇನ ಚ ಅಧಮ್ಮಿಕಂ ಪರಿಸಂ ರಞ್ಜೇತಿ। ತೇನ ಸಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಪರಿಸಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಹೋತಿ – ‘ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ, ಭೋ’ತಿ।

“ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ … ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ… ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ ।

“ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ , ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಙ್ಗಾರವಸುತ್ತಂ

೧೧೭. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೬೯] ಅಥ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕಿಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರ”ನ್ತಿ? “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ

ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ; ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಇದಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರನ್ತಿ।

"ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ, ತೀರಮೇವಾನುಧಾವತಿ॥

"ಯೇ ಚ ಖೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ।
ತೇ ಜನಾ ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ॥

"ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಓಕಾ ಅನೋಕಮಾಗಮ್ಮ, ವಿವೇಕೇ ಯತ್ಥ ದೂರಮಂ॥

"ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಅಕಿಞ್ಚನೋ।
ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

"ಯೇಸಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸು, ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ, ಅನುಪಾದಾಯ ಯೇ ರತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಜುತಿಮನ್ತೋ [ಜುತೀಮನ್ತೋ (ಸೀ॰)], ತೇ ಲೋಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ"ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಓರಿಮತೀರಸುತ್ತಂ

೧೧೮. "ಓರಿಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀರಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಪಾರಿಮಞ್ಚ ತೀರಂ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕತಮಞ್ಚ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ , ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಇದಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರನ್ತಿ।

"ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ, ತೀರಮೇವಾನುಧಾವತಿ॥

"ಯೇ ಚ ಖೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ।
ತೇ ಜನಾ ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ॥

"ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಓಕಾ ಅನೋಕ ಮಾಗಮ್ಮ, ವಿವೇಕೇ ಯತ್ಥ ದೂರಮಂ॥

"ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಅಕಿಞ್ಚನೋ।
ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

“ಯೇಸಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸು, ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ, ಅನುಪಾದಾಯ ಯೇ ರತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಜುತಿಮನ್ತೋ, ತೇ ಲೋಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀಸುತ್ತಂ

೧೧೯. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ [ಜಾನುಸ್ಸೋನಿ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಜಾನುಸ್ಸೋಣಿ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಜಾಣುಸೋಣಿ (ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ [ಸೀಸಂನಹಾತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸೀಸನ್ಹಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಹೋತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತಂ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥಂ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ? ಕಿಂ ನ್ವಜ್ಜ [ಕಿಂ ನು ಅಜ್ಜ (ಸ್ಯಾ॰), ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ (ಪೀ॰), ಕಿಂ ನು ಖ್ವಜ್ಜ (ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಸ್ಸಾ”ತಿ [ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಹ್ಮಕುಸಲಸ್ಸಾತಿ (ಕ॰)]? “ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಸ್ಸಾ”ತಿ [ಬ್ರಹ್ಮಕುಸಲಸ್ಸಾತಿ (ಕ॰)]।

“ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ”ತಿ? “ಇಧ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತಾ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲೇನ ಗೋಮಯೇನ ಪಥವಿಂ ಓಪುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಹರಿತೇಹಿ ಕುಸೇಹಿ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ [ಪವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ (ಕ॰)] ಅನ್ತರಾ ಚ ವೇಲಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ರತ್ತಿಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ – ‘ಪಚ್ಚೋರೋಹಾಮ ಭವನ್ತಂ, ಪಚ್ಚೋರೋಹಾಮ ಭವನ್ತ’ನ್ತಿ। ಬಹುಕೇನ ಚ ಸಪ್ಪಿತೇಲನವನೀತೇನ ಅಗ್ಗಿಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಚ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ಅಞ್ಞಥಾ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಚ ಪನ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ”ತಿ। “ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ? ಸಾಧು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು ಯಥಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭೋ”ತಿ ಖೋ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಇಧ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – ‘ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ’ ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

… ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ – ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

… ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ – ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಮ್ಹಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

'ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ'ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಅಞ್ಞಥಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ, ಅಞ್ಞಥಾ ಚ ಪನ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ। ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ , ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀಸುತ್ತಂ

೧೧೦. "ಅರಿಯಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ… ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ'ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ। ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ… ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಸ್ಸ ಖೋ… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಸುತ್ತಂ

೧೨೧. "ಸೂರಿಯಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದಯತೋ ಏತಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಏತಂ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ, ಯದಿದಂ - ಅರುಣುಗ್ಗಂ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಏತಂ ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಏತಂ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ, ಯದಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸತಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಪಹೋತಿ , ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ ಪಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಪಹೋತೀ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಆಸವಕ್ಖಯಸುತ್ತಂ

೧೨೨. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ , ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ತಯೋ ಅಧಮ್ಮಾ ಅಜಿತೋ, ಸಙ್ಗಾರವೋ ಚ ಓರಿಮಂ।
ದ್ವೇ ಚೇವ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ, ಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಆಸವಕ್ಖಯೋತಿ॥

(೧೩) ೩. ಪರಿಸುದ್ಧವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸುತ್ತಂ

೧೨೩. "ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಪರಿಯೋದಾತಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಪರಿಯೋದಾತಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸುತ್ತಂ

೧೨೪. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಸುತ್ತಂ

೧೨೫. "ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಸುತ್ತಂ

೧೨೬. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ರಾಗವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ದೋಸವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ಮೋಹವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ರಾಗವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ದೋಸವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ಮೋಹವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಚಮಸುತ್ತಂ

೧೨೭. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಛಟ್ಠಸುತ್ತಂ

೧೨೮. "ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸತ್ತಮಸುತ್ತಂ

೧೧೯. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಟ್ಠಮಸುತ್ತಂ

೧೨೦. “ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ರಾಗವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ದೋಸವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ಮೋಹವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ರಾಗವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ದೋಸವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ ಮೋಹವಿನಯಪರಿಯೋಸಾನಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನವಮಸುತ್ತಂ

೧೨೧. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನಾಞ್ಞತ್ರ ಸುಗತವಿನಯಾ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದಸಮಸುತ್ತಂ

೧೨೨. “ದಸಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಿಚ್ಛತ್ತಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಮಿಚ್ಛತ್ತಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಏಕಾದಸಮಸುತ್ತಂ

೧೨೩. “ದಸಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮತ್ತಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸ ಸಮ್ಮತ್ತಾ”ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಪರಿಸುದ್ಧವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

(೧೪) ೪. ಸಾಧುವಗ್ಗೋ

೧. ಸಾಧುಸುತ್ತಂ

೧೩೪. [ಅಂ ನಿ ೧೦.೧೭೮] “ಸಾಧುಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸಾಧುಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಾಧು? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣಂ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಾಧು। ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಧು? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ , ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಧೂ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅರಿಯಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೩೫. “ಅರಿಯಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನರಿಯಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಅಕುಸಲಸುತ್ತಂ

೧೩೬. “ಅಕುಸಲಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಕುಸಲಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ …ಪೇ॰… ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕುಸಲಂ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಕುಸಲಂ। ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲಂ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲ”ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಅತ್ಥಸುತ್ತಂ

೧೩೭. “ಅತ್ಥಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನತ್ಥಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ಥೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ …ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ಥೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥೋ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೩೮. “ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಾಸವಸುತ್ತಂ

೧೩೯. “ಸಾಸವಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನಾಸವಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಾವಜ್ಜಸುತ್ತಂ

೧೪೦. “ಸಾವಜ್ಜಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನವಜ್ಜಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಪನೀಯಸುತ್ತಂ

೧೪೧. “ತಪನೀಯಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅತಪನೀಯಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಆಚಯಗಾಮಿಸುತ್ತಂ

೧೪೨. “ಆಚಯಗಾಮಿಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಪಚಯಗಾಮಿಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಆಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಪಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದುಕ್ಖುದ್ರಯಸುತ್ತಂ

೧೪೩. “ದುಕ್ಖುದ್ರಯಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಖುದ್ರಯಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸುತ್ತಂ

೧೪೪. “ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಖವಿಪಾಕಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಸಾಧುವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

(೧೫) ೫. ಅರಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಅರಿಯಮಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೪೫. "ಅರಿಯಮಗ್ಗಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನರಿಯಮಗ್ಗಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಕಣ್ಹಮಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೪೬. "ಕಣ್ಹಮಗ್ಗಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಕ್ಕಮಗ್ಗಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಹಮಗ್ಗೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಹಮಗ್ಗೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಕ್ಕಮಗ್ಗೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಕ್ಕಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸದ್ಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೪೭. "ಸದ್ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೪೮. "ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೪೯. "ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಆಸೇವಿತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೦. "ಆಸೇವಿತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಭಾವೇತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೧. “ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ । ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೨. “ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೩. “ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೪. “ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಅರಿಯವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

೪. ಚತುತ್ಥಪಣ್ಣಾಸಕಂ

(೧೬) ೧. ಪುಗ್ಗಲವಗ್ಗೋ

೧. ಸೇವಿತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೫೫. ‘‘ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಞಾಣೀ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ।

‘‘ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣೀ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ’’ತಿ।

೨-೧೨. ಭಜಿತಬ್ಬಾದಿಸುತ್ತಾನಿ

೧೫೬-೧೬೬. ‘‘ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಭಜಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ಭಜಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ... ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ನ ಪುಜ್ಜೋ ಹೋತಿ... ಪುಜ್ಜೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ನ ಪಾಸಂಸೋ ಹೋತಿ... ಪಾಸಂಸೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅಗಾರವೋ ಹೋತಿ... ಸಗಾರವೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ಹೋತಿ... ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ಹೋತಿ... ಪೇ॰... ನ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ ... ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ನ ವಿಸುಜ್ಝತಿ... ವಿಸುಜ್ಝತಿ...ಪೇ॰... ಮಾನಂ ನಾಧಿಭೋತಿ... ಮಾನಂ ಅಧಿಭೋತಿ...ಪೇ॰ ... ಪಞ್ಞಾಯ ನ ವಡ್ಢತಿ... ಪಞ್ಞಾಯ ವಡ್ಢತಿ...ಪೇ॰...।

‘‘ಬಹುಂ ಅಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ... ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಹೋತಿ , ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣೀ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತೀ’’ತಿ।

ಪುಗ್ಗಲವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

(೧೭) ೨. ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿವಗ್ಗೋ

೧. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀಸುತ್ತಂ

೧೬೭. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಹೋತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತಂ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥಂ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥೋ ಅಲ್ಲಕುಸಮುಟ್ಠಿಂ ಆದಾಯ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ? ಕಿಂ ನ್ವಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಸ್ಸಾ"ತಿ ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಇಧ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಸೀಸಂನ್ಹಾತಾ ನವಂ ಖೋಮಯುಗಂ ನಿವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲೇನ ಗೋಮಯೇನ ಪಥವಿಂ ಓಪುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಹರಿತೇಹಿ ಕುಸೇಹಿ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅನ್ತರಾ ಚ ವೇಲಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ತೇ ತಂ ರತ್ತಿಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ - 'ಪಚ್ಚೋರೋಹಾಮ ಭವನ್ತಂ, ಪಚ್ಚೋರೋಹಾಮ ಭವನ್ತ'ನ್ತಿ। ಬಹುಕೇನ ಚ ಸಪ್ಪಿತೇಲನವನೀತೇನ ಅಗ್ಗಿಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಚ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಅಞ್ಞಥಾ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಚ ಪನ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ? ಸಾಧು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು ಯಥಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ' ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಜಹತಿ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

...ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಜಹತಿ; ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

...ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಜಹತಿ; ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

...ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಜಹತಿ; ಮುಸಾವಾದಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಜಹತಿ; ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಜಹತಿ; ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಜಹತಿ; ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಅಭಿಜ್ಝಂ ಪಜಹತಿ; ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತಿ; ಬ್ಯಾಪಾದಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

…ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ'ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಅಞ್ಞಥಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಚ ಪನ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಹೋತಿ। ಇಮಿಸ್ಸಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅರಿಯಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀಸುತ್ತಂ

೧೭೮. "ಅರಿಯಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಚ್ಚೋರೋಹಣಿಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ । ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ'ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಜಹತಿ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

… 'ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ - ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ'ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಜಹತಿ; ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

… 'ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

… 'ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ಮುಸಾವಾದಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

... ‘ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

... ‘ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

... ‘ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

... ‘ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

... ‘ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಬ್ಯಾಪಾದಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – ‘ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಖೋ ಪಾಪಕೋ ವಿಪಾಕೋ ದಿಟ್ಠೇ ಚೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚಾ’ತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಪಜಹತಿ; ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಣೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಙ್ಗಾರವಸುತ್ತಂ

೧೬೯. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೧೭] ಅಥ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಙ್ಗಾರವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕಿಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರ”ನ್ತಿ? “ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಮುಸಾವಾದೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಫರುಸಾ ವಾಚಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಅಭಿಜ್ಝಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಇದಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಇದಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರನ್ತಿ।

“ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ, ತೀರಮೇವಾನುಧಾವತಿ॥

“ಯೇ ಚ ಖೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ।
ತೇ ಜನಾ ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ॥

“ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಓಕಾ ಅನೋಕಮಾಗಮ್ಮ, ವಿವೇಕೇ ಯತ್ಥ ದೂರಮಂ॥

“ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಅಕಿಞ್ಚನೋ।
ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

“ಯೇಸಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸು, ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ, ಅನುಪಾದಾಯ ಯೇ ರತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಜುತಿಮನ್ತೋ, ತೇ ಲೋಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ”ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಓರಿಮಸುತ್ತಂ

೧೭೦. “ಓರಿಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀರಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಪಾರಿಮಞ್ಚ ತೀರಂ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕತಮಞ್ಚ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಮುಸಾವಾದೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಫರುಸಾ ವಾಚಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಅಭಿಜ್ಝಾ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಿಮಂ ತೀರಂ, ಇದಂ ಪಾರಿಮಂ ತೀರನ್ತಿ।

“ಅಪ್ಪಕಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೇ ಜನಾ ಪಾರಗಾಮಿನೋ।
ಅಥಾಯಂ ಇತರಾ ಪಜಾ, ತೀರಮೇವಾನುಧಾವತಿ॥

“ಯೇ ಚ ಖೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೇ, ಧಮ್ಮೇ ಧಮ್ಮಾನುವತ್ತಿನೋ।
ತೇ ಜನಾ ಪಾರಮೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಚ್ಚುಧೇಯ್ಯಂ ಸುದುತ್ತರಂ॥

“ಕಣ್ಹಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿಪ್ಪಹಾಯ, ಸುಕ್ಕಂ ಭಾವೇಥ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಓಕಾ ಅನೋಕಮಾಗಮ್ಮ, ವಿವೇಕೇ ಯತ್ಥ ದೂರಮಂ॥

“ತತ್ರಾಭಿರತಿಮಿಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಅಕಿಞ್ಚನೋ।
ಪರಿಯೋದಪೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ, ಚಿತ್ತಕ್ಲೇಸೇಹಿ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

“ಯೇಸಂ ಸಮ್ಬೋಧಿಯಙ್ಗೇಸು, ಸಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಆದಾನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೇ, ಅನುಪಾದಾಯ ಯೇ ರತಾ।
ಖೀಣಾಸವಾ ಜುತಿಮನ್ತೋ, ತೇ ಲೋಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಠಮಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೧. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೧೩] “ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅನತ್ಥೋ ಚ; ಧಮ್ಮೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನತ್ಥಞ್ಚ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ ಚ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಮುಸಾವಾದೋ, ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ, ಫರುಸಾ ವಾಚಾ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ, ಅಭಿಜ್ಝಾ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ,

ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ ಚ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಚ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ, ಅನಭಿಜ್ಝಾ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಚ।

"'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅನತ್ಥೋ ಚ; ಧಮ್ಮೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನತ್ಥಞ್ಚ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೨. "ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ, ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತದವೋಚುಂ -

"ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ ಕಚ್ಚಾನ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ।

"ತೇಸಂ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - ಅಧಮ್ಮೋ ಚ,

ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ'ತಿ?

"ತೇಸಂ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ, ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ। ವಿಭಜತು ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ"ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಪುರಿಸೋ ಸಾರತ್ಥಿಕೋ ಸಾರಂ ಗವೇಸೀ ಸಾರಪರಿಯೇಸನಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತೋ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋ ಸಾರವತೋ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮೇವ ಮೂಲಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಖನ್ಧಂ ಸಾಖಾಪಲಾಸೇ ಸಾರಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ। ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ಸತ್ಥರಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅತಿಸಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಥ [ಮಞ್ಞೇಥ (ಸೀ॰), ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾಥ (ಕ॰)]। ಸೋ ಹಾವುಸೋ, ಭಗವಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಖುಭೂತೋ ಞಾಣಭೂತೋ ಧಮ್ಮಭೂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ವತ್ತಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿನ್ನೇತಾ ಅಮತಸ್ಸ ದಾತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ ತಥಾಗತೋ। ಸೋ ಚೇವ ಪನೇತಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। ಯಥಾ ವೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ।

"ಅದ್ಧಾ, ಆವುಸೋ ಕಚ್ಚಾನ, ಭಗವಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತಿ ಚಕ್ಖುಭೂತೋ ಞಾಣಭೂತೋ ಧಮ್ಮಭೂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ವತ್ತಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿನ್ನೇತಾ ಅಮತಸ್ಸ ದಾತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ ತಥಾಗತೋ। ಸೋ ಚೇವ ಪನೇತಸ್ಸ ಕಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಯಂ ಮಯಂ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಮ। ಅಪಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ, ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ವಿಭಜತಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಅಗರುಂ ಕರಿತ್ವಾ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಾವುಸೋ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಏತದವೋಚ –

"ಯಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ – 'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ।

"ಕತಮೋ, ಚಾವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಕತಮೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ? ಕತಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ? "ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

"ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ , ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ

ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮುಸಾವಾದೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮುಸಾವಾದಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಪಿಸುಣಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಫರುಸಾ ವಾಚಾ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಫರುಸಾವಾಚಾಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ , ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಅಭಿಜ್ಝಾ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಅನಭಿಜ್ಝಾಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಬ್ಯಾಪಾದಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಅಬ್ಯಾಪಾದಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಆವುಸೋ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“‘ಯಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ...ಪೇ॰... ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ। ಇಮಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಚ ಪನ ತುಮ್ಹೇ, ಆವುಸೋ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। ಯಥಾ ನೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ।

“ಏವಮಾವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

“ಯಂ ಖೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - ‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ।

“ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಇದಂ ಖೋ ನೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - ‘ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ’ನ್ತಿ। ಕೋ ನು ಖೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜೇಯ್ಯಾ’ತಿ?

“ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಂವಣ್ಣಿತೋ, ಸಮ್ಭಾವಿತೋ ಚ ವಿಞ್ಞೂನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಪಹೋತಿ ಚಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ಭಗವತಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಉದ್ದೇಸಸ್ಸ ಉದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಅವಿಭತ್ತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ವಿಭಜಿತುಂ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಮ್ಹಾ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಅಕ್ಖರೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಅತ್ಥೋ ಸುವಿಭತ್ತೋ”ತಿ।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ! ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ। ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ। ಮಂ ಚೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಮ್ಪಿ ಚೇತಂ ಏವಮೇವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ ಯಥಾ ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೇನ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಏಸೋ ಚೇವ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಏವಞ್ಚ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೮. ತತಿಯಅಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೩. “ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ । ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬಂ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ, ಕತಮೋ ಚ ಧಮ್ಮೋ; ಕತಮೋ ಚ ಅನತ್ಥೋ, ಕತಮೋ ಚ ಅತ್ಥೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

“ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಧಮ್ಮೋ; ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ… ಮುಸಾವಾದೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ… ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ… ಫರುಸಾ ವಾಚಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಅಧಮ್ಮೋ; ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ... ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ ಧಮ್ಮೋ... ಅಭಿಜ್ಝಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಧಮ್ಮೋ... ಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಧಮ್ಮೋ...।

"ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ; ಯೇ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅನತ್ಥೋ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾ ಚ ಅನೇಕೇ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅಯಂ ಅತ್ಥೋ।

"'ಅಧಮ್ಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ ಚ; ಅನತ್ಥೋ ಚ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ಅತ್ಥೋ ಚ। ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಅನತ್ಥಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಯಥಾ ಧಮ್ಮೋ ಯಥಾ ಅತ್ಥೋ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತಬ್ಬ'ನ್ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕಮ್ಮನಿದಾನಸುತ್ತಂ

೧೭೪. "ಪಾಣಾತಿಪಾತಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಅದಿನ್ನಾದಾನಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಮುಸಾವಾದಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಪಿಸುಣವಾಚಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಫರುಸವಾಚಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಅಭಿಜ್ಝಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಬ್ಯಾಪಾದಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ।

"ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ತಿವಿಧಂ ವದಾಮಿ - ಲೋಭಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ದೋಸಹೇತುಕಮ್ಪಿ, ಮೋಹಹೇತುಕಮ್ಪಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಭೋ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಮ್ಭವೋ, ದೋಸೋ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಮ್ಭವೋ, ಮೋಹೋ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಮ್ಭವೋ। ಲೋಭಕ್ಖಯಾ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಙ್ಖಯೋ, ದೋಸಕ್ಖಯಾ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಙ್ಖಯೋ, ಮೋಹಕ್ಖಯಾ ಕಮ್ಮನಿದಾನಸಙ್ಖಯೋ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪರಿಕ್ಕಮನಸುತ್ತಂ

೧೭೫. "ಸಪರಿಕ್ಕಮನೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಪರಿಕ್ಕಮನೋ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪರಿಕ್ಕಮನೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಪರಿಕ್ಕಮನೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಅದಿನ್ನಾದಾಯಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಮುಸಾವಾದಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ

ಹೋತಿ। ಪಿಸುಣವಾಚಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಫರುಸವಾಚಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಅಭಿಜ್ಝಾಲುಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಭಿಜ್ಝಾ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತಸ್ಸ [ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ಬ್ಯಾಪನ್ನಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪರಿಕ್ಕಮನಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪರಿಕ್ಕಮನೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಪರಿಕ್ಕಮನೋ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಚುನ್ದಸುತ್ತಂ

೧೭೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಪಾವಾಯಂ [ಚಮ್ಪಾಯಂ (ಕ॰ ಸೀ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೮೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ವಿಹರತಿ ಚುನ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಚುನ್ದಂ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಕಸ್ಸ ನೋ ತ್ವಂ, ಚುನ್ದ, ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ರೋಚೇಸೀ"ತಿ? "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾಭೂಮಕಾ ಕಮಣ್ಡಲುಕಾ ಸೇವಾಲಮಾಲಿಕಾ [ಸೇವಾಲಮಾಲಕಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಗ್ಗಿಪರಿಚಾರಿಕಾ ಉದಕೋರೋಹಕಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; ತೇಸಾಹಂ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ರೋಚೇಮೀ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಚುನ್ದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಚ್ಛಾಭೂಮಕಾ ಕಮಣ್ಡಲುಕಾ ಸೇವಾಲಮಾಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚಾರಿಕಾ ಉದಕೋರೋಹಕಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತೀ"ತಿ? "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಚ್ಛಾಭೂಮಕಾ ಕಮಣ್ಡಲುಕಾ ಸೇವಾಲಮಾಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚಾರಿಕಾ ಉದಕೋರೋಹಕಾ। ತೇ ಸಾವಕಂ [ಸಾವಕೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಏವಂ ಸಮಾದಪೇನ್ತಿ - 'ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಕಾಲಸ್ಸೇವ [ಸಕಾಲಸ್ಸೇವ (ಸ್ಯಾ॰)] ಉಟ್ಠಹನ್ತೋವ [ಉಟ್ಠಹನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰), ವುಟ್ಠಹನ್ತೋವ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸಯನಮ್ಹಾ ಪಥವಿಂ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ; ನೋ ಚೇ ಪಥವಿಂ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಲ್ಲಾನಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ; ನೋ ಚೇ ಅಲ್ಲಾನಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಹರಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ; ನೋ ಚೇ ಹರಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರೇಯ್ಯಾಸಿ; ನೋ ಚೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸಿ; ನೋ ಚೇ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾಯತತಿಯಕಂ ಉದಕಂ ಓರೋಹೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಚ್ಛಾಭೂಮಕಾ ಕಮಣ್ಡಲುಕಾ ಸೇವಾಲಮಾಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚಾರಿಕಾ ಉದಕೋರೋಹಕಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; ತೇಸಾಹಂ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ರೋಚೇಮೀ"ತಿ।

"ಅಞ್ಞಥಾ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಚ್ಛಾಭೂಮಕಾ ಕಮಣ್ಡಲುಕಾ ಸೇವಾಲಮಾಲಿಕಾ ಅಗ್ಗಿಪರಿಚಾರಿಕಾ ಉದಕೋರೋಹಕಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಥಾ ಚ ಪನ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು ಯಥಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಚುನ್ದ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ತಿವಿಧಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ಕಾಯೇನ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಂ ಮನಸಾ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಕಾಯೇನ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? “ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಹತಪಹತೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಅದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತೇಸು [ಪಾಣಭೂತೇಸು (ಕ॰)]।

“ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ ತಂ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ। ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ [ನತ್ಥಿ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು] ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ [ನತ್ಥಿ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು] ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಸಾಮಿಕಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, ತಥಾರೂಪಾಸು ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಕಾಯೇನ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಚುನ್ದ, ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ - ‘ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ’ತಿ [ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಅಹಂ ನ ಜಾನಾಮೀತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಅಹಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಅಹಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ (ಪೀ॰ ಕ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ], ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ; ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ [ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಅಹಂ ಜಾನಾಮೀತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಅಹಂ ನ ಜಾನಾಮೀತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಅಹಂ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಅಹಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ (ಪೀ॰ ಕ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ]। ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ। ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಸಮಗ್ಗಾನಂ ವಾ ಭೇತ್ತಾ [ಭೇದಾತಾ (ಕ॰)], ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ, ವಗ್ಗಾರಾಮೋ ವಗ್ಗರತೋ ವಗ್ಗನನ್ದೀ ವಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ಅಣ್ಡಕಾ ಕಕ್ಕಸಾ ಪರಕಟುಕಾ ಪರಾಭಿಸಜ್ಜನೀ ಕೋಧಸಾಮನ್ತಾ ಅಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ ಅಕಾಲವಾದೀ ಅಭೂತವಾದೀ ಅನತ್ಥವಾದೀ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವಿನಯವಾದೀ; ಅನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಅಕಾಲೇನ ಅನಪದೇಸಂ ಅಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಮನಸಾ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾತಾ [ಅಭಿಜ್ಝಿತಾ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೪೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತ ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮಸ್ಸಾ’ತಿ।

“ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಹಞ್ಞನ್ತು ವಾ ಬಜ್ಝನ್ತು ವಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜನ್ತು ವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ ಅಹೇಸು’ನ್ತಿ [ಮಾ ವಾ ಅಹೇಸುಂ ಇತಿ ವಾ ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]।

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ನತ್ಥಿ ಹುತಂ, ನತ್ಥಿ ಸುಕಟದುಕ್ಕಟಾನಂ [ನತ್ಥೇತ್ಥ ಪಾಠಭೇದೋ] ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ನತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ನತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ಮನಸಾ ತಿವಿಧಂ ಅಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಇಮೇ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ [ಅಕುಸಲಾ ಕಮ್ಮಪಥಾ (?)]। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ದಸಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮಪಥೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಹನ್ತೋವ ಸಯನಮ್ಹಾ ಪಥವಿಂ ಚೇಪಿ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಪಥವಿಂ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಅಲ್ಲಾನಿ ಚೇಪಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಅಲ್ಲಾನಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಹರಿತಾನಿ ಚೇಪಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಹರಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಅಗ್ಗಿಂ ಚೇಪಿ ಪರಿಚರತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ, ನೋ ಚೇಪಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಚೇಪಿ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಸಾಯತತಿಯಕಂ ಚೇಪಿ ಉದಕಂ ಓರೋಹತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಸಾಯತತಿಯಕಂ ಉದಕಂ ಓರೋಹತಿ, ಅಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಇಮೇ, ಚುನ್ದ, ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ ಅಸುಚೀಯೇವ [ಅಸುಚಿಚ್ಚೇವ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋನ್ತಿ ಅಸುಚಿಕರಣಾ ಚ।

“ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಚುನ್ದ, ದಸನ್ನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಕಮ್ಮಪಥಾನಂ ಸಮನ್ನಾಗಮನಹೇತು ನಿರಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಯಾ ವಾ [ಯಾ ಚ (ಕ॰)] ಪನಞ್ಞಾಪಿ ಕಾಚಿ ದುಗ್ಗತಿಯೋ [ದುಗ್ಗತಿ ಹೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]।

“ತಿವಿಧಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ಕಾಯೇನ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಂ ಮನಸಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಂ , ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಕಾಯೇನ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ, ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ।

“ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ, ನ ತಂ ಅದಿನ್ನಂ [ತಂ ನಾದಿನ್ನಂ (ಕ॰ ಸೀ॰, ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೪೧)] ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಸಾಮಿಕಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, ತಥಾರೂಪಾಸು ನ ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಕಾಯೇನ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಚುನ್ದ, ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ - ‘ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ’ತಿ, ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ನ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ - ನ ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ನ ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದೀ ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ; ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ , ಚತುಬ್ಬಿಧಂ ವಾಚಾಯ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಮನಸಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಚುನ್ದ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ತಂ ಅನಭಿಜ್ಝಿತಾ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತ ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮಸ್ಸಾ’ತಿ।

“ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಹೋನ್ತು [ಇದಂ ಪದಂ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ, ತಥಾ ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೪೧] ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ, ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂ’ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ಅತ್ಥಿ ಹುತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸುಕಟದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ಅತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ಅತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ಅತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ತಿವಿಧಂ ಮನಸಾ ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ।

“ಇಮೇ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಚುನ್ದ, ದಸಹಿ ಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮಪಥೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಹನ್ತೋವ ಸಯನಮ್ಹಾ ಪಥವಿಂ ಚೇಪಿ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಪಥವಿಂ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಅಲ್ಲಾನಿ ಚೇಪಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಅಲ್ಲಾನಿ ಗೋಮಯಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಹರಿತಾನಿ ಚೇಪಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಹರಿತಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಆಮಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಅಗ್ಗಿಂ ಚೇಪಿ ಪರಿಚರತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಚೇಪಿ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಆದಿಚ್ಚಂ ನಮಸ್ಸತಿ , ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ।

“ಸಾಯತತಿಯಕಂ ಚೇಪಿ ಉದಕಂ ಓರೋಹತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ; ನೋ ಚೇಪಿ ಸಾಯತತಿಯಕಂ ಉದಕಂ ಓರೋಹತಿ, ಸುಚಿಯೇವ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಇಮೇ, ಚುನ್ದ, ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥಾ ಸುಚೀಯೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಚಿಕರಣಾ ಚ।

“ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಚುನ್ದ, ದಸನ್ನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಕಮ್ಮಪಥಾನಂ ಸಮನ್ನಾಗಮನಹೇತು ದೇವಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಯಾ ವಾ ಪನಞ್ಞಾಪಿ ಕಾಚಿ ಸುಗತಿಯೋ”ತಿ [ಸುಗತಿ ಹೋತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಸುಗತಿ ಹೋತಿ (ಕ॰)]।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿಸುತ್ತಂ

೧೭೭. ಅಥ ಖೋ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಮಯಮಸ್ಸು, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಮ। ದಾನಾನಿ ದೇಮ, ಸದ್ಧಾನಿ ಕರೋಮ – ‘ಇದಂ ದಾನಂ ಪೇತಾನಂ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪತು, ಇದಂ ದಾನಂ ಪೇತಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೂ’ತಿ। ಕಚ್ಚಿ ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ದಾನಂ ಪೇತಾನಂ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪತಿ; ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಪೇತಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ತಂ ದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೀ”ತಿ? “ಠಾನೇ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಪಕಪ್ಪತಿ, ನೋ ಅಟ್ಠಾನೇ”ತಿ।

“ಕತಮಂ ಪನ, ಭೋ [ಕತಮಞ್ಚ ಪನ ಭೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಕತಮಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಗೋತಮ, ಠಾನಂ, ಕತಮಂ ಅಟ್ಠಾನ”ನ್ತಿ? “ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ನೇರಯಿಕಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಹಾರೋ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಇದಮ್ಪಿ [ಇದಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಟ್ಠಾನಂ ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ನ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಕಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಹಾರೋ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಟ್ಠಾನಂ ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ನ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಹಾರೋ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಟ್ಠಾನಂ ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ನ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ದೇವಾನಂ ಆಹಾರೋ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಇದಮ್ಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಟ್ಠಾನಂ ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಪೇತ್ತಿವೇಸಯಿಕಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಹಾರೋ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯಂ ವಾ ಪನಸ್ಸ ಇತೋ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛನ್ತಿ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾ ವಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ವಾ [ಮಿತ್ತಾ ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ವಾ ಞಾತೀ ವಾ ಸಾಲೋಹಿತಾ ವಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾಪೇತಿ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಠಾನಂ ಯತ್ಥ ಠಿತಸ್ಸ ತಂ ದಾನಂ ಉಪಕಪ್ಪತೀ”ತಿ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೋ ಪೇತೋ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಅನುಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಕೋ ತಂ ದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅಞ್ಞೇಪಿಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪೇತಾ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ತಂ ಠಾನಂ ಉಪಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತಂ ದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೀ”ತಿ।

“ಸಚೇ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೋ ಚೇವ ಪೇತೋ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಅನುಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞೇಪಿಸ್ಸ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಪೇತಾ ತಂ ಠಾನಂ ಅನುಪಪನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೋ ತಂ ದಾನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅಟ್ಠಾನಂ ಖೋ ಏತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅನವಕಾಸೋ ಯಂ ತಂ ಠಾನಂ ವಿವಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸ ಇಮಿನಾ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ಯದಿದಂ ಪೇತೇಹಿ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೇಹಿ। ಅಪಿ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಾಯಕೋಪಿ ಅನಿಪ್ಫಲೋ”ತಿ।

“ಅಟ್ಠಾನೇಪಿ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪರಿಕಪ್ಪಂ ವದತೀ”ತಿ? “ಅಟ್ಠಾನೇಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಕಪ್ಪಂ ವದಾಮಿ। ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ; ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹತ್ಥೀನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾನಾನಾಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ [ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಸ್ಸ ನಾನಾಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ (ಕ॰)]।

“ಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಧ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಮುಸಾವಾದೀ ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಫರುಸವಾಚೋ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ತೇನ ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಹತ್ಥೀನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯಞ್ಚ ಖೋ ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾನಾನಾಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಸ್ಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಗುನ್ನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಕುಕ್ಕುರಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ ["ಕುಕ್ಕುರಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಅಯಂ ವಾರೋ ಕೇಸುಚಿ ಸೀಹಳಪೋತ್ಥಕೇಸು ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಇಙ್ಗಲಿಸಪೋತ್ಥಕೇ ಅಧೋಲಿಪಿ। ತಂ ದಸವಾರಗಣನಾಯ ಸಮೇತಿ]। ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾನಾನಾಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ।

“ಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಧ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ…ಪೇ॰ … ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ತೇನ ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಕುಕ್ಕುರಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯಞ್ಚ ಖೋ ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ಮಾಲಾನಾನಾಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಮಾನುಸಕಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ।

“ಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಧ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ತೇನ ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯಞ್ಚ ಖೋ ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಮಾನುಸಕಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ।

“ಇಧ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ।

“ಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಧ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ, ತೇನ ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಯಞ್ಚ ಖೋ ಸೋ ದಾತಾ ಹೋತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಸೋ ತತ್ಥ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ। ಅಪಿ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಾಯಕೋಪಿ ಅನಿಪ್ಫಲೋ"ತಿ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಯಾವಞ್ಚಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಲಮೇವ ದಾನಾನಿ ದಾತುಂ, ಅಲಂ ಸದ್ಧಾನಿ ಕಾತುಂ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ದಾಯಕೋಪಿ ಅನಿಪ್ಫಲೋ"ತಿ। “ಏವಮೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ [ಏವಮೇತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಏವಮೇತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ದಾಯಕೋಪಿ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅನಿಪ್ಫಲೋ"ತಿ।

“ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಜಾಣುಸ್ಸೋಣಿವಗ್ಗೋ [ಯಮಕವಗ್ಗೋ (ಕ॰)] ದುತಿಯೋ।

(೧೮) ೩. ಸಾಧುವಗ್ಗೋ

೧. ಸಾಧುಸುತ್ತಂ

೧೭೮. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೩೪] “ಸಾಧುಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸಾಧುಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಾಧು? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಮುಸಾವಾದೋ, ಪಿಸುಣಾ ವಾಚಾ, ಫರುಸಾ ವಾಚಾ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ, ಅಭಿಜ್ಝಾ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಾಧು।

“ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಧು? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ, ಅನಭಿಜ್ಝಾ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಧೂ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅರಿಯಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೭೯. “ಅರಿಯಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನರಿಯಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಕುಸಲಸುತ್ತಂ

೧೮೦. “ಕುಸಲಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಕುಸಲಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕುಸಲಂ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕುಸಲಂ।

“ಕತಮಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲಂ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸಲ”ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಅತ್ಥಸುತ್ತಂ

೧೮೧. “ಅತ್ಥಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನತ್ಥಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ಥೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ಥೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥೋ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೮೨. “ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಆಸವಸುತ್ತಂ

೧೮೩. “ಸಾಸವಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನಾಸವಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಾಸವೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ವಜ್ಜಸುತ್ತಂ

೧೮೪. “ಸಾವಜ್ಜಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನವಜ್ಜಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ತಪನೀಯಸುತ್ತಂ

೧೮೫. “ತಪನೀಯಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅತಪನೀಯಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಪನೀಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಆಚಯಗಾಮಿಸುತ್ತಂ

೧೮೬. “ಆಚಯಗಾಮಿಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಪಚಯಗಾಮಿಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಚಯಗಾಮೀ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದುಕ್ಖುದ್ರಯಸುತ್ತಂ

೧೮೭. “ದುಕ್ಖುದ್ರಯಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಖುದ್ರಯಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖುದ್ರಯೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ವಿಪಾಕಸುತ್ತಂ

೧೮೮. “ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಖವಿಪಾಕಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಸಾಧುವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

(೧೯) ೪. ಅರಿಯಮಗ್ಗವಗ್ಗೋ

೧. ಅರಿಯಮಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೮೯. "ಅರಿಯಮಗ್ಗಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅನರಿಯಮಗ್ಗಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ।

"ಕತಮೋ ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಕಣ್ಹಮಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೧೯೦. "ಕಣ್ಹಮಗ್ಗಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಸುಕ್ಕಮಗ್ಗಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಹೋ ಮಗ್ಗೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಣ್ಹೋ ಮಗ್ಗೋ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಕ್ಕೋ ಮಗ್ಗೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಕ್ಕೋ ಮಗ್ಗೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸದ್ಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೯೧. "ಸದ್ಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೋ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೯೨. "ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೋ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೯೩. "ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ०… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಆಸೇವಿತಬ್ಬಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೯೪. “ಆಸೇವಿತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನಾಸೇವಿತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ०… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ०… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ०… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಭಾವೇತಬ್ಬಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೧೯೫. “ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಭಾವೇತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ०… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ …ಪೇ०… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ०… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವೇತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೯೬. “ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ०… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ०… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ०… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೯೭. “ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನಾನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ०… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ०… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ०… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸ್ಸರಿತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೧೯೮. “ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ। ತಂ ಸುಣಾಥ…ಪೇ॰… ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಅರಿಯಮಗ್ಗವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

(೧೦) ೫. ಅಪರಪುಗ್ಗಲವಗ್ಗೋ

ನಸೇವಿತಬ್ಬಾದಿಸುತ್ತಾನಿ

೧೯೯. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ।

“ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ”।

೨೦೦-೨೦೯. “ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಭಜಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಭಜಿತಬ್ಬೋ… ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ… ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ… ನ ಪುಜ್ಜೋ ಹೋತಿ… ಪುಜ್ಜೋ ಹೋತಿ… ನ ಪಾಸಂಸೋ ಹೋತಿ… ಪಾಸಂಸೋ ಹೋತಿ… ಅಗಾರವೋ ಹೋತಿ… ಗಾರವೋ ಹೋತಿ… ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ಹೋತಿ… ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ಹೋತಿ… ನ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ… ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ… ನ ವಿಸುಜ್ಝತಿ… ವಿಸುಜ್ಝತಿ… ಮಾನಂ ನಾಧಿಭೋತಿ [ನಾಭಿಭೋತಿ (ಸೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧೫೬-೧೬೬] … ಮಾನಂ ಅಧಿಭೋತಿ… ಪಞ್ಞಾಯ ನ ವಡ್ಢತಿ… ಪಞ್ಞಾಯ ವಡ್ಢತಿ…ಪೇ॰…।

೨೧೦. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬಹುಂ ಅಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ… ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ , ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ , ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬಹುಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವತೀ”ತಿ।

ಅಪರಪುಗ್ಗಲವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ಚತುತ್ಥಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

(೨೧) ೧. ಕರಜಕಾಯವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮನಿರಯಸಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೨೧೧. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಹತಪಹತೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಅದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತೇಸು [ನತ್ಥೇತ್ಥ ಪಾಠಭೇದೋ]।

“ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ, ತಂ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಾಮೇಸು ಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ। ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಸಾಮಿಕಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, ತಥಾರೂಪಾಸು ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ - ‘ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ’ತಿ, ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ - ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಸಮಗ್ಗಾನಂ ವಾ ಭೇತ್ತಾ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ವಗ್ಗಾರಾಮೋ ವಗ್ಗರತೋ ವಗ್ಗನನ್ದೀ, ವಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ - ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ಅಣ್ಡಕಾ ಕಕ್ಕಸಾ ಪರಕಟುಕಾ ಪರಾಭಿಸಜ್ಜನೀ ಕೋಧಸಾಮನ್ತಾ ಅಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ ಅಕಾಲವಾದೀ ಅಭೂತವಾದೀ ಅನತ್ಥವಾದೀ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವಿನಯವಾದೀ, ಅನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಅಕಾಲೇನ ಅನಪದೇಸಂ ಅಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ।

“ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾತಾ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತ ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮ ಅಸ್ಸಾ’ತಿ।

“ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಹಞ್ಞನ್ತು ವಾ ಬಜ್ಝನ್ತು ವಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜನ್ತು ವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ ಅಹೇಸು’ನ್ತಿ।

“ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ನತ್ಥಿ ಹುತಂ, ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ನತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ನತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ

ಅಭಿಜ್ಝಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ'ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ।

"ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ, ನ ತಂ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

"ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ…ಪೇ॰… ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, ತಥಾರೂಪಾಸು ನ ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ।

"ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ - 'ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ'ತಿ, ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ 'ನ ಜಾನಾಮೀ'ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ 'ಜಾನಾಮೀ'ತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ 'ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ 'ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ। ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ನ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

"ಪಿಸುಣವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ - ನ ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದೀ, ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

"ಫರುಸವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

"ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ, ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ, ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ।

"ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ । ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ತಂ ಅನಭಿಜ್ಝಾತಾ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತ ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ।

"ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - 'ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಹೋನ್ತು ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ, ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂ'ತಿ।

"ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - 'ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ಅತ್ಥಿ ಹುತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸುಕಟದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ಅತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ಅತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ಅತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ಅತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ

ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯನಿರಯಸಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೨೧೨. “ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಹತಪಹತೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಅದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತೇಸು।

“ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ … ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ… ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ…ಪೇ॰… ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

“ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ।

“ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ…ಪೇ॰… ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಮಾತುಗಾಮಸುತ್ತಂ

೨೧೩. “ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ… ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ…। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

“ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ…

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ… ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಉಪಾಸಿಕಾಸುತ್ತಂ

೨೧೪. "ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋತಿ…। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋತಿ…। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ವಿಸಾರದಸುತ್ತಂ

೨೧೫. "ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅವಿಸಾರದಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೀ ಹೋತಿ… ಅದಿನ್ನಾದಾಯಿನೀ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಿನೀ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದಿನೀ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣಾವಾಚಾ ಹೋತಿ… ಫರುಸವಾಚಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಿನೀ ಹೋತಿ… ಅಭಿಜ್ಝಾಲುನೀ ಹೋತಿ… ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತಾ ಹೋತಿ… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋತಿ…। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅವಿಸಾರದಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ।

"ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ವಿಸಾರದಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಹೋತಿ… ಅನಭಿಜ್ಝಾಲುನೀ ಹೋತಿ… ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತಾ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋತಿ…। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ವಿಸಾರದಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತೀ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಂಸಪ್ಪನೀಯಸುತ್ತಂ

೨೧೬. "ಸಂಸಪ್ಪನೀಯಪರಿಯಾಯಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಕತಮೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಸಪ್ಪನೀಯಪರಿಯಾಯೋ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ? ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಕಮ್ಮಯೋನೀ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೂ ಕಮ್ಮಪಟಿಸರಣಾ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ - ತಸ್ಸ ದಾಯಾದಾ ಭವನ್ತಿ।

"ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಹತಪಹತೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ, ಅದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತೇಸು। ಸೋ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಕಾಯೇನ, ಸಂಸಪ್ಪತಿ ವಾಚಾಯ, ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಮನಸಾ। ತಸ್ಸ ಜಿಮ್ಹಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಜಿಮ್ಹಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಜಿಮ್ಹಂ ಮನೋಕಮ್ಮಂ, ಜಿಮ್ಹಾ ಗತಿ, ಜಿಮ್ಹುಪಪತ್ತಿ।

“ಜಿಮ್ಹಗತಿಕಸ್ಸ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಿಮ್ಹುಪಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ಯೇ ವಾ ಏಕನ್ತದುಕ್ಖಾ ನಿರಯಾ ಯಾ ವಾ ಸಂಸಪ್ಪಜಾತಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ। ಕತಮಾ ಚ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಸಪ್ಪಜಾತಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ? ಅಹಿ ವಿಚ್ಛಿಕಾ ಸತಪದೀ ನಕುಲಾ ಬಿಳಾರಾ ಮೂಸಿಕಾ ಉಲೂಕಾ, ಯೇ ವಾ ಪನಞ್ಞೇಪಿ ಕೇಚಿ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಂಸಪ್ಪನ್ತಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭೂತಾ ಭೂತಸ್ಸ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯಂ ಕರೋತಿ ತೇನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಉಪಪನ್ನಮೇನಂ ಫಸ್ಸಾ ಫುಸನ್ತಿ। ಏವಮಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಸತ್ತಾ’ತಿ ವದಾಮಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ… ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ…ಪೇ॰… ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಸೋ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಕಾಯೇನ, ಸಂಸಪ್ಪತಿ ವಾಚಾಯ, ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಮನಸಾ। ತಸ್ಸ ಜಿಮ್ಹಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಜಿಮ್ಹಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಜಿಮ್ಹಂ ಮನೋಕಮ್ಮಂ, ಜಿಮ್ಹಾ ಗತಿ, ಜಿಮ್ಹುಪಪತ್ತಿ ।

“ಜಿಮ್ಹಗತಿಕಸ್ಸ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಿಮ್ಹುಪಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ಯೇ ವಾ ಏಕನ್ತದುಕ್ಖಾ ನಿರಯಾ ಯಾ ವಾ ಸಂಸಪ್ಪಜಾತಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ। ಕತಮಾ ಚ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಸಪ್ಪಜಾತಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ? ಅಹಿ ವಿಚ್ಛಿಕಾ ಸತಪದೀ ನಕುಲಾ ಬಿಳಾರಾ ಮೂಸಿಕಾ ಉಲೂಕಾ, ಯೇ ವಾ ಪನಞ್ಞೇಪಿ ಕೇಚಿ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಸಂಸಪ್ಪನ್ತಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭೂತಾ ಭೂತಸ್ಸ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ, ಯಂ ಕರೋತಿ ತೇನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಉಪಪನ್ನಮೇನಂ ಫಸ್ಸಾ ಫುಸನ್ತಿ। ಏವಮಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಸತ್ತಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಕಮ್ಮಯೋನೀ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೂ ಕಮ್ಮಪಟಿಸರಣಾ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ - ತಸ್ಸ ದಾಯಾದಾ ಭವನ್ತಿ।

“ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ, ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಕಾಯೇನ, ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ವಾಚಾಯ, ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಮನಸಾ। ತಸ್ಸ ಉಜು ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಉಜು ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಉಜು ಮನೋಕಮ್ಮಂ, ಉಜು ಗತಿ, ಉಜುಪಪತ್ತಿ।

“ಉಜುಗತಿಕಸ್ಸ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಜುಪಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ಯೇ ವಾ ಏಕನ್ತಸುಖಾ ಸಗ್ಗಾ ಯಾನಿ ವಾ ಪನ ತಾನಿ ಉಚ್ಚಾಕುಲಾನಿ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಅಡ್ಢಾನಿ ಮಹದ್ಧನಾನಿ ಮಹಾಭೋಗಾನಿ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತಾನಿ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣಾನಿ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾನಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭೂತಾ ಭೂತಸ್ಸ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯಂ ಕರೋತಿ ತೇನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಉಪಪನ್ನಮೇನಂ ಫಸ್ಸಾ ಫುಸನ್ತಿ। ಏವಮಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಸತ್ತಾ’ತಿ ವದಾಮಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ… ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ… ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ… ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ…ಪೇ॰… ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಸೋ ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಕಾಯೇನ, ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ವಾಚಾಯ, ನ ಸಂಸಪ್ಪತಿ ಮನಸಾ। ತಸ್ಸ ಉಜು ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಹೋತಿ, ಉಜು ವಚೀಕಮ್ಮಂ, ಉಜು ಮನೋಕಮ್ಮಂ, ಉಜು ಗತಿ, ಉಜುಪಪತ್ತಿ।

“ಉಜುಗತಿಕಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಜುಪಪತ್ತಿಕಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ಯೇ ವಾ ಏಕನ್ತಸುಖಾ ಸಗ್ಗಾ ಯಾನಿ ವಾ ಪನ ತಾನಿ ಉಚ್ಚಾಕುಲಾನಿ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಕುಲಾನಿ ವಾ ಅಡ್ಢಾನಿ ಮಹದ್ಧನಾನಿ ಮಹಾಭೋಗಾನಿ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತಾನಿ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣಾನಿ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾನಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭೂತಾ ಭೂತಸ್ಸ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಯಂ ಕರೋತಿ ತೇನ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಉಪಪನ್ನಮೇನಂ ಫಸ್ಸಾ ಫುಸನ್ತಿ। ಏವಮಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಸತ್ತಾ’ತಿ ವದಾಮಿ।

“ಕಮ್ಮಸ್ಸಕಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಮ್ಮದಾಯಾದಾ ಕಮ್ಮಯೋನೀ ಕಮ್ಮಬನ್ಧೂ ಕಮ್ಮಪಟಿಸರಣಾ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - ಕಲ್ಯಾಣಂ ವಾ ಪಾಪಕಂ ವಾ - ತಸ್ಸ ದಾಯಾದಾ ಭವನ್ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಂಸಪ್ಪನೀಯಪರಿಯಾಯೋ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಸಞ್ಚೇತನಿಕಸುತ್ತಂ

೨೧೭. “ನಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ [ಅಪ್ಪಟಿಸಂವಿದಿತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ [ಉಪಪಜ್ಜಂ ವಾ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೬೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ, ಉಪಪಜ್ಜ ವಾ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೦೩)] ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ। ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ [ಅಕುಸಲಂ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಂ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಂ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ (ಕ॰)] ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ ಲುದ್ದೋ ಲೋಹಿತಪಾಣಿ ಹತಪಹತೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಅದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತೇಸು।

“ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ, ತಂ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ। ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ…ಪೇ॰… ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ , ತಥಾರೂಪಾಸು ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ ‘ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ’ತಿ, ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ। ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಸಮಗ್ಗಾನಂ ವಾ ಭೇತ್ತಾ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ವಗ್ಗಾರಾಮೋ ವಗ್ಗರತೋ ವಗ್ಗನನ್ದೀ, ವಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ಅಣ್ಡಕಾ ಕಕ್ಕಸಾ ಪರಕಟುಕಾ ಪರಾಭಿಸಜ್ಜನೀ ಕೋಧಸಾಮನ್ತಾ। ಅಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ ಅಕಾಲವಾದೀ ಅಭೂತವಾದೀ ಅನತ್ಥವಾದೀ ಅಧಮ್ಮವಾದೀ ಅವಿನಯವಾದೀ, ಅನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಅಕಾಲೇನ ಅನಪದೇಸಂ ಅಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ, ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾತಾ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತ, ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮ ಅಸ್ಸಾ’ತಿ।

“ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಹಞ್ಞನ್ತು ವಾ ಬಜ್ಝನ್ತು ವಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜನ್ತು ವಾ ವಿನಸ್ಸನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ ಅಹೇಸು’ನ್ತಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ…ಪೇ॰ … ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ತಿವಿಧ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು [… ಸಞ್ಚೇತನಿಕಹೇತು (ಕ॰)] ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಣ್ಣಕೋ ಮಣಿ ಉದ್ಧಂಖಿತ್ತೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀತಿ।

“ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ। ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰…।

“ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ಗಾಮಗತಂ ವಾ ಅರಞ್ಞಗತಂ ವಾ, ನ ತಂ ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ತಾ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ …ಪೇ॰… ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾಲಾಗುಳಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾಪಿ, ತಥಾರೂಪಾಸು ನ ಚಾರಿತ್ತಂ ಆಪಜ್ಜಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಸಭಗ್ಗತೋ ವಾ ಪರಿಸಗ್ಗತೋ ವಾ ಞಾತಿಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಪೂಗಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ರಾಜಕುಲಮಜ್ಝಗತೋ ವಾ ಅಭಿನೀತೋ ಸಕ್ಖಿಪುಟ್ಠೋ ‘ಏಹಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ಜಾನಾಸಿ ತಂ ವದೇಹೀ’ತಿ, ಸೋ ಅಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಜಾನಂ ವಾ ಆಹ ‘ಜಾನಾಮೀ’ತಿ, ಅಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಪಸ್ಸಂ ವಾ ಆಹ ‘ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಅತ್ತಹೇತು ವಾ ಪರಹೇತು ವಾ ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖಹೇತು ವಾ ನ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ - ನ ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ನ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದಿಂ, ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ, ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ, ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ। ಯಂ ತಂ ಪರಸ್ಸ ಪರವಿತ್ತೂಪಕರಣಂ ತಂ ಅನಭಿಜ್ಝಾತಾ ಹೋತಿ – ‘ಅಹೋ ವತ, ಯಂ ಪರಸ್ಸ ತಂ ಮಮಸ್ಸಾ’ತಿ।

“ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಮನಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ‘ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಹೋನ್ತು ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ, ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂ’ತಿ।

“ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ಅತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ಅತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ…ಪೇ॰… ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ತಿವಿಧಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪಣ್ಣಕೋ ಮಣಿ ಉದ್ಧಂಖಿತ್ತೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ। ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ। ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮೀ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ। [ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ ಅಟ್ಠಮಸುತ್ತಮ್ಪಿ ಏತ್ಥೇವ ಪರಿಯಾಪನ್ನಂ ವಿಯ ಸಂವಣ್ಣನಾ ದಿಸ್ಸತಿ]

೮. ದುತಿಯಸಞ್ಚೇತನಿಕಸುತ್ತಂ

೨೧೮. “ನಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ। ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ… ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ… ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ... ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಾ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ತಿವಿಧ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತ...ಪೇ॰... ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸನ್ದೋಸಬ್ಯಾಪತ್ತಿ ಅಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ।

“ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ । ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ತತ್ರ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿವಿಧಾ ಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾ ಸುಖುದ್ರಯಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಹೋತಿ।

“ತಿವಿಧಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ತಿವಿಧಮನೋಕಮ್ಮನ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಕುಸಲಸಞ್ಚೇತನಿಕಾಹೇತು ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ...ಪೇ॰...। [ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ। (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ತಥಾ ಸತಿ “ನಾಹಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನ” ಮಿಚ್ಚಾದಿನಾ ವುಚ್ಚಮಾನವಚನೇನ ಸಹ ಏಕಸುತ್ತನ್ತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಪೇಯ್ಯಾಲೇನ ಪನ ಪುರಿಮಸುತ್ತೇ ವಿಯ ನಿಗಮನಂ ದಸ್ಸಿತಂ] ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಕರಜಕಾಯಸುತ್ತಂ

೨೧೯. “ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ಬ್ಯನ್ತೀಭಾವಂ ವದಾಮಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಉಪಪಜ್ಜೇ ವಾ ಅಪರೇ ವಾ ಪರಿಯಾಯೇ। ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಚೇತನಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಕತಾನಂ ಉಪಚಿತಾನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ಸ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಏವಂ ವಿಗತಾಭಿಜ್ಝೋ ವಿಗತಬ್ಯಾಪಾದೋ ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಪಟಿಸ್ಸತೋ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ ತಥಾ ದುತಿಯಂ ತಥಾ ತತಿಯಂ ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ [ಚತುತ್ಥಿಂ (?)]। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ।

“ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – ‘ಪುಬ್ಬೇ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ ಅಭಾವಿತಂ, ಏತರಹಿ ಪನ ಮೇ ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಸುಭಾವಿತಂ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತಿ ನ ತಂ ತತ್ರಾವತಿಟ್ಠತೀ’ತಿ ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಹರತಗ್ಗೇ ಚೇ ಸೋ ಅಯಂ [ಚೇ ಅಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಕುಮಾರೋ ಮೇತ್ತಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಭಾವೇಯ್ಯ, ಅಪಿ ನು ಖೋ [ಅಪಿ ನು ಸೋ (?)] ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಅಕರೋನ್ತಂ ಖೋ ಪನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅಪಿ ನು ಖೋ ದುಕ್ಖಂ ಫುಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ। ಅಕರೋನ್ತಞ್ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕುತೋ ದುಕ್ಖಂ ಫುಸಿಸ್ಸತೀ”ತಿ!

“ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ। ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ನಾಯಂ ಕಾಯೋ ಆದಾಯ ಗಮನೀಯೋ। ಚಿತ್ತನ್ತರೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಮಚ್ಚೋ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – ‘ಯಂ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಿನಾ ಕರಜಕಾಯೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಇಧ ವೇದನೀಯಂ; ನ ತಂ ಅನುಗಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಭಾವಿತಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮೇತ್ತಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿತಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉತ್ತರಿ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ವಿಮುತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝತೋ।

“ಕರುಣಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ… ಮುದಿತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ… ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ ತಥಾ ದುತಿಯಂ ತಥಾ ತತಿಯಂ ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ।

“ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – ‘ಪುಬ್ಬೇ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ ಅಭಾವಿತಂ, ಏತರಹಿ ಪನ ಮೇ ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಸುಭಾವಿತಂ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮಂ , ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತಿ ನ ತಂ ತತ್ರಾವತಿಟ್ಠತೀ’ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಹರತಗ್ಗೇ ಚೇ ಸೋ ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಉಪೇಕ್ಖಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಭಾವೇಯ್ಯ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ”।

“ಅಕರೋನ್ತಂ ಖೋ ಪನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಅಪಿ ನು ಖೋ ದುಕ್ಖಂ ಫುಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ। ಅಕರೋನ್ತಞ್ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕುತೋ ದುಕ್ಖಂ ಫುಸಿಸ್ಸತೀ”ತಿ!

“ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ। ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ವಾ ನಾಯಂ ಕಾಯೋ ಆದಾಯ ಗಮನೀಯೋ। ಚಿತ್ತನ್ತರೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಚ್ಚೋ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – ‘ಯಂ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಿನಾ ಕರಜಕಾಯೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಇಧ ವೇದನೀಯಂ; ನ ತಂ ಅನುಗಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಏವಂ ಭಾವಿತಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿತಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಇಧ ಪಞ್ಞಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉತ್ತರಿ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝತೋ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸುತ್ತಂ

೨೨೦. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೯] ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಯೇನಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ?
"ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾಹೇತು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ।

"ಕೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಯೇನಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ? "ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾಹೇತು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ।

"ನ ಖೋ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ। ಸಾಧು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು ಯಥಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ತಿವಿಧಾ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಯೇನ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯೇನ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯೇನ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾ ವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾ ವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಾವಿಸಮಚರಿಯಾಹೇತು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ।

"ತಿವಿಧಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ; ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ; ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತುಬ್ಬಿಧಾ ವಾಚಾಯ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿವಿಧಾ ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಸಮಚರಿಯಾಹೇತು ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ”ತಿ।

“ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ…ಪೇ॰… ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ಕರಜಕಾಯವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

(೨೨) ೨. ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ

೨೨೧. "ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"ತಿ।

೨೨೨. "ವೀಸತಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೀಸತಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ವೀಸತಿಯಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ , ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೀಸತಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"ತಿ।

೨೨೩. "ತಿಂಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ತಿಂಸಾಯ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ

ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮುಸಾವಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಂಸಾಯ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ತಿಂಸಾಯ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ತಿಂಸಾಯ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಂಸಾಯ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"ತಿ।

೨೨೪. "ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ। ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ , ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ ಹೋತಿ , ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮುಸಾವಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸವಾಚೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೀ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ

ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ನಿರಯೇ।

"ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ। ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ? ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲು ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿಜ್ಝಾಯ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ , ಪರಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಯಥಾಭತಂ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಏವಂ ಸಗ್ಗೇ"ತಿ।

೨೨೫-೨೨೮. "ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖತಂ ಉಪಹತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಅಕ್ಖತಂ ಅನುಪಹತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ವೀಸತಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ತಿಂಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖತಂ ಉಪಹತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರತಿ…ಪೇ॰…।

೨೨೯-೨೩೨. "ದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ವೀಸತಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ತಿಂಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ,…ಪೇ॰… ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ"।

೧೩೩-೧೩೯. “ದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬಾಲೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಪಣ್ಡಿತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ವೀಸತಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ತಿಂಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬಾಲೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ…ಪೇ॰… ಪಣ್ಡಿತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ …ಪೇ॰… ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ”ತಿ।

ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

೧೩. ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ

೧೩೭. “ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ, ಮರಣಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚೇ ದುಕ್ಖಸಞ್ಞಾ, ದುಕ್ಖೇ ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ, ನಿರೋಧಸಞ್ಞಾ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ।

೧೩೮. “ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ದಸ? ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ, ಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾ, ಪುಳವಕಸಞ್ಞಾ [ಪುಲವಕಸಞ್ಞಾ (ಸೀ॰) ಪುಳುವಕಸಞ್ಞಾ (ಕ॰)], ವಿನೀಲಕಸಞ್ಞಾ, ವಿಪುಬ್ಬಕಸಞ್ಞಾ, ವಿಚ್ಛಿದ್ದಕಸಞ್ಞಾ, ಉದ್ಧುಮಾತಕಸಞ್ಞಾ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ।

೧೩೯. “ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ದಸ ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ।

೧೪೦-೧೬೬. “ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ( ) [(ಉಪಸಮಾಯ) (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ನಿಪಾತಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಇದಂ ಪದಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ] ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ।

೧೬೭-೬೪೬. “ದೋಸಸ್ಸ ...ಪೇ॰... ಮೋಹಸ್ಸ... ಕೋಧಸ್ಸ... ಉಪನಾಹಸ್ಸ... ಮಕ್ಖಸ್ಸ... ಪಳಾಸಸ್ಸ... ಇಸ್ಸಾಯ... ಮಚ್ಛರಿಯಸ್ಸ... ಮಾಯಾಯ... ಸಾಠೇಯ್ಯಸ್ಸ... ಥಮ್ಭಸ್ಸ... ಸಾರಮ್ಭಸ್ಸ... ಮಾನಸ್ಸ... ಅತಿಮಾನಸ್ಸ... ಮದಸ್ಸ... ಪಮಾದಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ( ) [(ಉಪಸಮಾಯ) (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪನ ನಿಪಾತಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಇದಂ ಪದಂ ನ ದಿಸ್ಸತಿ] ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ।

ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ದಸಕನಿಪಾತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।